

Ali so volitve lahko rešitev?

VOJIMIR TAVCAR

Po krajšem premoru, med katerim so polemizirale o finančnem zakonu, so se italijanske stranke spet vrnile k problemu, o katerem že mesece razpravljajo in se ob njem prepirajo, ne da bi znale razrešiti vložila. Problem vseh problemov so morebitne predčasne volitve.

Vprašanje je včeraj med poročilom vodstvu lastne stranke začel tajnik DSL Massimo D'Alema. Lider Frasta se je zavzel za tvorbo soocanje med karteloma, ki naj bi se sporazumela o ustavnih reformah in spremembi volilnega zakona. Če to ne bo mogoče, je dodal D'Alema - in nič ne kaže, da bi bil dogovor možen - so takojšnje volitve najboljša rešitev.

D'Alemov izziv in odmevi nanj dajejo vtis, kot da so se v Italiji kazalci politične ure ustavili. Berlusconi je za Italijo se je obregnila ob D'Alema, češ da ne more predlagati predcasnih volitev, ne da bi obenem predlagal tudi datuma; Gianfranco Fini si je zazelel, da bi se D'Alema ne premislil; z leve je SKP kritizirala tajnika DSL, češ da si se dela utvare o reformah. In v obeh kartelih so vzroji proti možnosti predcasnih volitev takojimenovani grmicki...

Prepir o možnosti predcasnih volitev kaže, da v sedanjem sestavu parlament ni sposoben, da bi se lotil dejanskih problemov italijanske države in družbe in ni sposoben - ali noče - reformirati tistih pravil igre, ki bi zagotovila lažje delovanje celotnega sistema. In zato se oprijemlje resilne bilke predcasnih volitev.

Vprašanje pa je, ali so predcasne volitve lahko rešitev. Sedanja volilna pravila za senat in poslansko zbornico so pokazala, da ne jamčijo oblikovanja trdnih večin, saj v zavezništvih, ki se povezujejo, po volitvah vsaka komponenta lahko deluje destabilizacijsko. In med čem naj bi izbirali volilci? Katastra sta alternativna programa leve sredine in desnice? Če tudi v tem pogledu kartela ne bosta znala izoblikovati jasnih predlogov, je nevarno, da se volitve spremenijo v brezplodno konfrontacijo, ob koncu katere se bodo politične sile morale spoprijeti s podobnimi vozi kot danes, le da bo tedaj reševanje še bolj težavno, ker bo medtem ugled Italije na mednarodnih trgih še nižji in bodo ekonomski problemi še akutnejši.

Nobelova nagrada za medicino trem biologom

STOCKHOLM - Nobelovo nagrado za medicino in fiziologijo so letos prijeli Nemka Christiane Nüsslein-Volhard in Svcar Eric F. Wieschaus ter American Edward B. Lewis za studije o genetskem nadzorstvu pri prvem razvoju embrionov.

Volhardova in Wieschaus sta v sadnih musicah odkrila in klasificirala gene, ki so temeljne važnosti pri razvoju organizma že v prvih fazah embionalne cepitve in kasnejšega oblikovanja posameznih delov telesa. Lewis pa je studiral osnovni mehanizem, s katerim geni pri žuželkah nadzorujejo nadaljnji razvoj osnovnega organskega tkiva. Trojica biologov je s svojimi raziskavami omogočila napredovanje zdravstva.

Na 15 strani

Potreben je odločnejši nastop za slovensko šolo

GORICA - Sindikat slovenske sole v Gorici ocenjuje, da je potrebna odločnejša in strnjena akcija vseh slovenskih komponent v bran slovenskega solstva. O tem so razpravljali včeraj na skupščini v slovenskem šolskem centru. Podprli so akcijo trzaskih solnikov proti krčenju že pridobljenih pravic slovenske sole, pri čemer poudarjajo, da marsikatera od teh pravic goriskim solnikom že doslej ni bila priznana. Poleg tega sindikat ocenjuje, da je potreben odločnejši pritisk za osamosvojitve slovenske sekcije industrijskega zavoda od italijanske sole oziroma za njeno preselitev v slovensko solsko središče ter za rešitev prostorske stiske srednje sole Ivan Trinko.

Na 10 strani

BIH / KER NISO BILI IZPOLNJENI PREDVIDENI POGOJI

Bosanska vlada ne pristaja na premirje

SARAJEVO - Vlada v Sarajevu ni privolila v napovedano ustavitev spopadov, ki naj bi začela veljati danes minuto po polnoči. Glavni razlog za to odločitev bosansko-hercegovskega vodstva je po besedah ministra Muratovića dejstvo, da glavno mesto države se ni dobilo elektrike, vode in plina, kot je bilo to izrecno navedeno v sporazumu o premirju.

Za odločitev sarajevske vlade naj bi po Muratovićevih besedah največ krivde nosila Rusija, ki ni dobavila obljubljenega plina. Elektrike v bosansko-hercegovski prestolnici se vedno ni, ker ekipe Združenih narodov niso mogle pravčasno popraviti poškodovanega omrežja.

Včeraj pa so letala zveze Nato napadla srbske položaje v bližini Tuzle. Natovo bombardiranje je odgovor na topniško obstreljevanje tuzelskega letališča, v katerem je bil ubit norveški pripadnik modrih celad. Obstreljevanja pa so se nadaljevala tudi drugod po državi. Bosanski Srbi naj bi sprožili novo ofenzivo na severozahodu Bosne, vladne in hrvaške enote pa so po poročilih srbskih virov napadale položaje Karadžićeve vojske pri Sanskem Mostu, Ključu in Mrkonjić Gradu. Vesti o morebitni premikih frontne črte pa so kot vedno skrajno pomanjkljive.

Na 17. strani

Odslej bencinske karte

TRST - Trzaska TZ bo s prihodnjim letom postopoma zamenjala papirnate bencinske bone z osebnimi bencinskimi kartami za nabavo bencina po znižani ceni.

Na 6. strani

ITALIJA / TAJNIK HRATA NA ZASEDANJU STRANKINEGA VSEDRŽAVNEGA VODSTVA

D'Alema: Volitve spomladi

RIM - Tajnik Demokratske stranke levice Massimo D'Alema se je precej jasno opredelil za spomladanske predcasne volitve. V poročilu, s katerim je odprl sejo strankinega vsedržavnega vodstva, je priznal, da bo z desničarskim taborom

zelo težko skleniti sporazum o institucionalnih reformah in da so predcasne volitve v teh pogojih pravzaprav najmanjše zlo.

D'Alema je tudi prepričan, da se Kartel svoboščin boji volitev, ker trenutno nima vero-

dostojnega kandidata za ministrskega predsednika. Dokler ne bo Berlusconi rešil znanega konflikta interesov - je dejal vodja DSL - ne more resno računati, da bi znova vodil vlado.

Na seji vodstva DSL je bilo

slisati tudi nemalo kritičnih pripomb na takozvane levosredinske "grmické", ki nočejo volitev in ki izkoristijo tudi vsako najmanjšo priložnost za napad na največjo levicarsko stranko.

Na 2.strani

SODSTVO / NOVA DISCIPLINSKA POSTOPKA

D'Ambrosio in Colombo pod uradom

Prihodnji teden v senatu o nezaupnici Mancusu - Previti preiskovan v Brescii?

Katastrofalen potres v Mehiki

CIUDAD DE MEXICO - Včeraj ob 9.38 po krajevnem času je močan potres 7,5 stopnje po Richterju prizadel vso mehiško jugozahodno priobalno območje in po prvih vesteh terjal najmanj 17 mrtvih in na stotine ranjenecv. Najhuje so bili prizadeti letovisarski kraji v zveznih državah Jalisco in Colima. V Manzanillu se je zrušil Hotel Melaque in pod seboj pokopal osebe in goste. Očividci trdijo, da

je pod rusevinami v Manzanillu, Guadalajari in Puertu Vallarta na desetine ljudi in da bo končni obračun potresa precej hud. Mehiki predsednik Ernesto Zedillo včeraj ni odpotoval kot predvideno v ZDA, da bi preveril dejanske razsežnosti te tragedije. Potres so občutili tudi v drugih krajih Mehike in celo v glavnem mestu, saj je sunej trajal več kot eno minuto, k sreči pa je bilo žarišče v Tihem oceanu.

RIM - Pravosodni minister Filippo Mancuso ne miruje. Včeraj se je izvedelo, da je začel disciplinski postopek proti milanskemu tožilcu Gherardu Colombu, medtem ko je glavni tozilec pri kasacijskem sodišču začel postopek proti drugemu možu milanskega tozilstva Gherardu D'Ambrosiu. Colombo je osumljen, da je med zasliševanjem baje grozil podjetniku Ciarapicu, ker ni hotel ovaditi senatorja Giulia Andreottija, D'Ambrosiu pa očitajo nekatere nediplomatske izjave časopisom. Ministru je ploskala desnica, medtem ko ga je leva sredina

ostro kritizirala in govorila o tempiranih disciplinskih postopkih.

Sicer pa se bo moral v kratkem zagovarjati tudi Mancuso. Prihodnji teden bo senat razpravljal o predlogu nezaupnice, ki so ga vložile stranke leve sredine.

V Brescii pa so se razširile govorice, da je med preiskovanimi osebami v okviru preiskave o Antoniu Di Pietru tudi bivši obrambni minister Cesare Previti. Tozilec Fabio Salamone ni hotel potrditi ali demantirati domneve in tudi predstavnik Forza Italia je novinarjem izjavil, da o domnevi ne ve ničesar.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Di Pietro pred Berlusconiem

Javnomenska raziskava je pokazala, da je Di Pietro daleč bolj priljubljen od Berlusconi, pa tudi predsedniku Diniju zaupajo bolj kot milanskemu magnatu.

Stran 2

Zapleti v deželni komisiji

Deželna komisija za enake možnosti že leto dni zivotari, ker je brez predsednice. Nestrpen odnos predsednice deželnega odbora FJK Alessandre Guerra.

Stran 4

Zgodovinski pogledi o Slovencih

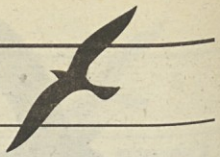
Jutrisnji, drugi večer v trzaskem muzeju Revoltella je namenjen predstavitvi nekaterih pomembnih publikacij o zgodovini Slovencev in nekaterih drugih južno slovanskih narodov v italijanscini.

Stran 8

Tudi naši uspešni na »Barcolani«

Na nedeljski »Barcolani« je nastopilo tudi 30 naših posadk (Cupe in Sirene), ki so se dobro odrezale. Cupina jadrnica »Pink Storm« je v svoji, 7. kategoriji osvojila celo 1. mesto, odlična je bila tudi Sirenina posadka »Five to Six« z 69. absolutnim mestom.

Stran 24

POLITIKA / ZASEDANJE STRANKINEGA VODSTVA

DSL: Reforme so nujne, a ne za vsako ceno

D'Alema: predčasne volitve so sedaj vse bližje

RIM - »Zadnje izkušnje nam dokazujejo, da v teh pogojih z desnico ni mogoč politični dialog o institucionalnih reformah in tudi najbrž ne o novi volilni zakonodaji, zato je najraje, da gremo na volitve«. To je glavna misel, ki jo je v uvodnem posegu na včerajšnji seji vodstva DSL izrekel Massimo D'Alema, ki se je očitno sprijaznil, da bodo volitve za prihodnjo pomlad, najkasneje pa junija. Tajnik DSL vsekakor se upa, da bosta Berlusconi in Fini pristala na resno sooceno o reformah, ki pa jih levsredinska koalicija ne bo sprejela za vsako ceno.

D'Alema, ki je spet pozval Dini, naj cimpred predloži vladne pre-

Massimo D'Alema (AP)

dloge o "par condicio", se boji, da bo v prihodnjih mesecih v državi narasla politična zmeda in da bo parlament zabredel v vse hujše teza-

ve. To bi po njegovem mnenju spravilo v nevarnost demokratične institucije ter okrepilo nezaupanje ljudi v politiko, zato so predčasne volitve res neizogibne. Tajnik DSL je tudi prepričan, da desnica, kljub glasnim zahtevam, v bistvu noče takoj na volitve, ker se nima verodostojnega kandidata za ministrskega predsednika.

D'Alema je v tem okviru ponovil znano stališče, da Berlusconi, vse dokler ne bo resil znanega konflikta interesov, v primeru volilne zmage ne more več predsedovati vladi. Podprl je kandidaturu Romana Prodi, ki nima verodostojnih alternativ, v svojem poročilu pa si je pi-

kro privoščil "grmičke" v levsredinski koaliciji, ki v zadnjem času izkoristijo vsakršno najmanjšo priložnost za napad na DSL. Glede znanih ostrih polemik med politiko in sodstvom pa je D'Alema pozval vse strani k strpnosti in k uravnovešeni obravnavi položaja.

Predsednik senatorjev Ljudske stranke Nicola Mancino je mnenja, da bi moral D'Alema odločneje zahtevati "par condicio" in sele nato predlagati predčasne volitve. Precej kritična do D'Aleme pa je senatorka SKP Ersilia Salvato, ki res ne more razumeti, »kako lahko DSL se upa v kakršenkoli dialog z desnico o institucionalnih reformah«.

UGLED MED ITALIJANI / JAVNOMENJSKA RAZISKAVA

Di Pietro daleč pred Berlusconi

V desno-sredinskem Kartelu ni več samoumevno, da bo Berlusconi še vodil zavezništvo

Predsednik Forza Italia Silvio Berlusconi

RIM - Najnovejša Berlusconijeve polemike proti milanskemu sodstvu nacenjajo ugled milanskega mogotca tudi znotraj desno-sredinskega Kartela, kjer mu zavezniki ne priznavajo več samoumevne vodilne vloge. Nihče sicer se javno ne osporava Berlusconi kot liderja kartela svoboscin, vendar ni rečeno, da bo na prihodnjih volitvah desno zavezništvo se vedno vodil lastnik Fininvesta. Tajnik Cdu Buttiglione je povedal, da kandidata desne sredine za premijerja »bodo izbrale vse komponente zavezništva, ne pa sam Berlusconi, kakor niti njegovi nasprotniki«. Za tajnika Nacionalnega zavezništva Finija pa je razumljivo, da Di Pietro brani svoje kolege milanskega sodišča, v zvezi s procesi pa bo treba videti, »če je res Berlusconi pripravljen stopiti za korak nazaj s političnega pozornišča«.

Berlusconi je očitno pada ugled v javnem mnenju. Če bi se na prihodnjih volitvah predstavila tri zavezništva, na celu katerih bi bili Berlusconi, Prodi in Di Pietro, bi najboljši rezultati odnesel sodnik z 41,2 odstotka glasov, za lastnika Fininvesta bi glasovalo 26,2 odst., zadnji pa bi se uvrstil predstavnik Oljke z 22,7 odst. (9,9 odst. intervjuancev ni odgovorilo na vprašanje). Anketo je izvedla milanska Directa na osnovi več kot tisoč telefonskih razgovorov. Tudi v primerjavi med Di Pietrom, Dinijem in Berlusconiem jo je skupil milanski magnat: 87,8 odst. ima pozitivno mnenje o Di Pietru (47,1 odst. ima o njem zelo pozitivno mnenje), tudi Dini se je kar dobro odrezal z 71,4 odst. pozitivnih izjav, medtem ko ima pozitivno mnenje o Berlusconiu samo 51,8 odst. intervjuancev. Tudi pri volitvah za predsednika republike bi milanski sodnik zmagal nad Berlusconiem in Dinijem, če pa bi se predstavil s svojo samostojno stranko bi zanj glasovalo 62,9 odst. intervjuancev, če bi stopil v zavezništvo s Prodi jevo Oljko bi dobil 47,5 odst. glasov, z Berlusconiem Polom pa bi dosegel najslabši rezultat s 44,7 odstotkov glasov.

Silvio Berlusconi je tudi včeraj zelo ostro polemiziral z Di Pietrom na straneh milanskega »Il Giornale«, ki je formalno last njegovega brata Paola. Voditelj Severne Lige Bossi je opredelil Berlusconi jevi trditvi, da je Italija »politijska država«. »Ko bi to bilo res, bi Berlusconi že dalj časa sedel v zaporo...«

NOVICE

Začel se je proces proti Francu Fredi

VERONA - Pred porotnim sodiščem v Veroni se je včeraj začel proces proti Francu Fredi in 49 obtožencem, ki jih dolžijo, da so organizatorji in pripadniki zloglasnega »Fronte Nazionale«. Freda bo moral odgovorjati predvsem na obtožbo, da je Fronte Nazionale imela protidemokratske cilje in da je poveljevala nasilje kot metodo političnega boja. Od 50 prijavljenih oseb - ostalih 25 so jih ze oprostili na preliminarjem procesu meseca januarja - so se včeraj na sodišču predstavile samo stiri. Poleg Frede so se pred sodnikom Mariom Sannitem predstavili se Milančan Cesare Ferri, Antonio Sisti iz Padove in Maurizio Caroni iz Riccioneja.

Pol milijarde lir, da bi »naravnaval« procese

CALTANISSETTA - Obdolžen je, da je v zameno za denar in stanovanja »naravnaval« procese, sedaj pa se mora zagovarjati obtožbe zunanega sodelovanja v mafijski organizaciji: 64-letni Giuseppe Prinziavalli, trenutno sodni svetnik na prizivnem civilnem sodišču v Palermu, bo moral jutri pred sodnike na sodišču v Caltanissetti. V središču procesa je razsodba takimenovanega maxi-ter, ki je nacele »izrek Buscetta« in ponovno odprla razpravo o objektivni odgovornosti samega mafijskega vrha in tako omogočila, da so bili nekateri mafijski veljaki (kot Riina in Greco) oproščeni. »Cena« korupcije je po oceni javnega tožilca Antonina Di Mattea znasala pol milijarde lir. Javni tožilec je ocenil, da Prinziavallijevo bogastvo (v denarju in nepremičninah) dosega 5 milijard lir vrednosti.

Z doma zapodila sina-mamilaša: starše prijavili sodstvu

NEAPELJ - Neapeljska policija je včeraj prijavila zakonca iz Arzana (Neapelj), ker sta z doma zapodila 17-letnega sina Antonia, ki je mamila. Na policijo se je obrnil prav mladi Antonio, potem ko je pri starših zamen vztrajal, da bi lahko ostal na domu. Starši so ga izgnali z doma po zadnjem ropu, ki ga je zagrešil Antonio, da bi si priskrbel denar za mamila. V zadnjih mesecih je skoraj v celoti »izpraznil« stanovanje in prodal vse kar mu je uspelo za nekaj deset tisoč lir, ki jih je seveda uporabil za nakup mamil.

Zaplenili školjke za 2 milijardi lir vrednosti

MILAN - Na razstavi v nekem milanskem hotelu je finančna straža zaplenila 2000 školjk, katerih vrednost se suče okrog milijarde lir. Lastnika školjk, ki ju je finančna straža prijavila, sta portugalska državljan, ki sta v hotelu razstavljala in protizakonito prodajala školjke. Le-te namreč prihajajo iz vseh morj sveta, predvsem pa iz Mozambika, Vietnama, Nove Zelandije, Avstralije in Japonske.

Prijavili »Swish jeans«

LATINA - O reklamni kampanji podjetja oblačil »Swish jeans and casual« se bo moralo izreči sodstvo. Politični oddelek kvesture iz Latine je namreč okrožni prokuri prijavil podjetje oblačil in nakazal možnost, da je z reklamno kampanjo zalilo vero.

BORZA / SODNA PREISKAVA

Pod drobnogledom sodstva

Preiskava pri podjetjih, ki so overovila obračun RCS

MILAN - Borzni odbor Consob, ki nadzoruje borzno poslovanje, je sklenil, da za nedolocen čas suspendira kotacijo delnic finančnega holdinga Gemina. Za to potezo se je Consob odločil, potem ko je v prvi uri poslovanja delnica zgubila skoraj 13 odstotkov. Zvečer pa je Consob zahteval, naj Gemina pripravi novo poročilo o založniški hiši RCS (izdaja tudi dnevnik Corriere della sera), saj kaže, da so v računih založniške hiše odkrili precejšnjo luknjo. Vodstvo Gemine naj bi bilo že ob koncu prejšnjega tedna pripravljalo sporočilo za tržisce, toda preiskava, ki jo je odredilo milansko tožilstvo, je prisililo upravitelje k previdnosti.

Na ukaz tožilstva, ki je ob

koncu prejšnjega tedna naslovido deset jamstvenih obvestil, so včeraj finančni strazniki preiskali sedeže specializiranih podjetij, ki so overovila obračune RCS. Sele po teh preiskavah bosta tožilca Francesco Greco in Carlo Nocerino začela z zasliševanjem preiskovanih oseb. Sodnika vsekakor pospešeno delata, ker se zavedata, da je njun poseg krepko vplival na borzno poslovanje.

Zadeva Gemina je potlacila borzo, saj je kazalec Mibtel izgubil 1,63 odstotka. Ko delnice Gemina niso več kotirale, je val prodaj prizadel predvsem Fiatove delnice, saj je turinska grupa eden od glavnih delničarjev finančnega holdinga.

MILAN KUČAN NA ZASEBNEM OBISKU V MILANU

Slovenija in Lombardija krepita medsebojne stike

MILAN - Slovenski predsednik Milan Kučan se je včeraj mudil na enodnevem zasebnem obisku v Milanu, kjer je bil gost predsednika deželne vlade Lombardije Roberta Formigonija. Kučan in njegov gostitelj, ki sta ob koncu pogovorov sodelovala na skupni novinarski konferenci, sta obravnavala italijansko-slovenske odnose ter tudi odnose med Slovenijo in visoko razvito Lombardijo.

Formigoni je Kučanu izrazil željo po tesnejšem in vsestranskem sodelovanju s Slovenijo. Lombardija je, kot rečeno, gospodarsko najbolj razvita italijanska dežela in ima zato ves interes za krepitev ekonomskih vezi z vzhodnimi sosedmi. Kučan je gostitelju predstavil slovenska stališča

Milan Kučan (f.KROMA)

do regionalnega sodelovanja, ki je v Sloveniji deležno najširše podpore.

Sogovornika sta precej pozornosti namenila tudi problematiki meddržavnega sodelovanja med Slovenijo in Italijo

Roberto Formigoni (AP)

vorila se o položaju narodnih manjšin, tako italijanske v Sloveniji kot slovenske v Italiji. Pri tem sta ugotovila, da narodne manjšine žal niso nikoli deležne zadostne pozornosti tar da je treba zato se najprej zanje skrbeti in si prizadevati za njihovo primerno zaščito po evropskih standardih.

Formigoni, ki je bil spomladi neposredno izvoljen za predsednika deželnega odbora Lombardije na listi Kartela svoboscin, je ze kot evropski poslanec nekdanje Krscanske demokracije vneto podpiral osamosvojitve Slovenije. Sedaj pa, kot vidimo, skuša po svojih močeh krepiti odnose med svojimi deželo in Slovenijo, ki je očitno za to močno zainteresirana.

Inzko na proslavi 75-letnice plebiscita: Gradimo mostove razumevanja in prijateljstva

Klestil: Sloveniji bomo zanesljiv partner na poti v Evropo

Avstrijski vvezni predsednik Thomas Klestil se je ob priliki 75. obletnice koroskega plebiscita na deželni proslavi v Celovcu jasno izrekel za tesno sodelovanje z vsemi sosednjimi državami, se posebej tudi z R. Slovenijo. Dobesedno je dejal, da bo Avstrija Sloveniji »na njeni poti v združeno Evropo zanesljiv partner, kateremu se lahko zaupa«. (I.L.)

CELOVEC - S slavnostno seja deželenega zbora in proslavo dežele Koroske, na kateri je prvič v zgodovini spregovoril slovenski govornik, se je včeraj v koroski prestolnici začelo praznovanje 75. obletnice koroskega plebiscita leta 1920, ko se je skoraj 60 odstotkov prebivalstva južne Koroske, od tega tudi velik del koroskih Slovencev, odločilo za Avstrijo in proti priključitvi državi Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Praznovanja sta se udeležila tudi zvezni predsednik Thomas Klestil in zvezni kancler Franz Vranitzky, potekalo pa je v vzdušju sožitja med obema narodoma. Kot slovenski govornik je Valentin Inzko pozval Korosce, naj skupno gradijo mostove prijateljstva med obema narodoma v deželi.

Za danes je napovedana osrednja slovesnost na Novem trgu v Celovcu, na kateri pričakujejo nekaj desetstotov udeležencev iz vseh krajev Koroske. Povorke po starem vzorcu skozi mesto se koroski Slovenci ne bodo udeležili.

»Pozivam vse Korosice in Korosce, da skupaj gradimo mostove med obema narodoma v deželi in ne odpiramo novih jarkov, da odpravimo predsodke in jih ne utrđimo, da odpuščamo in ne povrnemo, da pospešimo mnogovrstnot namesto enotnosti, da ustvarimo sožitje v tudi duhovno nedeljeni, skupni Koroski«.

S temi besedami je Valentin Inzko kot prvi slovenski govornik v 75-letni zgodovini plebiscitnih proslav ob prisotnosti zveznega predsednika Thomasa Klestila in najvišjih predstavnikov dežele Koroske sk-

lenil svoj govor, v katerem je se posebej opozoril, da je skrajni čas na proslavi postaviti na prvo mesto, kar je bilo v 1400-letni zgodovini skupnega.

Inzko je dejstvo, da prvič na uradni proslavi dežele Koroske v svoji materinski slovenščini spregovoril

saj je 10. oktober oba naroda na Koroskem bolj ločeval kot povezoval.

Inzko je v svojem govoru skušal tudi odgovoriti na vprašanje, kakšen je položaj koroskih Slovencev 75 let po plebiscitu in prisel do dveh ugotovitev: prva, da je število Slovencev drama-

tudi koroski Slovenec, tolmačil kot »nedvoumno novo kvaliteto v odnosu med Nemci in Slovenci na Koroskem,

tično nazadovalo (od 65.000 pri štetju leta 1910 na le se 15.000 pri štetju leta 1991) in da ob tem manjšina dobiva občutek, da izumira, druga pa je, da so koroski Slovenci v zadnjih desetletjih močno utrdili svoj kulturni položaj. Inzko je pri tem navedel predvsem visoko kvaliteto na področju solstva in izobraževanja nasploh, optimizem pa je upravičen tudi zaradi tega, ker se je vzdušje v deželi občutno izboljšalo.

»Neglede na to pa je naravno, da je številčno majhna narodna skupno-

st v skrbi za svoj obstoj in nadaljnji razvoj«, je poudaril Inzko in ob tem opozoril na to, da Narodni svet koroskih Slovencev in Zveza slovenskih organizacij na Koroskem kot osrednji politični organizaciji koroskih Slovencev znotraj manjšinskih struktur, v sodelovanju z Uradu zveznega kanclerja in tudi s političnimi stranka-

mi razpravljajo o zastopstvu koroskih Slovencev v koroskem deželnem zboru, o izboljšanju (restriktivnega) zakona o narodnih skupnosti, o dvojezičnih otroških vrtcih, slovenski glasbeni soli ter razširitvi slovenskega radijskega in televizijskega programa. »Vzdušje med Slovenci in Nemci na Koroskem se je nedvoumno iz-

boljšalo, kar obeta stvarno reševanje teh vprašanj«, je optimistično sklenil svoj govor v slovenscini nekdanji dolgoletni predsednik Narodnega sveta koroskih Slovencev in slovenski član nemško-slovenskega koordinacijskega odbora krske skofije in zastopnik cerkve v sodelovanju z koroske Slovence.

Ivan Lukan

Klestil: Manjšini gre več kot samo enakopravnost!

V okviru deželne slovesnosti v dvorani grbov, ki jo je glasbeno sooblikoval tudi mešani pevski zbor Slovenske gimnazije v Celovcu, je popoldne spregovoril tudi sam zvezni predsednik Thomas Klestil, prisoten

pa je bil tudi zvezni kancler Franz Vranitzky.

75. obletnico plebiscita je Klestil označil kot »veliko priznanje in zaupanje vseh Koroscev v takrat se mlado avstrijsko demokracijo in se ob tem se posebej zahvalil številnim Slovincem, ko so glasovali za Avstrijo. Menil je, da je preteklost dokazala, da je na Koroskem uspelo ustvariti sožitje med obema narodoma. Svoj govor je zaključil s pozivom večini v deželi, naj se zaveda, da potrebujejo manjšine v demokraciji ne samo enakopravnost za ohranitev svoje identitete, temveč da imajo vso pravico, da uživajo posebne podpore in pospeševanje.

Tudi deželni glavar Christof Zernatto je v svojem govoru izpostavil doprinos koroskih Slovencev k pozitivnem izidu glasovanja v prid Koroske ter pri tem nedvoumno ugotovil, da bi bil »popoln

nesporazum tolmačiti plebiscit kot zmago ene narodne skupnosti nad drugo«. Če je temu večkrat tako bilo, potem je to treba obzaloovati, je se dodal koroski deželni glavar in nadaljeval, da naj bi letošnje praznovanje 75. obletnice plebiscita leta 1920 pomenilo začetek plodnega sožitja obeh narodnostnih skupnosti.

Ze dopoldne sta se - prav tako v dvorani grbov v deželni hiši - sestala deželna vlada in deželni zbor na skupni slavnostni seji, kateri je prisostoval tudi zvezni predsednik, prireditve pa sta se udeležila tudi predsednika obeh osrednjih političnih organizacij koroskih Slovencev, Marjan Sturm (ZSO) in Nanti Olip (NSKS). Deželni glavar Christof Zernatto se je v svojem govoru osredotočil na bodočo vlogo Koroske v novi Evropi in dejal, da

Združena Evropa nima alternative. Koroska da bo kot regija nadvse zanimiva za Evropo ter s tem v zvezi izpostavil pomen regionalnega sodelovanja preko meja. Nova Evropa da nudi Koroski možnost, da se tako gospodarsko, kulturno in tudi politično na novo pozicionira in se polnopravno vključi v evropski sistem. »Kar lahko Evropi se ponujamo, je model sožitja med večino in manjšino, ki se je uveljavil in ki nudi resne perspektive za evropsko prihodnost zdaj in v prihodnosti«, je poudaril deželni glavar, ki je popoldanski nastop Valentina Inzka kot prvega slovenskega govornika v zgodovini uradnih plebiscitnih proslav označil za »začetek skupnih praznovanj«. (I.L.)

Na slikah: pod naslovom slovenski govornik dr. Valdimir Inzko (drugi z leve) na proslavi, ob njem predsednik Klestil in kancler Vranitzky, desno spodaj predsednika ZSO Marjan Sturm (desno) in NSKS Nanti Olip (v sredini) sta tokrat sedela ob zastopnikih domovinskih združenj, levo spodaj zvezni predsednik Thomas Klestil na slavnostni seji v deželni palači (Vse slike: Walter Fritz)

Na proslavi en sam razglašen glas

Pozitivno vzdušje praznovanja letošnje 75. obletnice koroskega plebiscita je motil le govornik t.i. domovinskih organizacij na Koroskem. V svojem govoru je sicer priznal, da so prav slovenski glasovi zagotovili obstoj Koroske pri Avstriji, hkrati pa je svaril pred tem, da v današnji Evropi »grozijo izginiti meje«. »Ne bomo dopustili, da bo meja na Karavankah, za katero so se borili naši predniki, padla«, je dejal govornik domovinskih organizacij. Največ, kar si je lahko predstavil, da bi Koroska sodelovala s sosednjimi regijami - Slovenijo in Furlanijo Julijsko krajino. (I.L.)

POGLEDI

Razmišljanje
o trajnostnem
razvoju

DANIEL JARC

Pojem razvoja - in bolj specifično prostorskega razvoja je vedno spremljal človeško bivanje, zato je jasno, da ima različne pomene, bodisi v različnih kulturah, kot v različnih obdobjih človeške evolucije. Da ne bi sli preveč nazaj v preteklost in zasli v mitološke ali celo verske razlage napredka kot so eden, raj, nirvana in podobne vizije sreče in blagostanja na tem in predvsem na onem svetu, je primerno omejiti naše razmišljanje na pomen, ki ga je imel razvoj v obdobju modernizma ali vsaj industrializacije. To se pravi na obdobje druge polovice prejšnjega stoletja. Prostorski razvoj je pomenil takrat predvsem ekonomski razvoj prostora. Taka razlaga pojma je bila gotovo odvisna od več, med sabo usklajenih dejstev in v prvi vrsti od hitre urbanizacije, oziroma množične migracije iz ruralnega v urbano okolje, revnega socialnega stanja novih priseljencev, hitre rasti kapitalistične proizvodnje, nenehne želje novega profita in marsikaterih drugih vmesnih družbenih pojavov.

Družba se je od takrat, ko je pogljal prvi parni stroj, precej spremenila, vendar je razvoj se danes med številnimi gospodarskimi dejavniki sodobne družbe tolmačen le kot materialna blaginja, stalno večanje profita in dohodka.

Vendar se - čeprav s težavo - utrjujejo tudi novi pogledi na razvoj. Prav negativni učinki industrializacije, oziroma stalno in nenehno onesnaževanje okolja, so privedli do uveljavljanja pojma »trajnostnega razvoja«, ki upošteva tudi ekološke in naravne prvine okolja.

Za mnoge je to relativno neznan in nedojemljiv koncept. Mislim predvsem na vse tiste upravnike in podjetnike, ki se vedno računajo razvojno učinkovitost gospodarstva zgolj na osnovi bruto nacionalnega proizvoda in menijo, da se določeno mesto razvija, ko jim uspe izkoristiti na najbolj profiten način neki naravni vir. Ne znajo pa, ali vsaj se ne potrudijo, da bi ekološko izkoristili možnosti gospodarskih inova-

cij. Obstajajo namreč poskusi takozvane ekološke ekonomije, da bi npr. v proračun nacionalnega dohodka vključevali tudi izkoriščanje naravnih virov, to se pravi, da bi v primeru lokalizacije novih gospodarskih dejavnosti upoštevali kot strošek tudi uporabnost obnovljivih naravnih virov v okviru dolgoročne razvojne strategije.

Seveda je ekološka občutljivost družbe danes precej napredovala in stalno napreduje. Se vedno pa se dogaja, da občutljivost do ekoloških problemov izgine v primeru velikih gosodarskih interesov in takozvane nacionalne varnosti. To sta, kaže, dve področji off limits, kar zadeva ekološke probleme.

Vrednote okolja so očitno se vedno manj vredne od vrednot varnosti (ali bolje rečeno oboroževanja) in bogastva, če jih lahko sploh jemljemo za vrednote.

Običajno je tudi, da se načelno vsi strinjajo s potrebo, da se okolje obvaruje, da se z njim varčuje in da se človek ponovno približa k naravi, vendar brez nikakršnih omejitev ali nižanja doseženega socialnega standarda in brez dodatnih stroškov. Logično, nihče ne bo »slabše«.

Seveda je naloga spojitve in usklajevanja prvin okolja in gospodarskih načel pravi izziv in bodoče delo predvsem gospodarstvenikov in podjetnikov, čeprav je izkoriščanje naravnih virov in v prvi vrsti prostora osnovna skrb načrtovalcev, urbanistov in arhitektov in pravzaprav vseh nas.

Kaj torej pomeni pojem trajnosti? Njegova opredelitev je razvejana in obstajajo različne definicije. Svetovna komisija za okolje in razvoj (WCED) je »trajnostni razvoj« opredelila kot »razvoj, ki zadosti današnjim potrebam, ne da bi ogrozil možnosti prihodnjih generacij, da zadostijo lastnim potrebam«.

Trajnostni razvoj seveda ne izključuje ne gospodarske rasti in niti napredka, vendar jih postavlja v ozadje in izpostavlja kakovost življenja. Resnični namen družbenega razvoja postane izboljšati kako-

vost človekovega bivanja.

V razvitem svetu postane osnovni problem varstvo naravnega okolja, omejitev onesnaževanja in ohranjanje ter varčevanje z naravnimi viri. To pomeni predvsem ohranjanje tal, vode in zraka. Seveda je najbolj enostaven način za ohranitev teh naravnih virov odpuved gradnji in obdelavi zemlje. To pa ni resitev, saj je v protislovju s človekovim preživetjem. Vendar so poleg tako radikalnih ukrepov možne tudi alternativne poti. Predvsem omejitev človeških potreb na najbolj nujne, odstranitev odvečev - seveda brez nižanja doseženega socialnega standarda in pa oživljanje, prenavljanje in saniranje že izrabljenega prostora. Čeprav so načela trajnosti oblikovali predvsem na globalni in svetovni ravni, se njihovo udejanjanje uresničuje tudi v krajevnem prostoru.

Poleg varčevanja naravnih virov, postane pomemben ukrep za razvoj trajnostne družbe omogočati lokalnim skupnostim, da same odločajo in urejajo lasten življenjski prostor. Ta je tudi najbolj enostaven postopek varstva okolja, saj odgovornost prisili k skrbnemu in varčnemu upravljanju. V tem smislu je najbolj primeren in racionalen način gradnje enostanovanjska družinska hiša, ki prisili posameznike in družine k večji odgovornosti do domačega prostora in jih vzgaja k varčnemu urejanju le tega.

Trajnostni razvoj je precej razvejano področje prostorskega raziskovanja in urejanja, ki zdalec presega zgoraj omenjene prvine. Pravzaprav je to nova paradigma prostorskega planiranja. Osebo pa me nim, da so načela trajnostnega razvoja tudi prvi, majav korak na poti k soodvisnosti in skladnosti tržne ter gospodarske logike in ekoloških načel upravljanja okolja. Samo tako bomo lahko govorili o razvoju in napredku, oziroma o izboljšanju kakovosti človekovega bivanja.

OLGA PETELIN

Je bila to mladost?

Martina zgodba o trpkem kruhu,
krhkem srcu in črnem času

V Trstu, zima 1924 - poletje 1926

16.

- Je sploh mogoče tako živeti? - sem se spraševala. - Do kdaj lahko vse to traja?!

- Hudi casi! In nič boljšega ne kaže od nikoder. Pa nobenemu malodusju se ne bom predajala. Vse te težave se da premagati... - Tako sem sklenila v sebi in segla po priročniku za uradnice.

- Revna in skromna si, ti moja knjižica! Se platnic nimas, pa toliko pomenis, toliko znanja lahko ponudiš... - sem jo crkljala in začela brskati po njej.

Cas je mineval. Zazvonilo je poldne.

Iva se je vrnila. Videti je bilo, kot da ji je odleglo. Kar tako sem jo vprašala:

»Je kaj novega?«

»Lastnica nove pralnice me bo mogoče zaposlila. Prihodnji teden mi bodo znali dati dokončen odgovor,« je na kratko povedala.

Takrat pa naju je prekinil hrup. Ninče se je vrnil iz sole, bil je bled in razburjen. Začudil se je, ko je videl, da sva obe doma, potem je zabrusil torbo v kot in vprašal:

»Kako to, da ste obe tu?«

»Kar ti mu razloži, Marta!« mi je pomignila Iva in sla v kuhinjo.

Ninče je prisedel k meni. Videlo se je, da mu je nekaj oblezalo na duši. Na hitro sem mu povedala veselo novico. To ga je nekoliko potolazilo.

Nasmehnil se je, se stisnil k meni in vprašal:

»To pomeni, da bo sedaj pri nas bolje... a ne?«

»Seveda!« sem mu pritrdila in ga pobožala.

»Zdaj pa se ti povej, kaj te muči,« sem zelela vedeti za njegove težave.

»Marta, bojim se, da bom zbolel. Sosoči mi pravijo, da sem suhen in bled... Da sem verjetno bolan, ker premalo jem...« je revez jecljal, da me je streslo.

»Ninče, zdaj pa pretiravas! Se nikoli te nisem slisala kasljati, ali da bi se tožil, da je kaj narobe s tabo. Drobčen si že, pa tudi zdrav in fant od fare. Vedno si vesel in dobre volje. Kaj bi te torej skrbelo?!« sem se nekoliko ponorčevala iz njegove bojazni.

»Vedno sem lačen, gotovo je to zaradi bolezn,« je glasno poudaril in skočil pokonci.

»Povedala sem ti, da bo zdaj pri nas doma bolje. Se malo potrpljenja, kmalu ne boš več stradal,« sem ga tokrat bolj trdo odgovorila in resno pristavila: »Da ne zineš mami niti besede o svoji lakoti... Se lahko zanesem... mi obljubis?« Pri tem sem ga prišla za roko. Prikimal je.

»Kosilo!« je zaklicala mati.

Ninče je pozviral od veselja in oba sva lačna odvihrala v kuhinjo. In tam... presenečenje!

Ganilo me je. Tam je čakala miza, pogrnjena z belim prazničnim prtom. Na njej so se s krožnikov ponujali sladki omleti, iz barvanih lončkov pa se je kadil dišeč čaj.

»Joj, mama!« sem vzklila in jo od veselja objela. Ta trenutek je bil zame res višek lepega.

»No, no, naredila sem po svoji moci. Da bi ti bilo v zadoščenje in da bo praznik tudi za vse ostale,« je mati izdala v mojem objemu in bila vsa nasmejana, ker ji je presenečenje lepo uspelo.

»Zdaj pa vsi k mizi, da se gostija ne shladi!« je Iva bila po svoje praktična in pri tleh ter me pospremila do meni določenega mesta.

Brez besed smo se gostili in brezskrbno pogledovali drug po drugem.

Po omletih in vročem čaju je nemirni Ninče skočil pokonci in vprašal:

»Kaj pa zdaj? Se ne bi se kako pobabavali?«

»To prepuščamo tebi,« sem mu pomežiknila.

Oci so se mu zasvetile, potem je visoko poskakoval in si zraven pel: Mi se imamo radi, radi radi radi... radi prav zares!

Ko smo mu navdušeno zaploskale, se je obrnil do matere in nedolžno vprašal:

»Mama, zakaj nas Slovence ljudje, Italijani, nimajo radi?«

»Vsega tega je kriva vojna. Pa ti tega ne moreš razumeti,« je odgovorila in žalostno povsila glavo.

Ze je hotel sprasevati kaj takega naprej, pa sem ga prekinila:

»Ninče, obljuba dela dolg, a ne?« in mu pomežiknila. V roko sem mu stisnila nekaj drobiza in mu pomignila, da bo dobro, če gre kam ven, k svoji družbi. Razumel je po svoji in ves srecen zdirjal po že kdaj obljubljeni kostanj.

»Ravno prav, bomo imeli vsaj malo miru,« je Iva med pospravljanjem z mize rekla na svoj neposreden način.

Mati je prisledla k meni in me dolgo gledala. V očeh ji je ticala žalost, da mi je je bilo od tega težko pri srcu.

»Eh, Marta, kaj vse te se čaka. Se pomisli ne smem,« je vzdihnila, da me je stisnilo.

»Mama, prosim vas, kaj hočete s tem reči...? Niste vesela?«

»Ne samo vesela, tudi ponosna sem nate... Pa vseeno me še veliko skrbi!« Uprla je svoj otožni pogled vame in me spraševala: »Ze veš, koliko uslužbencev je v podjetju?«

»Ne se. Jutri se bom pozanimala,« sem začudeno odgovorila.

»Upajmo, da ne boš spet naletela na kakega črnuha!« je pristavila. Očitno kar ni mogla verjeti, da se pri vsej moji sreči ne skriva kako razočaranje.

»Ce bom, pa bom. Se ze znam prav braniti!« sem samozavestno odgovorila.

Iva se je takoj vtaknila vmes: »Me res zanima, na kak način?!«

»Cisto enostavno - z molkom!« sem prepričano razložila.

»Ne govori neumnosti!« mi je zabrusila.

»Iva, to sploh ni neumnost, dobro si zapomni! Tudi molk je lahko orožje, če drugega nimas. Sovražniku v glavnem le zmanjka besed, če ne reagiras. Lahko mi verjames... sama sem preizkusila. Na koncu sem jaz zmagala.«

»Torej si se mirno pustila zaliti... Kje je tvoj ponos?!« je začela vpiti, da sem se stresla.

»Seveda imam tudi svoj ponos. Prav zato, ker sem in ostajam Slovenka, sem morala velikokrat in marsikaj pozreti... in molcati. Ne razumes?« sem ji mirno dopovedovala, da drugega izhoda sploh ni.

»Razumem...« je potem skomignila z rameni in nataknilo povsila pogled.

(Se nadaljuje)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Publist SRL
Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. poštni predal 568
tel. 040-361888, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni t.r. PRAE DZP St. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

INPS / POKOJNINE

Višje socialne dajatve za
kritje povškov pokojnin

Upokojenci, ki so uveljavili pravico do pokojnine pred junijem 1982, bodo novembra oziroma decembra vnovčili po zakonu predviden povisek, in sicer od 1. oktobra 1995 dalje. Gre za približno 3 milijone upokojencev pri skrbstvenem zavodu INPS, nekaj nad 600.000 pa je bivših državnih uslužbencev.

Zavod INPS je že zdavnaj izčrpal vsa proračunska sredstva in zato je bil pristojni minister za delo Treu prisiljen, da uveljavi določila spremnega zakona k finančnemu dokumentu za leto 1995, ki v primeru nezadostnih sredstev predvideva povisane socialnih dajatev. Na tej osnovi so z medministrskim odkolom odredili od 1. oktobra 1995 dalje povisek socialnih dajatev za odvisne delavce v višini 0, 6 odstotkov. Od tega bosta dve tretjini bremenili delodajalca, tretjino pa bo plačal delojemalec. Prav tako je za 0, 6% poskocił prispevek v breme državnih uslužbencev.

Na osnovi tega sklepa, ki je v sindikalnih krogih izval negodovanje, bo INPS lahko novembra oziroma decembra izplačal dogovorjene pokojninske zneske z zaostanki. Zadevni plačilni nalogi so bili že natisnjeni in obveznosti bodo torej zadostili v predpisanih časovnih rokih. Nekoliko bolj zapleteno in zamudno bo izračunavanje povškov, do katerih imajo pravico bivši državni oziroma poldržavni uslužbenci, saj morajo pregledati celotno zavarovalno kariero in skladiti dozorele povisane zneske.

S finančnim prilivom, ki ga bodo navrgle višje socialne dajatve, bo INPS kril tudi stroške za izvajanje starih razsodb Ustavnega sodišča. Povisek bodo prejeli številni upokojenci, ki imajo minimalno pokojnino in pa preživeli zakonci, katerih družinska pokojnina ne sme biti nižja od 60-odstotnega deleža pokojnikove osnove. (ma)

TISKOVNA KONFERENCA / PREDSTAVILI NOVO ZDRUŽENJE

Evropski dialogi: za boljše poznavanje

Prihodnji teden dvodnevno zasedanje o izvajanju zakona za obmejna območja

TRST - Pri nas vse prevekrat gledamo na procese evropskega združevanja »skozi ključavnico«: na včerajšnji prestavitvi javnosti novega združenja Evropski Dialogi je s to posrečeno prisposodbo dolgoletni evropski parlamentarec Giorgio Rossetti orisal odmaknjenost Trsta in Furlanije-Juljske krajine od dogajanj in možnosti razvoja, ki jih nudi proces evropske integracije.

Polstoletno imobilnost, posledice hladne vojne in medblokovskega ravnovesja sil je po padcu berlinskega zidu nadomestil neurejen in buren tok velikih sprememb in novosti, pa tudi dramatičnih dogajanj, kot so medetnični spopadi, je dejal Rossetti. Pred vrati Evropske zveze je nič manj kot 14 držav srednje in vzhodne Evrope, ki čaka na vstop, medtem ko se znotraj same Zveze uveljavljajo procesi gospodarske, trgovinske in finančne integracije, v prihodnjih letih pa tudi političnega in monetarnega združevanja. V tem okviru se odpirajo Trstu, deželi Furlaniji - Juljski krajini, pa tudi sosednjim območjem Slovenije in hrvaske Istre velike in včasih celo neslutene možnosti konkretnega razvoja in uveljavljanja. Vendar je pri nas veliko teh potencialov neizkoriščenih, je ugotovil Rossetti. Vsa tukajšnja skupnost, v prvi vrsti stranke in institucije niso kulturno in niti miselno pripravljene, da bi opustile polstoletni kalup, ki je postavljala Trst na obrobje zapadne Evrope, kjer je edina oblika razvoja bilo - cakanje na finansiranje iz javnih skladov. Se veckrat pa manjkanje konkretne informacije o novih možnostih za poslovanje, finansiranje, načrtovanje, ki bi sicer lahko pozitivno prispevale k razvoju tukajšnjega gospodarstva.

Da bi pripomogli k izhodu iz te imobilnosti, je povedal Rossetti, so že pred štirimi meseci zasnovali, včeraj pa predstavili javnosti novi Center za gospodarska in družbena vprašanja »Dialoghi Europei« - »Evropski dialogi«,

ki bo razvijal razmiselnja in posredoval informacije o tem, kar se razvija v Evropi. In to s posebne opazovalnice, kot je Trst, ki je pravzaprav v geografskem središču nove Evrope.

Med soustanovitelji so, poleg samega Georga Rossettija, ki bo predsedoval centru, in Enza Tornellija, ki je bil izvoljen za podpredsednika, se sen. Dario Bratina, Fulvio Anzellotti, Ravel Kodrič, Vladimir Kosič, Perla Lusa, Giorgio Negrelli, Aleksandra Pangerc, posl. Giorgio Ruffolo, Maurizio Tremul, Marino Vocci in številni drugi. Sedež organizacije je na Trgu Venezia 1 v Trstu, telefonska številka 306530, članarina pa znaša 100 tisoč lir letno.

Ze prihodnji teden se bo center predstavil s konkretno pobudo: v četrtek, 19. in v petek, 20. oktobra bo v dvorani trgovinske zbornice v Ul. S. Nicolò 5 zasedanje o zakonu za obmejna območja. Namen srečanja je predvsem ugotoviti, kako je z izvajanjem tega pomembnega zakona tako z italijanske strani kot z vidika evropskih pristojnosti. Med drugimi bodo na dvodnevno zasedanje nastopili predstavniki sindikatov, zveze industrij, cevalne, deželne, družbe Finest in Informest, pa se predsednik komisije za regionalno politiko pri evropskem parlamentu posl. Roberto Speciale, predsednica deželne vlade Alessandra Guerra, trzaski zupan Riccardo Illy, odgovorni za mednarodne dejavnosti Demokratske stranke levice Piero Fassino, podpredsednik senatne skupnine Ljudske stranke Diego Carpenedo in senator Forza Italia Etore Romoli.

Naslednja pobuda bo 20. novembra, ko bo zasedanje o evropski politiki do mladinskih vprašanj, se pred koncem leta pa naj bi bilo srečanje o tem, kako gledajo na Trst v Bruslju, na Dunaju in drugod po Evropi.

Na sliki: z včerajšnje tiskovne konference na novinarskem krožku (foto Kroma/Krizmancic)

INTERVJU / SLOVENIJA IN MANJŠINSKE BANKE

Peterle podpira sklep slovenske vlade o TKB

Predsednik SKD ne zavrača možnosti novega zavoda

GORICA - Prejšnji teden se je mudil v Gorici, na povabilo krožka A. Gregorčiča, predsednik Slovenskih krščanskih demokratov Lojze Peterle. Zaprošili smo ga za krajšo izjavo v zvezi z zapletmi glede Trzasko kreditne banke.

Gospod Peterle, kako ocenjujete stališče slovenske vlade z dne 29. septembra, se z njim strinjate?

Zame je zelo pomembno dejstvo, da je vlada, v kateri krščanski demokrati nimajo večine in ki ji predseduje predsednik liberalnodemokratske stranke, soglasno sprejela take sklepe. To pomeni zelo enotno politično vo-

ljo. Da se sedaj obremenjuje za take sklepe Peterle ali Hvalico, glede na razpravo v državnem zboru, menim, da je nesprejemljiva metoda. Mislim, da se je vlada obnasala, kot se obnaša parter, ki vstopa v neko zadevo, v nek biznis. Kdor v nekaj vstopa, zeli imeti tudi vpliv, predvsem pa zeli imeti najprej čisto sliko. Tukaj čiste slike pa se vedno ni.

Jaz sam sem skušal pomagati TKB in Kmečki banki v Gorici. Mislim, da je moje posredovanje imelo določen vpliv, sicer ne vem, zakaj bi se mi vodstvo trzasko banke zahvalilo za rezultat posredovanja. Jaz sem v posku-

su posredovanja izrazil predvsem pričakovanje, da se pri teh zadevah ne bo slo po politični ampak po strokovni plati.

Z ozirom na stališče slovenske vlade, so v zamejstvu zlasti med gospodarstveniki zaprepadeni nad težino pogojev, ki jih je vlada postavila za morebiten vstop. No zdaj ta niti ni več mogoč. Govori se o neke vrste "kolonizaciji" iz Ljubljane ali neki obliki komisarske uprave. Absurden naj bi bil pogoj, da bi se morali delničarji za nekaj let odpovedati pravicam, ki jim pripadajo kot delničarjem.

Zame je predvsem zanimivo dejstvo, da zlasti levi del političnega spektra med Slovenci močno kritizira to odločitev in da je odločitev podprla leva večina v vladi. Očitno je prišlo do neke spremembe v odnosih.

No glede pogojev, se resda marsikomu zdijo nenavadni, ampak jaz mislim, da je povsem normalno, da zeli Slovenija, ce bi sla v to zadevo, predvsem jasno sliko in zeli tudi postaviti pogoje.

Prvič prihaja do drugecnega odnosa, ce tako rečem, maticice do manjšine. Stališče vlade lahko bremo tudi tako: Slovenija je jasno izrazila interes, da ima manjšina bančni zavod, vendar je očitno tudi dala vedeti, da ne za vsako ceno.

V Državnem zboru v Odboru za mednarodne odnose sem opozoril na izjavo g. Krausa, ki je v intervjuju v enem od slovenskih dnevnikov rekel, da bo poslej ta banka začela gledati tudi na to, ali so tisti, ki jemljejo kredite sposobni, da jih vračajo. Jaz sem seveda temu dal velik poudarek. Dosedanje informacije kažejo, da se je v marsičem tukaj de-

lalo po domače, kakor se je delalo doma, to se pravi "po socialistično". Tako pa banka ne more delovati. Zadeve morajo biti jasne. Ne morem sicer govoriti o zadevah, ki jih nekateri ljudje pripisujejo tej banki, imam pa vtis, da uprava ni delala vedno v skladu s poslovnimi navadami.

Se eno vprašanje. Omenja se, tudi v samem stališču vlade, možnost odprtja podružnice slovenske banke v Trstu. Mislite, da je možno to uresničiti, ali pa je to neke vrste strategija za nadaljne pogovore, dogovarjanja?

P:Saj ravno to pravim. Slovenska vlada je s tem pokazala, da ji ni vseeno in da razmislja tudi o tej varianti. Dober gospodar izbere najboljšo varianto. Ne poznam, kaksno informacijsko osnovo je slovenska vlada imela, ko se je odločala o tem, gotovo pa se ni odločala na pamet. Zame je upoštevanje vredna tudi ta varianta, da bi prišlo do novega bančnega zavoda.

Pogovarjal se je Vlado Klemš

ENAKE MOŽNOSTI / ENO LETO ŽIVOTARJENJA

Zakaj komisija nima predsednice

Po neuspelem poskusu je A. Guerra na hitro zaključila sejo

TRST - Ne gre za spor med ženskami, temveč za poskus, da bi tudi v okviru Dezelne komisije za enake možnosti med moškimi in ženskami prevladali strankarski nad interesi neposredno prizadetih, v tem primeru žensk. Vrsta ženskih krožkov in drugih organizacij - Luna e l'altra, La settima onda, UDI-ZZI mimosa-mimosa, Dezelni koordinacijski odbor UDI-ZZI, Gruppo di lettura e riflessione sulla violenza, Coordinamento 0-6 in Dezelni odbor sindikata ACLI - je na včerajšnji tiskovni konferenci opozorila javnost, da je delovanje komisije hudo ogroženo. Komisija namreč ze skoraj leto dni ne deluje, ker iz svoje srede nikakor ne more izvoliti predsednice. In pri tem ji dezelni odbor FJK, predvsem pa njegova predsednica Alessandra Guerra nikakor ne pomaga, nasprotno.

Njena prisotnost je namreč na umeštitveni seji predsednice komisije nujno potrebna, vendar pa je prav Guerrova pokazala precejšnjo nestrpnost ob zadnjih volitvah predsednice (2. oktobra), ko nobena kandidatka ni prejela zadostnega števila glasov (11 na 20) in je sejo na hitro zaključila, češ da ima pomembnejše obveznosti. Predstavni-

ce organizacij, ki so priredile včerejšno tiskovno konferenco, nujno zahtevajo, da Guerrova v čimkrajšem času skliče komisijo. V nasprotnem primeru bo namreč zapadel rok za porazdelitev sicer bornih sredstev, s katerimi razpolaga komisija (130 milijonov lir). Ob tem je treba se vedeti, da je komisija prejela več predlogov, ki bi nedvomno zaslužili vso pozornost in ustrezno finančno podporo.

Samo od sebe se seveda postavlja vprašanje, čemu je treba pripisati nestrpnost Guerrove in več tehnično-organizacijskih spodrsiljav, ki označujejo začetek drugega mandata komisije. Sestava komisije - doloca jo dezelni zakon 23/90 - ne odraza porazdelitve sil v dezelnem svetu ali odboru, v komisijo pridejo namreč ženske, ki jih predlagajo razne ženske in druge organizacije, ob teh so se strokovnjakinje, ki jih doloci dezelna uprava. In vse kaže, da večina, ki se je izoblikovala v komisiji, ni po volji predsednici Guerrovovi oz. koaliciji, katere izraz je. In prav logiko prevlade strankarskih nad resničnimi interesi prebivalcev sklicateljice včerajšnje konference odločno zavračajo. (bip)

ČEDAD / TELEVIZIJA

Slovenski programi RAI naj bodo vidni v Benečiji

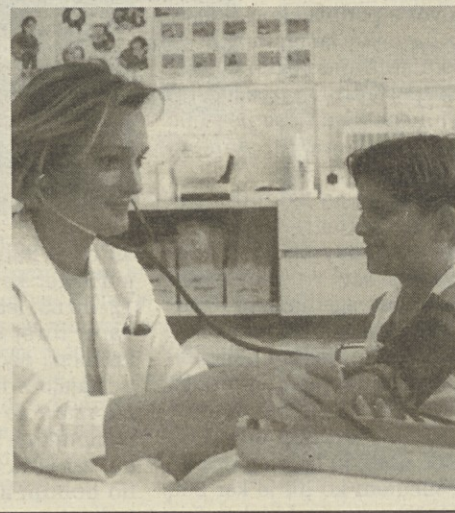
CEDAD - Pred dnevi so se v Cedadu zbrali člani Odbora za vidljivost slovenskih televizijskih programov RAI v videmski pokrajini, da bi ocenili, kako poteka akcija zbiranja podpisov. Srečanje je bilo obenem priložnost za pogovor o težavah, ki so se zaostrile v zadnjem času, saj v Benečiji ne vidijo več niti programov Televizije Slovenija.

Slovenci z Videmskega opozarjajo na informativni molk, ki velja za to območje, ki bi posebej potrebovalo radijsko in televizijsko slovensko besedo. In prav tu se srečujejo se z večjimi težavami, kot jih lahko ima manjšina na Goriskem in Trzaskem.

Člani odbora si prizadevajo, da bi v naslednjih tednih zaključili z zbiranjem podpisov in da bi vodstvo RAI in predstavnike državnih in dezelnih sredin seznanili z nevzdržnim medijskim položajem. Odbor je izrež celovite organizirane družbe v Benečiji. Svojo podporo pobudi so doslej dali kulturno društvo Planika iz Kanalske doline, kulturno društvo Rozajanski dum iz Režije, Center za kulturne raziskave iz Barda, kulturno društvo Nase vasi iz Tipane, Benesko gledališče, kulturno društvo Recan, Studijski center Nediza, ZSKD, Zavod za slovensko izobraževanje, Novi Matajur, Zveza beneskih žen, Zveza Slovencev, SDGZ, Glasbena sola, Pevski zbor Pod lipo, Društvo likovnih umetnikov, Planinska družina Benečije in Zveza slovenskih izseljencev. (R.P.)

ZA SRCE

Mednarodna razstava VSE O SRCU

Videli boste:

- razvoj srca od najmanjših živali do človeka
- način zdravljenja srca in ozilja od začetkov do najsodobnejših metod
- vse o dejavnostih tveganja: kajenje, visok krvni tlak, debelost, nepravilna prehrana, premalo gibanja, stres
- srce v literaturi, poeziji, slikarstvu in kiparstvu
- srce v ljudski umetnosti: lectova srca, cipke, stoli, okna, skofjeloški kruhki itd.

Odprto vsak dan razen ponedeljka od 9. do 18. ure.

Vstopnina 300 SIT, za skupine 200 SIT.

Rezervacija in prodaja vstopnic: Kompas Holidays.

Organizator:

Društvo za zdravlje srca in ozilja Slovenije.

Glavni pokrovitelj: PETROL

VABLJENI!

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET / ZAHTEVNO SOOČENJE

Občina napoveduje korenit preustroj ACEGA

Mestna uprava naj bi postala večinski delničar

Podjetje ACEGA, ki oskrbuje večji del tržške pokrajine z vodo, elektriko in plinom, bo v kratkem doživelo globok preustroj. Na osnovi zapletenega postopka, ki ga bo določil občinski svet, se bo podjetje s časom razvilo v delniško družbo, v kateri bo Občina, vsaj v prvi fazi, ohranila večinski delež. Usoda ACEGA je že nekaj časa predmet političnega soočenja (in tudi polemik), ki je sinoci znova odmevalo na občinski seji, čeprav naj bi prve konkretne odločitve padle v cetrtek ali v petek. Jutri se bo z zadevo ukvarjala pristojna svetovalska komisija, ki bo prislunila mnenju sindikatov in nato ocenila popravke k projektu Illyjevega odbora.

Občinski odbor, ki je preustroj ACEGA uvrstil med prioritete politične obveze, je sprva predlagal skoraj popolno privatizacijo podjetja. Njegov načrt pa je vzbudil naprotovanje opozicije (posebno SKP), a tudi velike pomisleke v večinskih vrstah, tako da je uprava poverila izdelavo strokovne studije o tem vprašanju. Ta studija je sedaj predmet razprave v skupščini, ki naj bi se, kot rečeno, zaključila v petek.

Podjetje ACEGA naj bi na podlagi najnovejšega predloga postalo delniška družba, pri kateri bi večinski delež pripadal mestni upravi. Strokovnjaka Tamburrini in Caselli, ki sta izdelala tozadnji razvojni projekt, sta prepričana, da je delniška družba z večinsko javno soudeležbo najboljša rešitev, s katero bi podjetje na

najboljši način kljubovalo narasčajocim potrebam tržisca. S tem bi odprli pot participaciji drugih javnih uprav (posebno občin) ter seveda zasebnikov, ki bi prispevali sveži kapital. Do preustroja ACEGA naj bi ne prišlo čez noč, saj bi ves postopek trajal nekaj let.

Delniška družba z večinsko občinsko soudeležbo bi, kot rečeno, odprla pot sodelovanju tržških okoliskih uprav, ki jih ACEGA oskrbuje s svojimi servisi, ter občin Trzic in Ronke, ki bosta v kratkem dobivali iz Trsta elektriko, vodo in plin. Delnice bi lahko po novem odkupili tudi uslužbenci podjetja (konec lanskega leta jih je bilo 556), veliko zanimanje zanje pa je že pokazala tržška Cas-

sa di Risparmio oziroma njena fundacija.

To je torej v grobih obrisih stališče o usodi ACEGA, ki ga zagovarjajo občinski odbor, koalicijske stranke in tudi nekatere opozicijske sile, začeni s Severno ligo. Proti predlaganemu preustroju ACEGA pa so svetovalci Nacionalnega zavestništva in Stranke komunistične prenove. Komunisti so mnenja, da je ACEGA produktivno in učinkovito podjetje, v bistvu eno redkih javnih ustanov, ki dobro posluje, zato res ne vidi potrebe za spremembo sedanjega stanja.

Podjetje ACEGA je nastalo leta 1864 kot "Mestna delavnica za plin" in se je sprva ukvarjalo le s proizvodnjo in dobavo

plina, trideset let kasneje pa se je začelo baviti tudi z vodo ter nato še z elektriko. Leta 1913 je dobilo pristojnosti tudi za mestne prevoze in openski tramvaj, tako da je do leta 1977 (do nastanka Konzorcionalnega podjetja za prevoze ACT) z nazivom ACEGAT skrbelo tudi za avtobusnih sektor. Sedanje podjetje je torej formalno nastalo sele pred nekaj manj kot dvajsetimi leti, njegove korenine pa segajo v drugo polovico prejšnjega stoletja.

ACEGA oskrbuje z vodo, elektriko in plinom večji del tržške pokrajine, v kratkem pa bo svoj "delokrog" razširilo se na gorisko pokrajino. V načrtih ima tudi sodelovanje s koprsko in sezansko občino.

ŠOLSTVO / O UKINITVI URADA NIČ NOVEGA

Skrbnikovo pismo v Rim o SSŠ

Ministrstvo sprašuje o »priznanju« našega šolskega sindikata

Na tržškem šolskem skrbništvu nič novega. Urad za slovenske osnovne šole ostaja zaprt. Šolskega skrbnika včeraj ni bilo mogoče iztakniti, da bi ga vprašali po vzrokih, zaradi katerih je dal urad zapreti, ker je na bolniškem dopustu.

Pac pa je pretekli teden šolski skrbnik poslal Sindikatu slovenske šole po telefaksu dopis, ki ga je naslovil ministrstvu za šolstvo. V njem sprašuje rimske oblasti, ali je lahko vodstvo Sindikata slovenske šole oproščeno pouka, ko načrtuje sindikalna zborovanja in druge manifestacije, potem ko je ministrstvo ukinito sindikalna dopusta tajnicama Sindikata slovenske šole.

Ob tej zadevi velja opozoriti, da imajo sindikalni predstavniki tako imenovanih »priznanih sindikatov«

pravico, da so oproščeni pouka do največ devet dni letno, in so ob tem seveda tudi plačani (ravnatelji morajo v dneh njihove odsotnosti poklicati na šole suplente...). To pravico imajo tudi sindikalisti, ki so jim letos zaradi krčenja finančnih prispevkov ukinito celoletne sindikalne dopuste. Predstavniki Sindikata slovenske šole šolski skrbnik nista bili oproščeni, ker doslej se ni jasno, ali je Sindikat »prezentančna sindikalna organizacija«, ali ne. Prav zato je tržški šolski skrbnik pisal v Rim, da bi mu ministrstvo razjasnilo celotno zadevo.

Pac pa je skrbnik dovolil slovenskim solnikom udeležbo na petkovem sindikalnem zborovanju. Dovoljenje je bilo seveda obvezno, saj imajo solniki letno pravico do 10 ur za svoje sindikalne skupščine.

TZ / BENCIN PO ZNIŽANI CENI

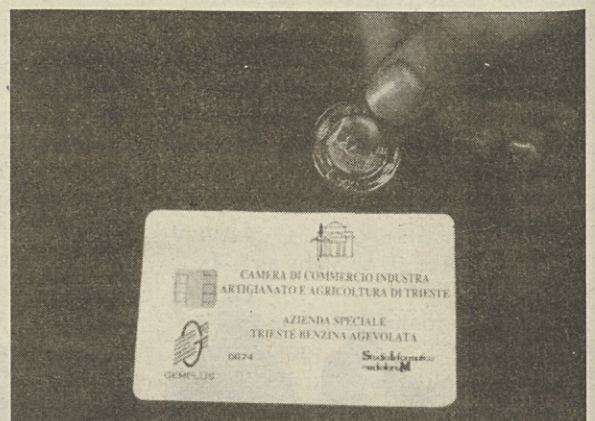
Bencinske karte namesto bonov

Razdeljevanje se bo začelo januarja

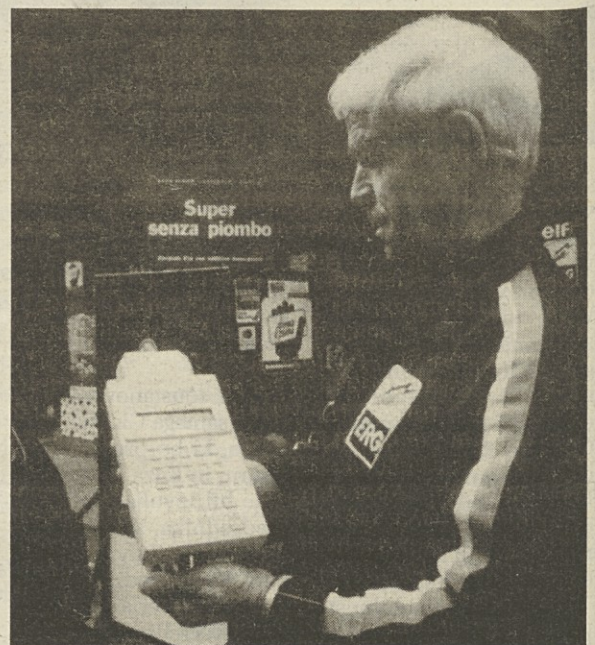
V teku prihodnjega leta bo Trgovinska zbornica preko Posebnega podjetja za dodeljevanje bencina po znižani ceni postopoma zamenjala sedanje papirnate bencinske bone s bencinskimi kartami (TCE- Tesser Carburante Elettronica); izkoristila bo tako moderno elektronsko tehnologijo, ki si z naglico utira pot na raznih področjih gospodarskega in družbenega delovanja. Vsak avtomobilist, ki ima pravico do kontingenta bencina po znižani ceni, bo tako prejel personalizirano bencinsko karto, na kateri bo natisnjeno njegovo ime, poleg tega pa tudi številka evidenčne tablice vozila, za katerega ima pravico do bencina. Trgovinska zbornica, katere predsednik Adalberto Donaggio je včeraj podrobno orisal pobudo, pa bo na tak način znatno znižala izdatke, ki jih je vsako leta imela s tradicionalnim razdeljevanjem bencinskih bonov.

Bencinska karta je praktično podobna »bancomatu«, ki se ga poslužujemo za razne bančne operacije. Poleg osebnih podatkov in številke evidenčne tablice bo v spominu vsake bencinske karte navedena tudi količina goriva, do katere ima posamezni voznik pravico.

Vse crpake bodo opremljene s prenosnimi računalniškimi terminali, preko katerih bo crpalkar po vsakem tankanju memoriziral količino oddanega goriva in to količino odstel od

Nova bencinska karta

Črpalkar s prenosnim računalnim terminalom

kontingenta, do katerega ima voznik pravico. Prednost tega sistema je tudi v tem, da tankanje ne bo več vezano na vnaprej določene in »okrogle« količine goriva (na pr. na 10, 15, 20, ali 30 litrov), na crpalkah bomo lahko brez vsakega problema za crpalkarja lahko tudi zah-

tevali, da nam naploni rezervoar. Tako oddana količina goriva bo zabeležena na osebni bencinski kartici in odsteta o količine goriva, ki nam pritiče. Po vsakem tankanju bomo od crpalkarja prejeli potrdilo, na katerem bodo zabeležene vse operacije, ki smo jih opravili in pa količina goriva po znižani ceni, do katere se imamo pravico.

Po zaprtju crpalk, to je v nočnih urah, bodo imeli crpalkarji se dodatno delo. Osebni prenosni računalniški terminali bodo povezali na normalni telefonski priključek; tekom noči se bodo vse operacije crpalkarja s prenosnega računalniškega terminala avtomatično prenesle na avtomatski sistem Posebnega podjetja; slednji pa bo prenosnemu računalniškemu sistemu posredoval seznam bencinskih kart, ki so bile zamrznjene (na pr. zaradi kraje, izgube in uničenja karte).

Na tak način bo možno vsak dan izračunati količino prodanega goriva, avtomatično porazdeliti morebitne ostanke goriva in ob začetku naslednjega leta avtomatično dodeliti posamezniku kontingent goriva, ki mu pritiče.

Trgovinska zbornica je za vse te potrebe že dala natisniti okrog 110 tisoč bencinskih kart, predvidoma pa jih bo začela avtomobilistom razdeljevati z mesecem januarjem.

KONVENCIJA MED FSF IN ICGB O PROUČEVANJU OBOLENJ NA JETRIH

Hrana lahko škoduje celo bolj od alkohola

Prof. Arturo Falaschi, ravnatelj mednarodnega centra za genetsko inženirstvo in biotehnologijo (ICGEB) ter prof. Claudio Tiribelli, predsednik fundacije za proučevanje bolezni na jetrih (FSF) sta včeraj na sedežu znanstvenega parka podpisala konvencijo o sodelovanju med obema ustanovama, ki sta znani na mednarodni ravni zaradi svojih naporov pri proučevanju in zdravljenju obolenj na jetrih in pri biotehnološki raziskavi. Konvencija bo omogočala integracijo obojestranskih izkušenj, se posebej se bodo posvetili proučevanju vloge, ki jo ima virus hepatitisa C (HCV) pri povzročanju ciroze in raka na jetrih. Center ICGEB, ki se sodeluje z otroško bolnišnico Burlo Garofolo, z bolnišnico Katianri, se že dalj časa posveča temu področju, FSF pa koordinira vrsto deželnih in mednarodnih studij o HC, kot na primer načrt Dionysos, ki je postregel z zanimivimi podatki (virus HCV je npr. prisoten v več kot 3% italijanskega prebivalstva). FSF je nastal pred 11 leti z namenom, da bi spod-

bujal raziskave na področju obolenja jeter in se je zavzemal za usposabljanje mladih zdravnikov (v ta namen je podelil že več kot 40 stipendij). Nadalje se zavzema za pomoč in informacijo v korist obolelih na jetrih, njegov cilj pa je ustanovitev mednarodnega študijskega centra o jetrih. ICGEB iz Trsta (vodi ga prof. Francisco Baralle, ki se je tudi udeležil včerajšnje tiskovne konference, na kateri je bil govor o podpisu konvencije) pa je s svojim laboratorijem za molekularno patologijo že dalj časa zaposlen pri raziskavah o virusu hepatitisa C, se posebej glede izdelave novih sintetičnih cepiv.

Se posebej so zanimivi podatki, do katerih so prisli s projektom Dionysos, ki je trajal tri leta in je vzel v postev prebivalstvo Campogalliana in Krminna. Izsledke sta orisala prof. Tiribelli in dr. Stefano Bellentani, predsednik znanstvenega odbora FSF. Doslej so namreč menili, da je v Italiji od 40 do 60 tisoč oseb, ki bolehalo za cirozo, medtem ko jih je kar 600 tisoč (1% vsega prebivalstva), a

40 tisoč Italijanov ima raka na jetrih ter kar 10 milijonov od 12. do 65. leta kakšno drugo okvaro: torej bi lahko rekli, da kronična obolenja jeter vse bolj postajajo »družbena bolezen«. Izkazalo se je nadalje, da so obolenja na jetrih zelo zahrbtna: kar 80% oseb je bilo kronično bolnih, a tega ni vedelo in tudi ni zaznalo nobene težave.

Ostali so bili že težki bolniki (ciroza, kronični hepatitis, rak), čeprav večkrat niso poznali dejanske razsežnosti bolezni.

Raziskava je nadalje pokazala, da sta glavna povzročitelja težav na jetrih virus B (za katerega obstajajo zdravila) in se posebej virus C. Okrog 2 milijona Italijanov nosi v sebi virus C (navidez so zdravi, izvidi krvi

ne kažejo nič nenavadnega), nekateri zbolijo, drugi ne: v 50-60% primerov ta virus povzroči kronično vnetje in je zelo zahrbtno, jetra poskoduje postopoma in v roku 25-30 let povzroči cirozo ali raka. Kaže tudi, da alkohol ni glavni krivec za poškodbe na jetrih. Projekt Dionysos je prvič dokazal, da lahko škoduje tudi odvečna hrana in da je celo se bolj kot alkohol kriva za čezmerno nabiiranje masco v jetrih, se zlasti, če pretiravamo z oljem, maslom, siri, slanino, govejim mesom in obenem ni na mizi povrtnin z vitaminoma E in C (korenje, solata, paprika, paradižniki). Isto, vendar z manjšo frekvenco, se dogaja pri čezmernem pitju: ne bi smeli piti na tesce ali izven obrokov ali zganih pijac. Kljub temu več kot polovica (60%) »močnih« pivcev ni pokazala nobenega vidnega znaka obolenja jeter: to naj bi dokazovalo, da morebiti obstaja kakšna deden ali družinski faktor ali pa tak, ki je vezan na posameznika in mu omogoča, da brez škode za jetra prenese tudi velike količine alkohola.

EBLA / ANIMACIJA ZA ŠOLE

Enajst prizorčkov za slovenske malčke

Sara Baldè in Moreno Vatovec igralca in vodiča

Včeraj so v popoldanskem urah predstavili slovensko inačico vodenega obiska razstave o Eblu. Razstava je doslej vzbudila zanimanje številnih sol, ki so zelele nuditi učencem ogled antičnih predmetov sirijskega mesta. Zato se je režiser Giorgio Amodeo odločil, da najprej italijansko govoreče, nato pa se slovenske otroke popelje na nekoliko pestrejši način skozi razstavišče: s skeci, dovtipi, prizorčki.

Italijanski vodeni ogled, namenjen osnovnosolcem, je stekel že pred nekaj tedni, odslej pa se lahko za animacijo odločijo tudi slovenski učitelji. Sara Baldè in Moreno Vatovec sta včeraj nastopila na krstni izvedbi programa. V enajstih kratkih prizorčkih sta prikazala nekaj najzanimivejših trenutkov razstave. Nekateri skeci so dramatizirani (in torej zelo živahni), drugi pa posnemajo nekoliko bolj solske oblike razlag in pripovedovanj o zgodovini Eble, poteku odkritij in njihov odmevu med arheologi. Med najbolj učinkovitimi je prizorček, ki se odvija ob zemljevidu in ponazarja potek klasičnega solskega sprasevanja s strogim profesorjem in ne ravno najbolje pripravljeno dijakino. Otroke pa bo tako so nam zagotovili odgovorni - prav gotovo pritegnila virtualna rekonstrukcija Eble, kakršno ponuja računalniška obdelava. Včeraj so zbranim pokazali, kakšna slika se je po-

Animiran ogled razstave (Foto Balbi/ KROMA)

nujala pred stiri tisoč leti "turistu", ki je prestopil mestna vrata.

Na predstavitvi smo se prepirali, da je vodeni obisk za najmlajše sicer lahko posrečena domisljica, toda le pod pogojem, da mu sledi omejeno število učenecv naenkrat. In seveda pod pogojem, da učitelji pripravijo malčke na razstavo, saj so nekateri vidiki tudi med vodenim obiskom obrazloženi tako, da so za najmlajše še vedno težko dojemljivi.

Animaciji v slovenscini bo mogoče slediti ob ponedeljkih in torkih. Cena samega ogleda stane za najmanjše 6.000 lir, za vodeni obisk pa je treba odsteti se dodatnih 4.000 lir. Za informacije in rezervacije lahko zainteresirani pokličejo na telefonsko številko 040/224554. MG

SREDNJEROČNA POSOJILA

Rotacijski sklad Frie praznuje 50-letnico

Frie, rotacijski sklad za gospodarske pobude bo prihodnji teden proslavil 40-letnico ustanovitve. Gre za ustanovo, ki dodeljuje srednjeročna posojila po ugodnih pogojih za gospodarske investicije v Furlaniji - Julijski krajini prek trzasko, goriske, videmske in pordenonske hranilnice, ter banke Mediocredito. Največ posojil so dodelili za pobude na industrijskem, turističnem in ladjedelniškem, od leta 1986 pa tudi na tehnološkem in znanstvenem področju.

O delu, ki so ga opravili od oddaljenega 18. oktobra 1955, ko so ustanovili Frie, bodo spregovorili na srečanju, ki bo prihodnjega 5. decembra na sedežu banke CRT v Ul. Cassa di Risparmio 10. Obravnavali bodo srednjeročna finansiranja in vpliv, ki so jih imela posojila Frieja na deželni območju: predavala bosta prof. Salvatore Mazzamuto iz Palermo, ki bo govoril o posojilih proizvodnim dejavnostim, in dr. Giorgio Maggi, nekdanji direktor deželne statistične službe, ki bo orisal posege iz skladov Frie v zadnjem desetletju.

URADNA SLOVESNOST / V UL. D'ALVIANO

Odpri novo gasilsko postajo

Lani gasilci posegli v 6.500 primerih

Včeraj ob 11. uri so ob koncu dvodnevni slavnosti uradno predali namenu novo gasilsko postajo v Ul. D'Alviano - čeprav so se gasilci vselili že pred poldrugim letom iz starih prostorov na Osirku Nicolini, kjer so bili celih 113 let. Slavnosti so se udeležili podtajnik za notranje zadeve Ignazio Caramazza, vsedržavni generalni direktor civilne zaščite in gasilskih služb Leonardo Corbo, trzaski prefekt Mario Moscatelli, deželni inspektor gasilskih služb Francesco Manzella in seveda trzaski poveljnik gasilcev Alessandro D'Angiolino, ter številni, tudi upokojeni gasilci. Trak na vhodu nove gasilske postaje so prerazali ob 11. uri, zatem pa je skof Lorenzo Bellomi blagoslovil novi sedež.

Nova gasilska postaja se razteza na 5 tisoč kvadratnih metrih in je najsodobnejše opremljena. O delovanju trzaskih gasilcev je na ogled fotografska razstava s slikami najpomembnejših posegov v zadnjih desetletjih: od povodnji v Polesineju, Fircenah in Vajontu, potresov v Furlaniji in Irpiniji do velikega požara v silosu pri trzaski železniški postaji aprila lani. Samo lani so trzaski gasilci, ki jih je 220 v osrednji centrali, ter v postojankah na Opcinah, v Miljah in v starem pristaniscu, posegli več kot 6.500 krat zaradi večjih in manjših požarov, nesreč in težav, ki so prizadele Tržasko.

Zgodovinska razstava tržaskih gasilcev (Foto KROMA)

NOVICE

Preplah je bil odveč

Gasilska postaja so včeraj zasuli s telefonskimi klici, ljudje so spraševali, kaj se je pripetilo, čes da so slisali izredno močno eksplozijo (ali celo dve), tako da so se stresle tudi šipe na hišah. Nihče pa ni vedel natančno povedati, kje naj bi do eksplozije prišlo: klici so prihajali s širšega območja, od Banov do Naselja sv. Sergija Boljunca, Doline, Koroscev. Gasilci so se pozanimali pri Siotu, kjer pa se ni pripetilo nič nenavadnega, tudi osebja Rdečega križa ni nihče poklical na pomoč. Nekateri so domnevali, da je morda katero od Natovih letal prebilo zvočni zid. Kasneje se je neznanka le razvozlala: v Koper je včeraj na dvodnevni obisk priplula admiralska ladja ameriške vojne mornarice »Lassalle«, ki pripada 6. ladjevju, in je izstrelila topovske salve.

Že teden dni ga iščejo

Ze več kot teden dni ni nobenih vesti o 16-letnem Francescu Colapietru iz Vidma. Fant studira v Trstu, obiskuje licej Petrarca, prebiva pa v Villaggio del fanciullo na Opcinah. Kot vsako jutro se je tudi prejšnji ponedeljek nekaj po 7. uri odpravil proti tramvaju, a odtlej ga ni nihče več videl. Starsi so se obrnili do karabinerjev, pričeli so ga iskati, vendar doslej zama. Visok je 185 m, dolgih, kodrastih plavih las, nosil je svetle jeanse, sivo-modro sportno jopo in telovadne copate roza barve.

Na Občini o poenotenju raznih umikov

Pod vodstvom odbornika Zanfagnina je bilo včeraj na Občini srečanje s pokrajinskimi sindikati CGIL, CISL, UIL o nacrtu »cronometropoli«, torej pobudi, ki naj bi prinesla uskladitev raznih umikov. Na sestanku, ki so se ga udeležili Sterrentino (CGIL), Ravalico (CISL), Pino (UIL) in Randino (koordinacija zenski UIL) sta Zanfagnin in Bergagna orisala osnovne značilnosti nacrtu, o katerem so sindikalni predstavniki (sindikati so bili med njegovimi pobudniki) izrekli pozitivno mnenje in poudarili potrebo po nadaljnjem sodelovanju z Obcino vse do dokončne izdelave nacrtu.

Kako se odvadimo kajenju

V dvorani Fogher na sedežu Italijanske lige za boj proti raku (Ul. Pietà 17/19) bo danes ob 17. uri drugo srečanje tecaja, namenjenega kadilcem, ki bi se radi resili svoje zasvojenosti.

Spremembe pri avtobusnih povezavah zaradi cestnih del

Na Ul. 25. aprila v Miljah bodo začeli z deli in jo bodo zato zaprli za promet, in sicer med ulicama S. Giovanni in Reti. Istocasno bodo uvedli dvosmerno vožnjo na odgovarjajočem odseku Ul. D'Annunzio. Dokler bodo dela trajala, bodo tako avtobusi na progi st. 31 kot tudi drugi vozili po ulicah S. Giovanni, Reti in 25. april. Iz istih razlogov bo za promet zaprta tudi Ul. Zaula. Avtobusi na progi st. 47 bodo vozili po cesti pri Orehu, preko predora do Zavelj, cesta Dolga krona, »Duke« (povratek), Zavljje... v obeh smereh; proga st. 49 - smer VM: Milje... »predor«, Zavljje... VM; smer Milje: običajna voznja; proga st. 27: voznji od 7.13 in 7.44 iz Milj proti Trstu bosta potekali po progi avtobusa st. 49.

PREDAVANJE / ZAVOD ZDRUŽENEGA SVETA

Arrigo Levi o 21. stoletju

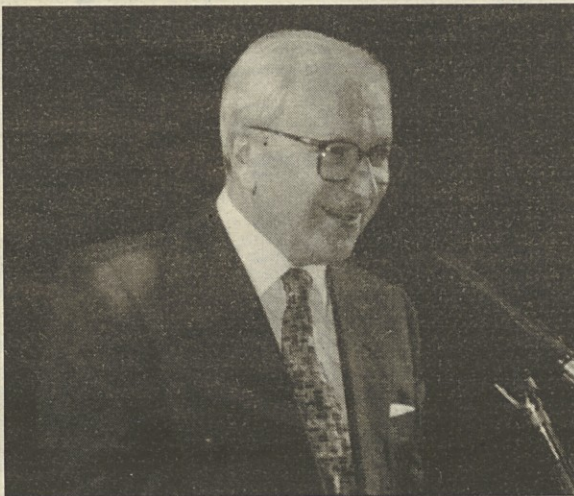
Kakšno bo 21. stoletje? Arrigo Levi, aretiran leta 1945 za casa Peronove diktature v Argentini kot pripadnik studentskega gibanja, vojak v vojni za osamosvojitve Izraela leta 1948, pisatelj, novinar, esejist, tenkočuten poznavalec mednarodnih odnosov, je včeraj takole odgovoril nad 200 dijakom Zavoda združenega sveta Jadranskega morja: »Le ce se bomo pripravili na najhujše, se bomo lahko najhujšemu izognili.«

Levi je prispel včeraj v Trst kot novopečeni predsednik italijanskega odbora Zavodov združenega sveta. V Tripovichevi dvorani je spregovoril mladim iz 69 držav, in prav mlademu človeku je posvetil največjo pozornost. Po njegovem bo namreč 21. stoletje »zelo zapleteno« in prav mladi bodo odločujoči faktor pri izgradnji novega svetovnega reda. Človeštvo se bo lahko resilo spon preteklosti le z izobraz-

vanjem in humanistično ter ekumensko kulturo. Le na ta način bo nadzoroval dogajanje in ne bo dopustil, da bi ga dogajanje povozilo. Razum in ljubezen sta vzvoda, ki naj bi to omogočila.

Levi je povedal besedico, dve tudi o preteklosti in sedanjosti. Ko je spregovoril o 20. stoletju, je dejal, da je bilo to stoletje »kratko«: vse naj bi se dogodilo med prvo svetovno vojno (1914) in padcem Berlinskega zidu (1989). Padec komunizma je presenetil kremlinologe. Sedaj, post festum, je Levi ugotavljal, da naj bi že sovjetski poseg v Pragi (1968) naznanil in pospešil gospodarski in politični zaton druge svetovne velesile. Zlom komunizma je dejansko najavil 21. stoletje, je zatrdil.

In kakšno dediščino pušča 20. stoletje novemu? Zgodovinsko zmago demokracije, kapitalizma in trznega gospodarstva, a tudi trajno krizo demokracije

Arrigo Levi je spregovoril mladim iz vsega sveta (f. KROMA)

ne družbe z vsemi njenimi protislovji. Veliki evropski kolonialni imperiji so odmrli, rodila se je Organizacija združenih narodov, znanstveni in tehnološki razvoj skokovito raste. Začela se je atomska era, ki »se ne bo nikoli končala«, je napovedal Arrigo Levi.

Novi predsednik italijanskih Zavodov združe-

AVDITORIJ MUZEJA REVOLTELLA / JUTRI OB 18. URI

O Slovencih tokrat z zgodovinskega vidika

Sodelujejo Janko Prunk, Jože Pirjevec in P. Parovel

Jutri bo o Slovencih oz. o slovenskem značaju govorila zgodovina. V avditoriju muzeja Revoltella bo namreč jutri (začetek ob 18. uri) na vrsti drugo srečanje iz niza Trikrat v sredo ob slovenski izvirnosti, ki ga prireja Skupina 85 v sodelovanju s tržaskim kulturnim odborom. Po izredno uspešnem večeru, ki je bil namenjen življenjskemu jubileju, predvsem pa ustvarjalnemu opusu Cirila Zlobca, bo pesniško izhodišče zamenjalo zgodovinsko gledišče. Na jutrisnjem srečanju Slovenski značaj - pogledi iz zgodovine bodo sodelovali zgodovinarja Jože Pirjevec in Janko Prunk in publicist Paolo Parovel.

V splošnem Italijani (ne samo tržaski) slabo poznajo zgodovino svoji vzhodnih sosedov, zato se je (končno) porodila zamisel, da bi izrecno za njih napisali ne preveč obsežne knjige. Janko Prunk, profesor na ljubljanski univerzi, je tujcem namenil knjizico, ki je izšla tudi v italijansčini Breve storia degli sloveni. Jože Pirjevec, ki poučuje na univerzi v Padovi, je napisal knjigo Serbi, Sloveni e Croati. Tržaski publicist Paolo Parovel, ki sodeluje tudi z ljubljanskim dnevnikom Delo, pa je kratek oris slovenske zgodovine prispeval za italijansko izdajo Brizinskih spomenikov.

Po zgodovinskem »oklepaju« se bo niz zaključil v sredo, 18. oktobra (začetek izjemoma ob 20.30) s pesniškim večerom posvečenim Francetu Prešernu.

Jože Pirjevec (levo) in Janko Prunk (foto KROMA)

NAGRADA JULIUSA KUGYJA

Da bo kraško okolje premoženje vseh

Nagradni sklad natečaja znaša 20 milijonov
Pobuda je namenjena v prvi vrsti šolam

Pokrajina Trst je tudi za leto 1995 razpisala natečaj za »Nagrado Juliusa Kugyja«. Izbrana je bila naslednja tematika: »Kras v soli: s pisano besedo, podobo, videom, raziskavami in z drugimi sredstvi lahko kraško okolje postane premoženje vseh nas, malih in velikih«. Celotni nagradni sklad znaša 10 milijonov lir in je razdeljen na več kategorij, s posebno pozornostjo do sole. Poleg treh nagrad v višini 2 milijonov lir vsaka, ki so namenjene trem kategorijam, v katerih so združene sole, so predvidene tudi nagrade za širšo udeležbo, ki ne zadeva le solske polpucije. Na ta način želijo prireditelji poudariti, da je predvsem pomembna

udeležba - kot dokazuje tudi veliko število udeležencev iz prejšnjih let - pa ceprav je zmaga lepa priložnost za dokazovanje pridnosti učencev in učiteljev posameznih sol. Za kategorijo B, ki je namenjena zasebnikom, društvom ali združenjem (tudi de facto), je predvidena ena nagrada v višini 2.000.000 lir.

Zakaj želijo prireditelji privilegirati sole? Osnovni razlog je naslednji: Pokrajina Trst je v sodelovanju s solskim skrbništvom angažirana v obsežnem načrtu z naslovom »Cilj okolje«, ki želi, tudi ob velikokrat prostovoljni pomoči ljudi iz prestižnih tržaskih znanstvenih in drugih krogov, opozoriti javnost na problematiko okolja,

s posebno pozornostjo na krajevni stvarnosti. Načrt »Cilj okolje« združuje razne pobude, med katere spada tudi »Nagrada Juliusa Kugyja«, in tako nudi solam razne instrumente z namenom, da bi mladino, in preko nje tudi odrasle, pridobila in pripravila za bolj znanstveno poznavanje in obravnavanje okolja. Tematika, ki je bila izbrana za letosnji natečaj, se posebej vključuje v razne dejavnosti na področju okolja, ki jih Pokrajina uresničuje že vrsto let z vedno večjim uspehom med javnostjo, tudi zaradi kakovosti in raznolikosti njihove vsebine (Botanični vrt »Carsiana«, Rilkejeva pespot, izpopolnjevalni tečaji za solnike, turizem »za okolje« in, seveda, nagrada Juliusa Kugyja).

Kdor želi več informacij o pogojih za udeležbo na nagradi »Juliusa Kugyja«, lahko zaprosi pri vrataricah Pokrajine Trst na Trgu Vittorio Veneto 4 in v Ulici S. Anastasio 3, ki sta odprti ob delavnikih razen ob sobotah od 7.30 do 19. ure, za material o natečaju za leto 1995, skupaj s pravilnikom, ki je bil spremenjen leta 1994. Pokrajina je sporočila o Nagradi Juliusa Kugyja - natečaj za leto 1995 že razposlala na uradne seje vseh sol.

Naj ob tem povemo, da bodo k natečaju pripušeni izključno izdelki, ki bodo dospeli do 29. februarja 1996, in sicer v zaprti ovojnici z ustreznimi navedbami.

GLASBA / V NEDELJO

Jazzovski večer na Kontovelu

Nastop tria Nuccia Simonettija in video o Charlieju Parkerju

Akordi jazzovske glasbe so v nedeljo zvečer zazveneli v Društveni gostilni na Kontovelu. Srečanje o crnski glasbi je priredil Studijski in raziskovalni center Niccolò Tommaseo, glavna atrakcija večera pa je bil gotovo furlanski jazzovski trio kitarista Nuccia Simonettija. Ob basovski in bobnarski spremljavi je kitarist izvedel vrsto skladb, predvsem modernega jazz. Izvedel je tudi nekaj lastnih skladb, v program pa je vključil le dela dveh jazzovskih klasikov: Monka in Davisa.

Pravo poslastico večera je predstavljal video posnetek koncerta alt saksofonista Charlieja Parkerja iz leta 1953 (takrat je z njim igral tudi Dizzy Gillespie). Kaže, da gre za edini filmski dokument o Parkerjevi glasbi.

O jazzu nasploh in evropskem posebej sta spregovorila izvedenec Edoardo Kanzian in Vladimiro Miletti. 84-letni mozakar spada med najstarejše ljubitelje jazz v naših krajih, saj je bil, med drugim, med ustanovitelji Tržaskega jazzovskega krožka.

V soboto so Ricmanje dozevale za vasko kulturno življenje nekoliko nenavaden dogodek: na vrsti je namreč bilo odprtje razstave dveh mladih likovnikov, kot sta domacin Michele Ota in Sebastian Froglija, doma iz sosednje Bazovice. Neobičajnost sobotnega srečanja pa je bila predvsem v okolju dogajanja. Dela so namreč razstavljena v prostorih društvene gostilne, kar predstavlja pobudo v takorekoč drugačni razsežnosti: kot je uvodoma povedala dolgoletna družvena delavka Sonja Komar, se na ta način kulturna ponudba približuje tudi tistemu občinstvu, ki sicer iz različnih razlogov zahaja v galerije. Slike bodo na ogled vse do 22. oktobra, vsak dan, razen ob torkih (ko je gostilna zaprta za tedenski pocietek) od 10. do 20. ure.

O mladih razstavljalcih, ki sta ob tej priložnosti

dozivala tudi krstni stik z občinstvom, je spregovoril Boris Zulian, priznani likovni umetnik. Kot »starejši kolega« je spodbudno ocenil delo dveh se mladih, a vsekakor obetavnih ustvarjalcev, ki svoj notranji svet tako zelo različno upodabljata. Na eni strani je Michele Ota, 19-letni ljubitelj na likovnem

področju, ki se izraža z močno vznemirjenimi motivi, v kontrastnih barvah in čistih oblikah pripoveduje svoje intimno doživljanje običajnega, vsakdanjega življenja. Na drugi strani pa je Sebastian Froglija, 22-letni student bolonjske umetniške fakultete, ki skorajda z miniaturnim podajanjem ponuja

vpogled v sanjski začarani svet svoje domišljije in pri tem sega po zanimivi tehniški obdelovanju fotografске podlage s topli. Odprtje razstave je zazivilo se v glasbenem vzdusju, ki ki ga je s krajšim koncertom ustvaril harmonikar David Zerjal, prav tako doma iz Ricmanj. (dam)

TUDI LETOS POUK ZA MLADE GLASBENIKE

Dosežek za dolinsko godbo

Pouk bo potekal s sodelovanjem Glasbene matice

Z novim solskim letom se je pouk začel tudi v glasbeni soli, ki so jo že v prejšnji sezoni ponovno spodbudili člani Pihalnega orkestra Breg. V Dolini se je poleg rednih vaj že lani odvijal tedenski pouk za mlade godbenike, ki so se pod vodstvom kapelnika Renza Muscovija začeli uvajati v svet glasbe, posebej pa v svet godbeniškega glasbenega poustvarjanja.

Letosnji pouk pa se je začel se s spodbudnim sodelovanjem Glasbene Matice, ki je pod svojim okriljem in v dogovoru z vsemi slovenskimi godbami na Tržaskem ustvarila poseben oddelek za godbeniško dejavnost. Pobuda v prvi vrsti teži k temu, da nudi posameznim godbenim društvom možnost boljše in večstranske organiziranosti glasbenega izobraževanja bodočih članov sestava v okvi-

ru društva samega. Po drugi strani pa je gojencem tega posebnega oddelka omogočeno redno preverjanje znanja po pravilih, ki veljajo za državni solski sistem.

Novost je prav gotovo v širši ponudbi učnega osebja, ki je v uresničevanju združenih godbeniških sol le mogoca. Morda je prav ta kakovostni skok v smislu urejenega učnega načrta okrepil tudi število vpisanih gojencev: v Dolini bo pouku glasbe, predvsem za trobila in pihala, sledilo zaenkrat dvajset gojencev, od katerih je skoraj polovica novo vpisanih.

Za dolinski pihalni orkester je to vsekakor dosežek, saj daje upati v svetlejšo bodočnost godbenega društva, ki ima za seboj že dobrih sto let uspešnega delovanja na kulturno-prosvetnem področju. (dam)

RICMANJE / RAZSTAVA V DRUŠTVENI GOSTILNI

Likovnika v neobičajni galeriji

OPČINE / DREVI V PROSVETNEM DOMU

Bruno Krizman z besedo in sliko po poteh Irana

V Prosvetnem domu na Opčinah bo drevi ob 20. uri zanimivo predavanje z diapozitivi: Bruno Krizman bo namreč gost PD Tabor in spregovoril o svojem popotovanju po Iranu, po katerem je prepotoval več kot 9000 kilometrov skoraj izključno z avtobusi in kolektivnimi taksiji. Zemljepisno je obiskal območje obale Kaspijskega morja, sveto mesto Mashad, puscave srednjega Irana, Perzijski zaliv, mesti Shiraz in Asfahan z najlepšimi spomeniki islamske kulture, hriboviti Kurdistan in področje skrajnega severozahoda ob meji s Turčijo. Opis popotovanja bo Bruno Krizman kot običajno obogatil tudi s komentarji o socialni in politični sliki dežel, ki jih je obiskal; poleg tega bo tudi podal kratek opis zgodovinskega razvoja iz katerega izhaja trenutni položaj dežel; ob vsem tem pa ne bodo manjkale anekdote, ki bodo predavanje prav gotovo še popestrile.

Skupščina članov krožka E. Miani

Na sedežu v Ul. San Michele 8/1 bo drevi ob 18. uri skupščina članov krožka Ercole Miani. Na njej bosta predsednik krožka Maurizio Fogar in podpredsednik Emilio Terpin orisala predloge za program prihodnjih mesecev; poleg tega bosta orisala pomen in cilje odprtja novega sedeža v Ul. San Michele, v katerem bodo uredili tajniske urade, ki bodo vsak dan na razpolago prebivalstvu za razne potrebe.

S to pobudo stopa krožek Ercole Miani v 16. leto delovanja; predvsem pa si prizadeva, da bi končno tudi v Trstu uredil polivalentni socialni prostor, ki naj bi bil na razpolago prebivalstvu za razne potrebe.

Z RAZSTAVE V DOMU ZA OSTARELE NA PADRIČAH

Ljudje, ki želijo biti še živi in dejavni

Kratek pogovor s Sereno Benzan - Müller

Preteklo soboto je bila pomembna prireditve v domu za ostarele »Ieral-la« na Padričah. Odrpli so namreč zanimivo razstavo izdelkov gostov doma.

Pri ogledu razstave, ki je zelo pestra, bogata, predvsem pa zelo poučna, nas je vodila učiteljica risanja na trzaskih solah Serena Benzan-Müller, ki je iz ljubezni in razumevanja do sočloveka razumela pomen novega načina terapije v pomoč ostarelim osebam, ki bi sicer preživljale svoje dneve v brezdelju, v prepricanju, da niso nikomur več potrebne.

Neverjetno je, kako so se starejše osebe z različnimi psihicnimi in fizičnimi motnjami, vzivele v ta način izražanja svojih čustev in izdelale toliko predmetov - od risb, poslikanih robov, do številnih majic z različnimi vzorci in slikami.

»Gostje domov za ostarele so ponavadi ljudje, ki so se že nekako odpovedali svetu, ki mislijo, da nimajo soljudem ničesar več povedati, ki morajo samo zivotariiti«, pravi Serena Benzan-Müller. »Pa ni tako; ljudje, tudi starejši, lahko ustvarjajo, lahko izražajo svoja čustva na razne načine, lahko nam pokažejo, kaj zmorejo in kaj si se želijo. Sama sem bila s svojimi »učenci« izredno zadovoljna in videla sem, da so bili tudi oni zadovoljni z mojim pristopom.«

Dom, ki ga vodi trzaska skofovska kurija, deluje v resnično idealnem okolju od leta 1987. V tem času je prebivalo v

domu nad 200 ostarelih oseb. Osebe, ki skrbijo za varovanje steje okrog 30 ljudi, med temi je največ domačin s Padric in iz Gropade, ki pomagajo s svojim delom, da se oskrbovanci dobro počutijo, da imajo občutek, da jih zunanji svet ni zapustil.

Dom je lepo oskrbovan, za kar skrbijo dose-danji predsednik Ravali-co (ki ga bo v kratkem zamenjal Dario Rinaldi), sestra Primizia, fizioterapevt, zdravnik in sveda drugo osebe. Sedaj ima dom tudi svoj avtobus, s katerim lahko opravljajo krajše izlete, tako na primer na maso v cerkev na Repentabru in se kam.

»Ni bilo lahko začeti z delom z ljudmi, ki so bili prepričani, da so že odpisani. Pa sem jim dokazala, da to ni tako«, nam je se povedala Serena. »Najprej smo začeli z risanjem na papir, potem smo poskusili z risanjem na platnu in steklu. Moji »učenci« so pokazali veliko pri-

pravljenost za spoznavanje raznih tehnik risanja na platno in steklo, poleg tega pa tudi veliko veselja in volje do ustvarjanja. Danes me

sprejemajo ob mojih obiskih nasmejani obrazi, ljudje, ki želijo se kaj ustvariti, ki želijo biti živi in aktivni.«

Neva Lukes

SPOROČILO KGS

Finančni prispevki za gozdarska podjetja

Predsednik Kraske gorske skupnosti sporoča, da predvideva DZ 16/1991 dodelitev finančnih prispevkov v obliki nepovratnih sredstev in v obliki obrestnega posojila zadruham in njihovim konzorcijem ter gozdarskim podjetjem, ki imajo pravni sedež na območju Kraske gorske skupnosti in ki so vpisane pri Trgovinskih zbornicah v Trstu ali Gorici tudi kot gozdarska podjetja; prispevki se dodeljujejo za nakup, prenovno in modernizacijo naprav, strojev in orodja za sečnjo, pripravo in prenos lesa.

Predvideni so prispevki za kmetijske zadruge in njihove konzorcije do največ 50% dopuščene investicije ter prispevki za gozdna podjetja do največ 40% dopuščene investicije. Prošnje na kolkovanem papirju je treba sestaviti na podlagi posebnih obrazcev, ki jih je pripravila Kraska gorska skupnost in jih je treba predložiti najkasneje do 30.11.1995.

Za obrazce in eventualne informacije se zainteresirani lahko zglasijo v uradih Kraske gorske skupnosti v Sesljanu st. 54/D.

Trg Sv. Jakoba 1 (tel. 639749).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 -

TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012. Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure. Hitra pomoč tel. 118. Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 17.00, 19.30, 22.00 »I ponti di Madison County«, i. Clint Eastwood, Meryl Streep. EXCELSIOR - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Dredd, la legge sono io«, i. Sylvester Stallone.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.15, 18.10, 20.05, 22.00 »L'odio«, r. Mathieu Kassovitz.

AMBASCIATORI - 15.30, 17.40, 19.55, 22.15 »Batman Forever«, i. Val Kilmer, Tommy Lee Jones, Jim Carrey.

NAZIONALE 1 - 15.30, 17.40, 19.55, 22.15, »Il primo cavaliere«, i. Sean

Connery, Richard Gere, Julia Ormond.

NAZIONALE 2 - 15.30, 17.40, 19.55, 22.15 »Waterworld«, i. Kevin Costner, Dennis Hopper.

NAZIONALE 3 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Con-go«, r. Michael Crichton.

NAZIONALE 4 - 15.30, 17.00 »La storia infinita III«, 18.30, 20.20, 22.15, »French Kiss«, i. Meg Ryan, Kevin Kline, Jean Reno.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Simona, turbamento di una minorenne«, prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.30, 18.20, 20.10, 22.10 »Scemo e più scemo«, i. Jim Carrey, Jeff Daniels.

ALCIONE - 18.30, 20.15, 22.00 »Pasolini - Un delitto italiano«, r. Marco Tullio Giordana, i. Carlo De Filippo, Nicoletta Braschi, Claudio Amendola. LUMIERE - 17.45, 20.00, 22.15 »L'ultima eclissi«, i. Katy Base.

PRIREDITVE

KNJIZNICA P. TOMAZIC IN TOVARISI - danes, 10. t. m., ob 20. uri vas bo Bruno Krizman popeljal s komentarjem in z diapozitivi po Iranu: ALLAH AKBAR! - Z nahrbtnikom po Iranu.

KD F.PRESEREN vabi na predavanje ALLAH AKBAR! - Z nahrbtnikom po Iranu jutri, 11. t. m., ob 20.30 v društvenih prostorih v Boljuncu. Predava Bruno Krizman.

SKD TABOR Općine-Prosvetni dom od 13. do 23. t. m. razstavlja goriski slikar Bruno Canella. Odrptje razstave v petek, 13. t. m., ob 20. uri. Predstavitelj Josko Vetrh. Na večeru bo zapel MePZ Primorec-Tabor pod vodstvom Matjaža Ščka.

KD I. GRBEC vabi na PREDSTAVITEV SLOVENSKIH NARODNIH NOS v petek, 13. t. m., ob 20. uri v društvenih prostorih v Skedenjski ul. 124. Gost večera bo Marta Kosuta, ki nam bo z diapozitivi, besedo in prikazom v živo odkrila car slovenskih nos. Vljudno vabljeni!

MoPZ V.MIRK Prosek-Kontovel vabi v soboto, 14. t. m., ob 20. uri v Kulturnem domu na Proseku na 23. SRECANJE POBRATENIH PEVSKIH ZBOROV MePZ Zarja-Zelezna Kapla, MePZ Svoboda - Strazisce in MePZ Bratov Milavcev - Brezice.

PESEM V VILENICI - MePZ Primorec-Tabor in Jamarsko društvo Sezana vabita v nedeljo, 15. t. m. v jamo Vilenico. Ob 16. uri koncert MePZ Jacobus Galus iz Trsta pod vodstvom Janka Bana. Ob 15. in 17. uri voden ogled jame.

OBVESTILA

UPRAVA OBCINE DOLINA obvesca, da bo javni sestanek v Babni hiši v Ricmanjih za vaski skupnosti Ricmanje-Log danes, 10. t. m., ob 20. uri.

PEVSKI ZBOR F.VENTURINI vabi stare in mlade pevce na srečanje ob začetku sezone, ki bo danes, 10. t. m., ob 20. uri v društvenih prostorih.

SKD VIGRED obvesca, da je prvo srečanje tečaja vezanja (stikanja) danes, 10. t. m., ob 17.15 v društvenih prostorih v Sempolaju; silvilski tečaj vseh stopenj z Adriano Regent pa od 19. do 21. ure.

KULTURNI KROZEK OB PECINI prireja na svojem sedezu na Brdini tečaj »nezne« telovadbe. Začetek jutri, 11. t. m. Informacije in vpisovanje na tel. st. 213124 ob urah odprtja trgovin.

ZBIRAMO stare fotografije, slike, pisma in drugi material, ki zgodovinsko osvetljuje življenje Slovencev pri sv. Ivanu. Lastnike, ki bi bili voljni odstopiti to gradivo naprosamo, da se oglasijo na tel. st. 575752 (družina Rustja) ali st. 575145 (družina Korsic).

ALI rad poješ? Prizdruzi se pevcom otroškega zbora Kresnice od Sv. Ivana. Pokličite v večernih urah na tel. st. 567851.

SLOVENSKI DIJASKI DOM S. KOSOVEL v Trstu sporoča, da je ze v teku vpisovanje za zimovanje in silvestrovanje v Kranjski gori, ki bo potekalo od 26. decembra do 2. januarja 1996. Vpišejo se lahko mladi od 6. do 18. leta starosti. Podrobnejše informacije lahko dobite na tel. st. (040) 573141.

SK BRDINA organizira v nedeljo, 15. t. m. 5. Kraski suhi slalom in Memorial Aldo Rebula na travniku v Repnu blizu nogometnega igrišča s pricetkom ob 10. uri. Vpisovanje na sedežu kluba, Proska ul. 131 na Općinah v petek, 13. t. m. od 20. do 21. ure.

IZLETI

IZLETNIKI v Mauthausen sta naproseni, da se zglasite od danes, 10. do petka, 13. t. m. v občinski knjižnici v Salezu od 16. do 19. ure in v sredo, 11. t. m. od 20.30 do 22. ure za poravnavo in informacije o odhodu.

TABORNIKI RMV vabijo člane, starše in

prijatelje na izlet na Kojnik. Zbirališče ob 9.30 na mejnem prehodu na Pesku, kosilo iz nahrbnika. Izlet bo z lastnimi prevoznimi sredstvi v nedeljo, 15. t. m.

MALI OGLASI

tel. 040-361888

PRODAM Opel Vectra 2000 CD, crne barve, letnik 1990, cena po dogovoru. Tel. st. 040/201059.

PRODAM lancia delta 1300 LX v dobrem stanju, po ugodni ceni. Tel. od ponedeljka do petka od 18. do 20. ure na st. 229464.

PRODAM fiat tipo 1400 IE, bele barve, prevožen 38.000 km, v odličnem stanju. Tel. st. 226517 - ura trgovine.

PRODAM delno zazidljivo zemljišče v Logu, 712 kv. m. Tel. st. 040/822884.

POHISTVO Korsic, Ul. S. Cilino 38 - Trst, tel. st. 54390 - razprodaja. Imamo se na razpolago dve kuhinji, nekaj sedeženih garnitur in razne posamezne kose.

STARE stresnike se ročno izdelane prodam. Tel. po 19. uri na st. 539970.

ISCAMO bivše odbojarske igralke za dvakratno tedensko rekreacijo. Tel. st. 410967.

ISCAM delo kot otroška varuska. Tel. st. 228803.

PISARNA v Trstu isče mlado in dinamično osebo za delo v uradu. Kličite na tel. st. 638263 vsak dan od ponedeljka do petka v delovnih urah.

V MESTU iscem zivahno osebo za enourno družbo v jutranjih urah starejši gospe v domu ostarelih. Tel. na st. 398597-zvečer.

ISCAMO gospo za nego starejše osebe v dopoldanskem času. Tel. st. 226480.

SLOVENSKA GOSTILNA na Goriskem isče natakarico/ja z znanjem slovenskega in italijanskega jezika. Pismene ponudbe poslati na uredništvo Primorskega dnevnika, Ul. 24. Maja 1-Gorica, pod sifro »Natakar«.

BOLNICARKA nudi zdravstveno pomoč bolnikom ali ostarelim osebi. Tel. st. 213287.

NUDIM pomoč v gospodinjstvu dvakrat do trikrat tedensko. Tel. st. 0038667/31261.

KUPIM Ape P2 ali P3 v dobrem stanju. Tel. v večernih urah na st. 040/213960.

OSMICA je v Borstu pri Zaharju.

BIBC v Krizu je zopet odprt.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst obvesca neučno osebe, da je v Uradnem listu st. 74 (IV. posebna izdaja) objavljen razpis natečaja za dodelitev mest na zavodu I.R.R.S.A.E. Rok za predstavitve prošnje zapade 26. t. m. Vse informacije nudi SSS, tel. st. 370301, Ul. Carducci 8 - Trst.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst obvesca člane, da je začasni urnik sprejemanja strank sledeč:

SPREJEM OSMRTNIC

od ponedeljka do petka do 15. ure PUBLIEST - Trst Ul. Valdivino 36 tel. 040-361888 - fax 040 - 768697

ob sobotah, nedeljah in praznikih redakcija Primorskega dnevnika Ul. Montecchi 6. - tel. 040-7796600

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (prilicje) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-13.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

vsak torek od 16.30 do 18. ure. Tel. st. 370301 - Trst, Ul. Carducci 8.

PRISPEVKI

Ob 1. obletnici smrti drage mame Nives Zulla vd. Suligoy daruje sin Igor z družino 50.000 lir za SKD Tabor, 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB z Općin in 50.000 lir za SPDT.

Ob 4. obletnici smrti nasega dragega Edija Furlan darujeta mama in sestra Anita 50.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

Nosilci krste Jolande Valentice por. Bertok darujejo 150.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

V pocatitev spomina tov. Albina Skerka daruje Slava Mislej 10.000 lir za VZPI-ANPI sekcija Devin-Nabrezina. V isti namen daruje družina Marković 50.000 lir za VZPI-ANPI - sekcija Devin-Nabrezina.

Namesto cvetja na grob Albina Skerka darujeta Franko Milic z družino in Slavka 100.000 lir za SKD Vigred.

V spomin na Albina Skerka darujeta družini Kosmina in Kante 50.000 lir za SKD Vigred.

V spomin na Jolando Valentice darujeta Albina in Rosana Versa 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB s Proseka.

V spomin na Ninota Sossi daruje hči Nadja z družino 100.000 lir za Godbeno društvo Nabrezina. V isti namen darujeta zena Marija 25.000 lir in Breda Gruđen 25.000 lir za Godbeno društvo Nabrezina.

V spomin na Bogota Vizintin darujeta sestra Marija 25.000 lir in Breda Gruđen 25.000 lir za Godbeno društvo Nabrezina.

V spomin na Iva Michelija daruje Vera Pertot 20.000 lir za Godbeno društvo Nabrezina.

V spomin na Ivana Purica daruje Marija Raubar (Vel.Repen 4) 20.000 lir za Dom Brisciki.

V spomin na Ivana Purica daruje Karla 100.000 lir za Dom Brisciki.

V pocatitev spomina zaslužnega ljudskega poslanca tov. Albina Skerka daruje Torči Sosić 50.000 lir za Slovensko komponento DSL.

V spomin na dragega prijatelja in tovarisa Albina Skerka daruje Ljubo Perčić 100.000 lir za SKP Krozec Kras.

Ob izgubi drage Luise Corossez izreka svojem iskreno sozljaj

družina Zerjal

Ob prerani izgubi drage zene Lojzke izrekata globoko sozljaj prijatelju Marcellu

Darjo in Olga z družino

Ob prerani izgubi zene Lojzke izreka iskreno sozljaj tov. Marcellu

sekcija Stranke komunistične prenovne - Dolina

Glasbena matica izreka prof. Silvanu Crismancichu in svojem občuteno sozljaj ob smrti mame in none Elizabete.

Ob boleči izgubi Ive Stoka -Zubalic izrekamo občuteno sozljaj družini in sorodnikom

odbor in člani TPK Sirena

VČERAJ-DANES

Danes, TOREK, 10. oktobra 1995

HUGO

Sonce vzide ob 6.14 in zatone ob 17.29 - Dolzina dneva 11.15 - Luna vzide ob 17.55 in zatone ob 7.58.

Jutri, SREDA, 11. oktobra 1995

EMILIJAN

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 23,9 stopinje, zračni tlak 1024,4 mb ustaljen, veter 18 km na uro vzhodnik, vlaga 52-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 19,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI RODILI SO SE: Martina Lavagnini, Michela Piro, Isabella Miscia, Isabel Morgan, Silvia Oblach, Carlotta Furian, Alex Zocchi.

UMRLI SO: 43-letna Chiara Longo, 3 mesece star Erik Reggente, 85-letna Susanna Katzengerber, 89-letna Elisabetta Cral, 72-letni Annibale Prencis, 62-letna Odetta Lavagnini, 72-letni Silvano Vascotto, 65-letni Antonio Rizzato, 88-letna

Carmen De Marchi, 72-letni Severino Boaretto, 91-letna Filomena Forza, 72-letna Antonia Tagliente, 85-letni Carlo Chellieri, 91-letna Anna Antonaz, 53-letna Luigia Corossez, 68-letna Lidia Bonin, 66-letni Giuseppe Pelosi, 93-letna Rina Ceresani, 64-letni Sergio Gherdol, 87-letna Caterina Labinaz, 80-letna Alfonsa Cattunar.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 9. do NEDELJE, 15. oktobra 1995

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odrpte od 13.00 do 16.00

Ul. Ginnastica 44 (tel. 764943), Ul. Commerciale 21 (tel. 421121).

OPCINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odrpte od 19.30 do 20.30

Ul. Ginnastica 44, Ul. Commerciale 21, Trg Sv. Jakoba 1.

OPCINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA Lekarna odrpta od 20.30 do 8.30

SOLSTVO / SKUPŠČINA SINDIKATA SLOVENSKE ŠOLE

Potreben je strnjen pritisk za pravice slovenske šole

V ospredju kratenje pridobljenih pravic in težave sekcije ITI in šole Trinko

»Tepejo nas, ker smo bili doslej prešibki, ker nismo bili pripravljeni nastopati dovolj ostro in enotno v obrambo naše sole in naših pravic«. V tej ugotovitvi je strnjen smisel razprave na večerajšnji prvi skupščini članov Sindikata slovenske šole v Gorici v novem solskem letu. Skupščina je bila namenjena učnemu in neučnemu osebju nižje in visjih srednjih sol. Na njej so obravnavali zadnje boleče udarce slovenskemu solstvu v Italiji, posebej pa tudi pereča problema slovenske sekcije zavoda ITI Galilei in srednje sole Ivan Trinko.

Predsednik sindikata prof. Leopold Devetak je uvodoma ocenil, da manjšinska sola v zadnjem obdobju postopoma izgublja vse pridobitve, ki si jih je z velikimi težavami priborila v desetletjih prizadevanj. Naj bo to zaradi trenutne nizke ravni odnosov v pogajanjih med Italijo in Slovenijo ali zaradi drugih razlogov, dejstvo je, da preti našemu solstvu nepopravljiva škoda. Devetak je posebej omenil zadnje ukrepe, od združevanja oziroma ukinjanja sol na Trzaskem, do ukinjanja sindikalnih dopustov, letnih seminarjev in možnosti izpopolnjevanja. Trzaski solniki so sklenili, da ostro nastopijo proti tem ukrepom z demonstracijo v Rimu. Na večerajšnji skupščini so tudi goriski člani SSS poverili sindikalnemu odboru mandat, da se s trzaskimi kolegi dogovori o shodu v Rimu in morebitnih drugih protestnih akcijah, zato da se vrnejo (za Gorico

Z večerajšnje skupščine profesorjev, članov SSS (Fotostudio Reportage)

pravzaprav da se prvič priznajo) vse slovenski soli odvzete pravice.

Na skupščini so nato vzeli v pretres težave sekcije ITI in sole Trinko. Informacija o intenzivnem poletnem dogajanju glede teh problemov je podal odbornik sindikata prof. Livio Semolić. Glede sekcije ITI je spomnil na pomladansko ministrsko okrožnico, po kateri naj bi jo priključili zavodu Cankar, ki ima v svojem sklopu tudi nekdanjo sekcijo zavoda Zois. Ceturdi ta rešitev ni optimalna, jo sindikat sprejema in zahteva, naj se slovenska sekcija ITI cimprej preseli v solski center. Glavna ovira pri tem, je pojasnil prof. Semolić, pa prihaja s Pokrajine, ki bi morala soli zagotoviti prostore. Ti prostori v solskem centru obstajajo, pokrajinska

uprava pa se izmika, čes da nima denarja, da bi Občini plačevala 30 ali 40 milijonov letne najemnine zanje. Drugi problemi, kot je na primer nabava opreme za laboratorije oziroma reorganizacija v uporabi posameznih prostorov v solskem centru, so resljivi brez večjih težav. Treba pa je premisliti inercijo pokrajinske uprave, ki se upira izvajanju ministrskega odloka o priključitvi slovenske sekcije ITI zavodu Cankar. To je glavni razlog, zaradi katerega letos ni prišlo do selitve. Potreben bo močan pritisk in najbrž tudi kak odmeven nastop, da se stvari premaknejo z mrtve točke, sicer bi utegnili podobno izmikanje pokrajinske uprave trajati se leta in leta, slovenska sekcija industrijskega zavoda pa bi se naprej ostala v sedanjih,

za slovensko solo nemo-gocih pogojih.

Prav tako bo potreben močan in strnjen nastop vseh slovenskih komponent tudi glede srednje sole Ivan Trinko, ki je bila potisnjena v neprimerne prostore v Ul. Cappella. Semolić je pojasnil, da je to rešitev - ki predstavlja manjše zlo v primerjavi z namestitvijo v solski center ali Ločnik, za kar se je vneto zavzemala goriska občinska uprava - kot skrajno zacasno predlagal solski skrbnik. Jasno pa je, da je sedanja namestitev spremenljiva samo za kratek čas. Semolić je omenil akcije sindikata, odbora staršev in Konzulte za slovensko vprašanja pri goriski občini, zato da bi slovenska sola ostala tam največ do konca tega solskega leta. Pred kratkim so obiskali župana Valentija, ki pa se ni dal zado-

voljivega odgovora, tudi zato, ker se je izkazalo, da se sam ni podrobno informiran o stanju in perspektivah glede razpoložljivosti solskih poslopij v naslednjih letih. Njegovo trditev, da naj bi solo Trinko čez dve leti preselili v poslopje sole Favetti v Ul. Mascagni, je namreč pokrajinski odbornik za solstvo Tavagnutti takoj demantiral, rekoč da bo Pokrajina za svoje sole potrebovala tisto poslopje vsaj še štiri leta.

Potemtakem ostaja po mnenju sindikata, kakor tudi staršev in drugih komponent, najprimernejša preselitev v poslopje v Ul. Marconi, kamor je Občina nepravilno namestila mestne redarje. Glede tega se pričakuje kak odgovor z županstva (starši so postavili ultimativno zahtevo, naj se Občina izjasni do 31. oktobra). Ze sedaj pa je očitno, da je tudi rešitev tega vprašanja odvisna od političnih izbir in od teze pritiskov na Občino: čim močnejši in čim bolj strnjen bo nastop slovenske manjšine, tem večje so možnosti uspeha.

Na skupščini so nazadnje solniki vzeli v pretres se novo delovno pogodbo. Predsednik Devetak je sarkastično ugotovil, da je bilo zanj potrebnih "pet let trdega boja", toliko kot v zadnji svetovni vojni, rezultati pa so skrajno skromni. Informacija o pogodbi, ki namenja solnikom nekaj borih desetih socakov povisoka plač in jim po drugi strani krči sindikalne in druge pravice, sta dopolnila še tajnik SSS Marjan Voncina in odbornik Jozko Pahor.

KINO

GORICA

VITTORIA 17.40-19.50-22.00 »Batman forever«. Igrajo Val Kilmer, Jim Carrey, Nicole Kidman. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 18.00-12.00-22.00 »Il villaggio dei dannati«. Prep. ml. pod 18. letom.

PRIREDITVE

SLOVENSKA LJUDSKA KNJIZNICA DAMIRA FEIGLA vabi v četrtek, 12. oktobra, ob 20.30 na srečanje z avtorjem knjige Ogledalo. Ob predstavitvi knjige bo spregovoril njen avtor Ace Mermolja.

V KATOLISKI KNJIGARNI bo v petek, 13. t.m., ob 18. uri predstavitev knjige Jozka Savlija Slovenija, podoba evropskega naroda. O delu bosta spregovorila avtor in predstavnik založbe Radivoj Humar.

SKD KREMENJAK vabi v petek, 13. t.m., ob 20. uri na društveni sedež v nekdanji soli v Jamljah (Prvomajska 20) na predavanje o gobah. Izvedenec Milko Cebulec bo predavanje obogatil s predvajanjem diapozitivov.

ŠOLSKE VESTI

DIJASKI DOM SIMON GREGORČIĆ sporoča, da je v teku vpisovanje za solsko leto 1995/96 do zadnje razpoložljivih mest. Informacije in prijave v upravi doma, tel. 533495.

DIJASKI DOM SIMON GREGORČIĆ prireja tečaj angleščine za srednjesolce. Informacije in prijave v Ul. Montesanto 84, tel. 533495.

SLOVENSKI DEZELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE obvešča, da je se nekaj prostih mest za tečaj za deljene upravnemu vodstvu podjetij. Tečaj traja 600 ur. Vpisovanje in podrobnejše informacije na sedežu Zavoda, ul. della Croce 3, tel. 81826, vsak dan od 9. do 13. ure.

GLASBENA MATICA - GORICA prireja tečaj za JAZZ GLASBO. Vpisi in informacije na tajnistvu sole v ul. della Croce 3, od ponedeljka do petka od 14. do 17. ure (tel. 531508).

RAZSTAVE

SKD KREMENJAK obvešča, da bo na društvenem sedežu v Jamljah (Prvomajska 20) razstava starega kmečkega orodja in fotografska razstava kraske arhitekture na ogled se v nedeljo 15. in 22. oktobra med 16. in 18. uro. Društvo prosi sole in druge skupine, ki si želijo ogledati razstavo, naj obisk najavijo na telefon 0481-40462.

V GALERIJI KATOLISKE KNJIGARNE razstavlja svoja dela slikar Kristof Zupet. Razstava bo odprta do 28. oktobra. Ogled po urniku knigarne.

OBVESTILA

OBČINA DOBERDOB obvešča, da bo od danes dalje tehnični urad odprt ob torkih in četrkih med 17. in 19. uro.

OBČINSKA UPRAVA V SOVODNJAH prireja jutri, 11. t.m., posvet s krajan na Vrhu. Srečanje bo v prostorih SKC Danica ob 20. uri.

KRUT prireja plavalne ure v termalnem bazenu v Gradcu za odrasle in starejše. Informacije pri gospe Anamariji, ul. Malta 2, tel. 531644.

SEKCIJA VZPI/ANPI DOL-JAMLJE priredi 15. oktobra ob 13. uri tradicionalni partizanski piknik pri Marjotu Pahorju v Jamljah. Prijave sprejemajo Mario Croselli, Karlo Kobal in Ettore Moro. Vpisovanje do oddaje razpoložljivih mest.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV iz Gorice obvešča, da bo z začetkom v petek, 13. oktobra, ob 13. uri na igriscu v Sovodnjah turnir v balinaju med ženskimi ekipami upokojenk iz Sovodenj, Standreza, Gorice in Solkana.

SPD GORICA - SMUCARSKI ODSEK namera v prirediti od 27. oz. 29. decembra do 2. januarja zimovanje v Cerknem. Zaradi rezervacije hotela se prijave zaključijo 30. oktobra. Zimovanje je primerno tudi za družine. Namestitev bo v hotelu Eta, smučanje na Crnem vrhu.

TRADICIONALNI PRAZNIC KOSTANJA BO... 22. oktobra. Ne pozabite, priporoča SPD.

GODBA KRAS IZ DOBERDOBA nudi brezplačne tečaje za trobila, pihala in tolkala. Vpisovanje ob ponedeljkih in četrkih ob 20. uri v glasbeni sobi v Doberdobu (tel. 78077).

PETICIJO "VRNITE NAM NARODNI DOM" je mogoče podpisati vsak dan na uredništvu Primorskega dnevnika v Gorici, Drevored 24. maja 1.

IZLETI

ODBOR UPOKOJENCEV iz Doberdoba obvešča vse prijavljene za izlet v Caorle in na otoke Murano, Burano in Torcello, da bo odhod v soboto, 14. 10., ob 7. uri s Trga sv. Martina v Doberdobu.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

OBCINSKA 2, Ul. Garzarolli 154, tel. 522032.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

AL REDENTORE, Ul. Rosselli 23, tel. 410340.

POGREBI

Danes: 9.30, Ugo Pighin iz splosne bolnisnice v cerkev na Rojcah in na glavno pokopališče; 11.00, Pierina Bizaj iz bolnisnice sv. Justa na pokopališču v podgori; 13.15, Michele Furlan iz splosne bolnisnice v Skocjan od Soci.

COOP / PROCES PROTI PODJETNIKOM, UPRAVITELJEM IN NAČRTOVALCEM

Pričevanje preiskovalcev: Vse se je začelo z ovadbo

Pogled v sodno dvorano: spredaj odvetniki, za njimi nekateri med obtoženimi upravitelji (Fotost. Reportage)

Pred goriskim okrožnim kazenskim sodiščem se nadaljuje zasliševanje prič. Včeraj, peti dan razprave, so se v navzkrižnem ognju znasli predvsem preiskovalci, oziroma funkcionarji sodne policije, ki so se ukvarjali s preiskavo, v popoldanskem delu pa je pričal tudi nekdanji goriski župan dr. Antonio Scarano. Reden potek obravnave so morali, nekaj po dvanajsti uri, prekiniti zaradi tehničnih težav. Odpovedal je namreč magnetofon, ki so ga v opoldanskem času uspeli za silo popraviti. Tako smo v dopoldanskem delu prisluhnili izjavam treh prič, ki jih je predlagalo tožilstvo.

Obrambo (odvetnik Battello) so predvsem zanimali okolščine, kako se je

preiskava zacela in kako nadaljevala, od tistega usodnega 19. junija, ko se je Giorgio Grossi predstavil na prokuri s svežnjem nepodpisanih aktov v zepu. Te akte, naj bi našel v nabiralniku sedeza Severne Lige v ulici Fatti, o čemer naj bi ga, tako izhaja iz zapisnika, včeraj pa smo o tem slisali tudi na razpravi, po telefonu informiral neznanec.

Podcastniku finančne straze Micoliju je odvetnik Battello zastavil vrsto nadežnih vprašanj zlasti o neverjetno hitrem zaključku preiskave pa tudi o nekaterih drugih okoliščinah in tudi po-manjkljivostih, ki naj bi jih sodna policija zagrešila. Očitno je obramba ugotovila nekatere sibe točke in skusa na tem graditi

svojo strategijo.

Zanimiva, čeprav ostaja na videz nepojasnjena, je epizoda glede izginotja originala pisma in listka s pripisom, ki naj bi ga zasegli, oziroma fotokopirali na Dezelu, zatem pa naj bi se to gradivo izgubilo... Original pisma so, kakor je bilo slisati, našli na domu uradnice.

Nekdanji župan Scarano, ki je bil dolgo let tudi ravnatelj združenja trgovcev, naj bi pojasnil nekatere aspekte v zvezi z izdajanjem dovolilnic in v zvezi z nekaterimi zapleti, ki so se dogodili pred tistim, zaradi katerega poteka sojenje. Tako je bil govor o gospodarski pobudi v ulici Garzarolli in načinu, kako se je ta, takrat precej neljuba zadeva iztekla.

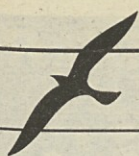

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

razpisuje

ABONMA 95-96

Vpisovanje novih abonementov dalje v uradu Kulturnega doma v Gorici (ul. J. Brass 20 - tel. 33288) od 10. do 13. ure.

ZDRAVSTVO / SINDIKALNA MANIFESTACIJA ZA BOLNICO JANEZA OD BOGA

Na Goriškem je treba ohraniti neokrnjeno raven oskrbe

Sindikati zavzeti za delovna mesta in za ohranitev zdravstvenih storitev

Z včerajšnje sindikalne manifestacije v Gorici (Fotostudio Reportage)

Sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL so včeraj tik pred zasedanjem konference zupinov o zdravstvu priredile demonstracijo v zvezi s težavami bolnišnice Janeza od Boga. Ni slo za množični shod, kot je tudi pokrajinski tajnik CGIL Giuliano Bon poudaril v svojem govoru v imenu treh sindikalnih zvez. Shoda se je udeležilo kakih 500 ljudi. Množično so prišli zdravniki, bolničarji in drugo osebje bolnišnice usmiljenih bratov, zdravstveno osebje iz javne bolnišnice, predstavniki tovarniških svetov in sindikalnih struktur. Precej je bilo upokoencev, zatajili pa so drugi občani, čeprav se jih problem tiče kot potencialnih uporabnikov zdravstvenih storitev.

Bon je imel dokaj

umirjen in trezen govor, med katerim se je skrbno izogibal vsaki demagoški paroli in skušal nakazati stvarne in realistične perspektive za rešitev problema. Zadeva je že dovolj znana: zasebna bolnišnica usmiljenih bratov je doslej zagotavljala prepotrebne storitve na področju rehabilitacije in zdravljenja postakutnih bolnikov, v ta namen pa je prejela izdatna javna sredstva. Krčenje stroškov v zdravstvu je bistveno zmanjšalo ta sredstva, tako da bolnišnici preti zaprtje, 250 zaposlenim pa izguba delovnega mesta.

Prva skrb sindikatov je obramba delovnih mest, je poudaril Bon. S tem v zvezi je povedal, da je deželni odbornik za zdravstvo Gianpiero Fasola zagotovil, da bodo

vsem zagotovili službo, če potrebno s pomočjo mobilnosti na deželni ravni. »Ce je odbornik mož beseda, se torej ni treba bati za službe«, je dejal sindikalist. Vendar skrb sindikata je tudi ta, da bi na Goriškem ohranili zadostno raven zdravstvene oskrbe. Treba je zagotoviti vsaj ohranitev sedanje ravni oskrbe, neglede na to, ali jih bo nudila zasebna ali pa javne zdravstvene strukture. Dobra rešitev bi bila ohranitev bolnišnice Janeza od Boga kot zdravstvenega centra deželne razsežnosti, saj že sedaj sprejema stotine pacientov iz drugih pokrajin. Ce pa bodo prevladale druge izbire, je zaključil Bon, sindikat ne bo odstopil od zahteve, da se na Goriškem zagotovi raven oskrbe, ki ne sme biti nič manjša od sedanje.

Deželni status za bolnišnico

Zamisel, da bi bolnišnica Usmiljenih bratov postala ustanova deželnega značaja dobiva neokilko bolj konkretno podobo. Včeraj popoldne, neposredno po sindikalni manifestaciji, je bilo na županstvu delovno srečanje ožjega odbora Konference zupinov, ki so se ga udeležili tudi deželni svetovalci in predstavniki sindikalnih zvez. Ni pa bilo deželnega odbornika Fasole. Na srečanju je dr. Giovanni Zanetti, po krajšem uvodnem nagovoru zupana Valentija, obrazložil v kakšni smeri naj bi sel postopek prekalificiranja ustanove, katere zmogljivosti so danes izkoriščene le polovično. Dejavnost naj bi bila organizirana v dveh glavnih smereh: približno dve tretjini (180) ležišč bi bilo rezerviranih za rehabilitacijo, tretjina ležišč pa bi bila namenjena pacientom za katere je predvidena dolga ležalna doba, oziroma terminalnim pacientom. Če bi v bolnišnici usposobili vseh 270 ležišč, bi se število zaposlenih nujno dvignilo se za eno tretjino. Torej, bi se odprlo dodatnih 100 delovnih mest.

Rehabilitacija bi, po besedah dr. Zanettija, zajela pet specifičnih področij. Za nekatera (n.p. ortopedijo) je bolnišnica že zdaj posebej usposobljena in že opravlja pomembne naloge, tudi v sodelovanju z videmsko bolnišnico Gervasutta. Začeli so se pogovori z deželnim centrom za onkologijo v Avianu itd. Gre za dejavnost, ki se deloma že odvija in ki bi ob ustrezni preureditvi in seveda priznanju statusa, postala pomembna v deželnem kontekstu. Zanetti je posebej poudaril dejstvo, da na tem področju ni mogoče govoriti ustanavljanju dvojnikov struktur, ki že obstajajo. Da je temu tako priča podatek, da je skoraj polovica pacientov bolnišnice Janeza od Boga iz drugih pokrajin.

Z izrazito gospodarskega vidika, bi bila taka rešitev - preureditev bolnišnice v deželni center za rehabilitacijo - povsem upravičena, saj ne gre pozabiti, da je bila zgrajena tudi ali predvsem z javnim denarjem.

Delovnega srečanja so se udeležili tudi nekateri deželni svetovalci. Ritossa, Longo, Gambassini in Antonaz so tudi posegli v razpravo. Longo je želel vedeti za potek četrtkovskega srečanja, Antonaz je opozoril na odsotnost odbornika Fasole in poudaril nujnost, da se vendarle sprejme konkretna odločitev, ker bo sicer čas povozil vse se tako lepe besede. Kot zadnji je spregovoril, v imenu sindikalni zvez CGIL/CISL/UIL, Vittorio Brancati. Ob razreševanju vprašanja je treba upoštevati tako tehnični, kakor politični vidik. Sindikati so res sklicali manifestacijo pod geslom "Za rešitev bolnišnice Janeza od Boga". Vendar pri tem delovna mesta niso prvi in edini problem. Tega bi že nekako rešili, saj je celo odbornik Fasola obljubil... Glavni problem je, kakšno vlogo dati ustanovi in kako.

NOVICE

Zahvala Pokrajine za pomoč pri postavitvi razstave

V okviru razstave "Ottocento di frontiera" je vodstvo pokrajinskih muzejev iz Gorice zbralo skupino prostovoljcev, ki so sodelovali pri razstavi in vsem, kar se je v zvezi z razstavo dogajalo. Skupina stirinajstih razpoložljivih prostovoljcev je omogočila odprtje razstave v Coroninijevem dvorcu tudi v popoldanskih urah od torka, 10. oktobra dalje ves mesec s sledočim urnikom: 15.30 - 19.00. Pokrajina in vodstvo pokrajinskih muzejev se zahvalujeta prostovoljcem, ki so dali na razpolago svoj prosti čas zato, da so umetnine na voljo vsem, ki si jih želijo ogledati.

V Štandrežu pomoč občanom glede prijav davka za smeti

Rajonski svet v Štandrežu obvešča, da bodo ob upoštevanju skorajšnje zapadlosti roka za vlaganje prošnje za zmanjšanje davka na odvoz in uničevanje smeti, uvedli posebno svetovalsko službo. Rok za vlaganje prijav oz. prošnje na občino zapade v ponedeljek, 16. oktobra. Svetovalska služba bo delovala jutri, 11. t.m., od 11. do 12. ure ter v četrtek, 12. t.m., od 18. do 19. ure v prostori rajonskega sveta.

V Dolu prišli 32 Romunov

V Dolu v bližini Palkišca so včeraj zjutraj finančni stražniki prestregli skupino 32 romunskih državljanov, ki so ilegalno prestopili državno mejo med Slovenijo in Italijo. Skupina, v kateri je bilo 23 odraslih in devet otrok, je bila strpana v dveh kombijih. Financarji naj bi opazili tudi dva spremljevalca, ki pa sta pravocasnno pobegnili proti meji. Domnevajo, da gre za slovenska državljana in da sta bila organizatorja ilegalnega prehoda meje. Skupino pribežnikov so kar po hitrem postopku legitimirali in jo spet pospremili do meje, tokrat na mednarodni mejni prehod pri Rdeči hisi. Pri opravljanju birokratskega postopka za izročitev slovenskim oblastem pa se je zadeva sprico stevala Romunov nekoliko zapletla, tako da so reveži morali kar lep čas čakati na "nikogarsnjih tleh" med zapornicami na obeh straneh prehoda.

Zasegli avtoradio Philips

Goriška kvestura sporoča, da so 7. t.m. v ulici Brigata Pavia priprli, na podlagi zapornega naloga, Maura Plazzija. Ob tem so Plazziju zasegli avtoradio znamke Philips model DC720/PR s serijsko številko 0092-16-5002362. Ker domnevajo, da gre za blago sumljivega izvora, kvestura obvešča naj se zainteresenti, ki so v zadnjem času utrpeli krajo avtoradia omenjene znamke, zglasijo na kvesturi.

Žeparja napadla turistko

Včeraj okrog 16. ure sta dva mladenica v središčni ulici Oberdan v Trzicu skušala iztrgati 55-letni švicarski državljanke torbico in nakit. Prišlo je do prerivanja. Zenska, ki je pri tem padla na tla, je začela kričati in s tem spravila v beg napadalca, ki sta zbežala praznih rok. Na podlagi precej točnega opisa so policisti začeli iskati napadca, vendar pa do zdaj brez uspeha.

SOVODNJE / OD 16. OKTOBRA

Minirevolucija v umiku dela občinskih uradov

Podobno kot pred kratkim v Gorici in v drugih občinah bodo tudi v Sovodnjah izvedli majhno "revolucijo" v urnikih poslovanja občinskih uradov. Uradi, ki največ poslujejo z občani bodo po novem razporedu odprti enkrat tedensko tudi v popoldanskem času, kljub temu pa bodo občanom še vedno na razpolago tudi ob sobotah dopoldne. Tako se bodo izognili nevsečnostim, kakršne so se pojavile v Gorici, kjer je skoraj popolna zapora občinskih uradov prejšnjo soboto presenetila in tudi precej razburila marsikatero občana.

Novi urniki poslovanja uradov Občine Sovodnje ob Soci, ki bodo

stopili v veljavo v ponedeljek, 16. oktobra, so sledeči:

- anagrafski urad, tajništvo in knjigovodstvo bodo odprti od ponedeljka do petka od 8.00 do 9.30 ter od 12.00 do 13.30; ob sredah popoldne bodo uradi odprti za javnost od 15.30 do 18.00, ob sobotah pa od 9.00 do 12.00.

- tehnični urad bo za stranke odprt ob torkih in četrtek od 12.00 do 13.30 ter ob ponedeljkih in sredah od 16.00 do 18.00.

Občinska knjižnica bo obratovala ob torkih in četrtek v dopoldanskih urah in sicer od 10.00 do 12.00; v popoldanskih urah pa ob ponedeljkih, sredah in petkih od 15.00 do 18.00.

SGZ / PREDAVANJE ZA ČLANE

Informacija o novih predpisih

Izvedenci so obrazložili določila zakona št. 626 o varnosti na delu

Prejšnji ponedeljek je bilo na sedezu Slovenskega gospodarskega združenja v Gorici predavanje o zakonskem dekretu št. 626, ki uvaja celo vrsto novih predpisov v zvezi z varnostjo pri delu. Srečanje je po oceni organizatorjev dobro uspelo, saj je privabilo številne člane in zadostilo njihove pričakovanju in potrebi po izčrpnosti informacij o pomembnih novostih, ki jih uvaja zakon.

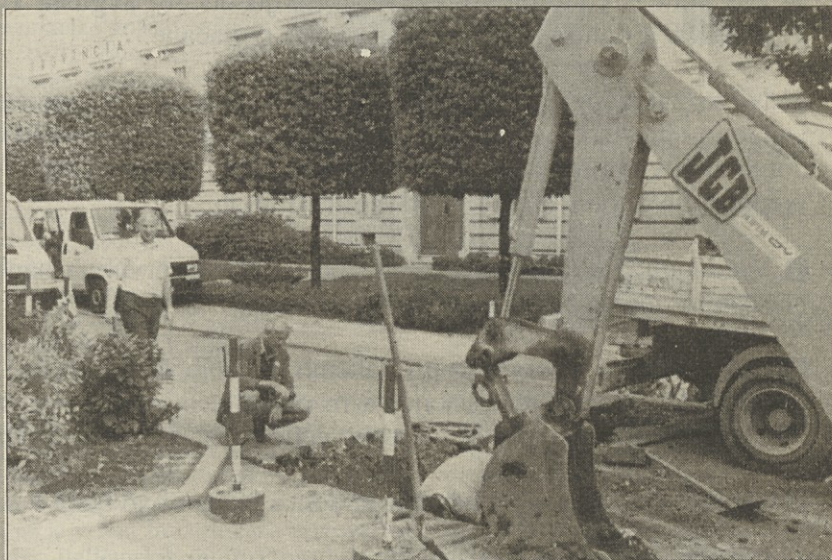
Koordinator večera je bil podpredsednik gospodarskega združenja Drago Tomsic, o zakonskih novostih pa so predavali strokovnjaki družbe "Nova salus", s katero je Slovensko gospodarsko združenje podpisalo pogodbo za asistenco svojim članom pri prilagajanju

zakonskim predpisom, ki jih predvideva dekret 626.

Argument je zelo aktualen in istocasno za marsikatero podjetnika zaskrbljujoč, saj bodo morala podjetja že do 27. novembra marsikaj postoriti na področju varnosti na delu, da se izognejo visokim globam, ki jih zakon predvideva. Po tem večeru imajo vsekakor člani združenja jasnejšo sliko glede novih obveznosti.

SGZ namerava v kratkem organizirati se dve strokovni predavanji na prav tako zelo aktualni temi in sicer: reforma pokojninskega sistema in konkordati o odpustu davkov s priloženjem davkoplačevalca ("concordato di massa con adesione").

Včeraj so zaprli promet odsek Korza pred Pokrajino

Cim se na goriskih ulicah zapre eno gradbišče, ze se odpre novo. V informacijo avtomobilistom, ki se pogosto znajdejo v labirintu pregrad in zaprtih ulic naj povemo, da so včeraj zaprli promet odsek Korza Italia pred Pokrajino med Drev. 24. maja in Ul. Bellini (na sliki - Fotostudio Reportage), kjer nadaljujejo z izkopom za nove napeljave mestnih podjetij za

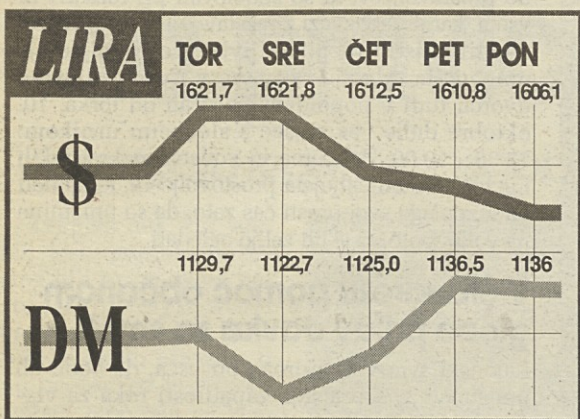
storitve. Se vedno je zaprta Seme-niška ulica, kjer je sedaj na vrsti tudi zapora križišča v Verdijevim korzom in Ul. sv. Ivana. V kratkem, najbrz pred koncem meseca pa je na vidiku tudi zapora Ul. sv. Mihaela (v prvi fazi samo na Rojcah, potem pa dlje proti Štandrežu), kjer naj bi 8 mesecev postavljali kanalizacijo in druge tehnoloske napeljave.

Torek, 10. oktobra 1995

gospodarstvo in finance

NOVICE

V Italiji močno narašča prodaja šampanjca

TURIN - V prvih osmih mesecih letošnjega leta je prodaja šampanjca v Italiji narasla za celih 40 odstotkov v primerjavi z istim obdobjem lani. Podatek je objavila turinska družba Sagna, ki uvaža šampanjec francoskega proizvajalca Louisa Roedererja. Italija je vsekakor skupaj z Nemčijo in Veliko Britanijo na samem vrhu lestvice uvoznikov šampanjca, poleg tega pa je na prvem mestu glede uvoza najdražjega šampanjca, kar jih danes premore trzisce: to je šampanjec »Matuzalem«, ki ga prodajajo samo v sestlitrskih steklenicah po »zmerni« ceni treh milijonov lir.

Italijanski delavci bolj produktivni od japonskih

RIM - V tovarni veljajo stirje italijanski delavci toliko kot pet japonskih. In za to, kar Japonec proizvede v desetih urah, potrebuje njegov italijanski kolega le osem. Podatek, ki demantira doslej veljavno prepričanje, izhaja iz dolge analize svetovnega delovnega tržošča, ki ga je pripravila OCSE, t.j. Organizacija za kooperacijo in razvoj gospodarstva, v kateri sodeluje 25 držav. Po produktivnosti je vsekakor italijanski delavec na 9. mestu; na prvem je francoski, na drugem pa ameriski.

BANČNIŠTVO / ZAKULISNI BOJI MED ITALIJANSKIMI BANKAMI

Ali bo Tržaška hranilnica ohranila svojo samostojnost?

Na obzorju sta Cariplo in CassaVerona

MILAN - Hranilnica Cariplo v Milanu sodi v najozji vrh italijanskih bank. Na lestvici bank je na četrtem mestu. Je najmočnejša hranilnica v Italiji, istocasnno je tudi najmočnejša hranilnica v Evropi. Ob koncu lanskega leta je zbrala 114 tisoč milijard lir hranilnih vlog, njeno premoženje je vredno 10.331 milijard, ima 600 okenc, predvsem v vsej Lombardiji. Ima podružnice in reprezentančne urade v vsem svetu. V prejšnjem obdobju se je utrdila v Lombardiji, v zadnjem času je kupila večinske pakete v celi vrsti hranilnic v Srednji Italiji. Pred kratkim je z 10-odstotnim deležem vstopila tudi v gorisko hranilnico. Sedaj si prizadeva kupiti nekaj deležev tudi v dunajski Bank Austria. Na tak način bi neposredno prišla na Cesko, na Madžarsko in tudi v Slovenijo, kjer ima Bank Austria svoje banke - hčere.

Na področju hranilnic je doslej imela neomejeno prvenstvo. Tega bo skoro gotovo tudi ohranila, pa čeprav so prav v krogu hranilnic že nekaj mesecev manevri, ki bi lahko prinesli do večjih sprememb v tem bančnem sektorju. Nobene tajnosti ni, da je središče teh manevrov v Veroni.

Posluje v dobrem delu bogatega Veneta in tudi drugod v Srednji Italiji. Hranilnica v Veroni je med italijanskimi bankami na 19. mestu. Že pred nekaj leti je kupila 25 odstotkov delnic videmsko-pordenonske hranilnice (CRUP). Lani je sklenila zelo tesen sporazum s hranilnico v Trevisu (Cassamarca). Konec tega leta naj bi te tri hranilnice sicer obdržale svojo samostojnost, vendar pa bodo delovale pod skupnim okriljem finančne družbe Unicredito, katerega srce bo seveda v Veroni. Te tri hranilnice so lani skupno zbrale 33.700 milijard hranilnih vlog, njih premoženje je vredno 4.120 milijard, imajo 450 podružnic.

Te številke nikakor ne kratijo prvenstva milanski Cariplo. Manevri pa se nadaljujejo. V teku so pogovori, da bi v finančno družbo Unicredito pristopila tudi hranilnica iz Torina. Ta pa je močna, na 13. mestu med bankami v Italiji, lani je nabrala več kot 34.000 milijard lir hranilnih vlog, njeno premoženje je vredno 2.500 milijard, ima 357 okenc. Razširjena je v vsem Piemontu, sedaj si prizadeva kupiti se kakšno banko v Srednji Italiji, razmišlja tudi o povezavi z Verono. Sestevke raznih številke Verone

in Torina pa ponuja že razmislek.

Ce k temu dodamo še srčno željo Verone, da bi kupila 15 odstotkov delnic banke Ambroveneto, potem je slika zelo zaokrožena. Ambroveneto je na italijanski bančni lestvici na enajstem mestu, ima 43.000 milijard hranilnih vlog, premoženje nad 2.000 milijard, 547 poslovalnic. In že dobimo povezavo na vsem italijanskem severu od meje s Francijo in Svico do tiste s Slovenijo in Avstrijo. Goriska Kmečka banka, za katero se zdi, da CassaVerona kaže veliko zanimanje, je le kamencek v teh velikih manevrih, ki bi lahko na mah, če bi v kasnejšem času prislo tudi do operativne združitve, to skupino bank privedle v sam vrh italijanskega bančništva.

Najbrž tudi zaradi tega so se v Cariplu (tam so več časa imeli notranje težave v vodstvu) odločili, da tudi sami pogledajo kam bi se lahko razširili. 10-odstotni paket delnic v goriski hranilnici je le kamencek v tem mozaiku. Hranilnica v Padovi, ki je lani vzela nekakšno pokroviteljstvo nad hranilnico v Benetkah, ki se je znasla v neljubem položaju, že ima stike z Milanom. Padova je na 29. mestu v državi.

Benetke so na 60. mestu. Njihova skupna vsota hranilnih vlog je nekaj nad 31.000 milijard, premoženje je vredno nekaj več kot 2.200 milijard, poslovalnic je skoro dvesto. Milan gleda tudi na hranilnico v Bologni. Ta je na 24. mestu v državi, zbrala je 20.000 milijard hranilnih vlog, premoženja ima nekaj nad 2.000 milijard, poslovalnic 127.

O hranilnicah v Gorici in Vidmu smo že govorili. Ostaja tržaska, ki je doslej delovala v nekakšni »Splendid Isolation«. Do kdaj? Čeprav v tržaski banki nočejo o tem dati izjav, se sirijo govorice, da že imajo nekaj stikov s hranilnico v Padovi. V ozadju pa bi bila Cariplo. Drugi pa menijo, da bo tržaska hranilnica ubrala drugo pot. V upravni svet zavarovalnice Generali je bil izvoljen najbolj vplivni mož hranilnice v Veroni. Generali so v Trstu, brez dvoma ima ta svetovno pomembna finančna družba tudi vpliv na Tržaško hranilnico. Bo torej tudi ta šla v sodelovanje s svojo sestro iz Verone?

Kot je mogoče razbrati iz tega, kar je bilo povedanega, so manevri v polnem teku. Bitke se bojujejo za kulisami. Tokrat ne s topovi, marveč z milijardami.

Marko Waltritsch

NOV INSTRUMENT ZA VAŠE VARČEVANJE

CTZ

CERTIFICATI DEL TESORO ZERO-COUPON Z DVELETNIO ZAPADLOSTJO

■ Zakladne vrednotnice CTZ se koristijo od 30. avgusta 1995 in zapadejo 29. avgusta 1997, datum ko bodo vrednotnice izplačane.

■ Nove zakladne vrednotnice so »Zero-coupon«, to pomeni, brez kuponov za izplačilo obresti. Ob podpisu varčevalci položijo, kakor pri BOT, nižjo vsoto kot je nominalna vrednost vrednotnice; ob zapadlosti, po dveh letih, prejmejo nominalno vrednost vrednotnice neto po davčnih odbitkih.

■ Vrednotnice so dodeljene z dražbo, ki je rezervirana bankam in drugim pooblaščenim operaterjem brez osnovne cene.

■ CTZ se lahko rezervirajo pri bančnih okencih do 13.30 dne 10. oktobra. Banca d'Italia ne sprejema rezervacij. Za rezervacije in podpise ni predvidena nikakršna provizija. Najmanjši znesek za rezervacijo znaša 5 milijonov lir.

■ Cena, ki bo iznešena na dražbi in donos bosta objavljena v časopisju.

■ Vplacila vrednotnic, po ceni iznešeni na dražbi, je treba poravnati 16. oktobra.

■ Posojilo je izdano z enojnim globalnim certifikatom, ki ga ima v depozitu Banca d'Italia. Certifikat je lahko deljiv in odgovarjajoči stroški so v breme prosilca.

■ CTZ se uradno kotirajo.

■ Podrobnejše informacije nudi vaša banka.

PRED OBČNIM ZBOROM SDGZ

Priprave obračunov opravljenega dela

Razpored sekcijских občnih zborov

Gospodarski operaterji, ki so včlanjeni v Slovensko deželno gospodarsko združenje, v teh dneh pripravljajo obračun opravljenega dela v zadnjem dveletnem obdobju in kujejo nove razvojne načrte. Izredni in redni občni zbor SDGZ je napovedan za nedeljo, 19. novembra 1995 v konferenčni dvorani tržskega velesejma. Pred tem pa se bodo v naslednjih tednih zvrstili občni zbori posameznih sekcij Združenja. To bo priložnost za pregled in oceno delovanja odborov, izvolili bodo nove odbore in delegate, ki bodo zastopali sekcije na občnem zboru združenja. Na skupščinah bodo obravnavali najvažnejše sindikalne teme in seznanili člane s številnimi zakonskimi novostmi, kot so npr. davčni konkordat, pokojninska reforma in izvajanje ukrepov za varnost pri delu. V sklopu Združenja bodo ustanovili novo sekcijo, ki bo povezala in združila proste poklice, kar predstavlja pomembno organizacijsko pridobi-

tev in kadrovski premik za zaščito interesov profesionalcev. Koledar sekcijских občnih zborov:

1) občni zbor sekcije zunanje trgovine - v ponedeljek, 16. oktobra ob 17. uri v Gregorčičevi dvorani v Trstu;

2) občni zbor obrtne sekcije - v torek, 17. oktobra ob 19. uri v Prosvetnem domu na Opcinah;

3) občni zbor gostinske sekcije - v ponedeljek, 23. oktobra ob 16. uri v restavraciji Pesek;

4) občni zbor sekcije trgovine na drobno - v sredo, 25. oktobra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opcinah;

5) ustanovni občni zbor sekcije prostih poklicev - v torek, 7. novembra ob 18. uri v Gregorčičevi dvorani v Trstu. (ma)

Priprave na razstavo »Vite '95«

GORICA - Se dva meseca manjkata do sejma »Vite '95 - Poma '95«, priprave pa so že v polnem teku. Predvsem zaradi tega ker je ta mednarodna prireditel, evropske razsežnosti. Kdor bo na njej razstavljal in tudi obiskovalci se morajo nanjo dobro pripraviti. Sejemsko prireditve z naslovom »Eurovite« so na goriskem razstavišču prvič pripravili pred šestimi leti. V zelo kratkem času se je uveljavila kot najpomembnejša te vrste v evropskem prostoru. Trsne sadike seveda nimajo vse vinogradnike. Evropa jih je polna. V naši deželi, v okolici Pordenona, pridelajo največ trsnih sadik, izvozijo jih ne le v Evropo marveč tudi v prekomorske dežele. Prav zaradi tega so letos iz naslova črtili evropsko označbo. Sejem bo odslej nosil naziv »Vite«. Že lani so temu sejmu dodali še tistega z naslovom »Poma«. Na njem je, kot italijansko ime že samo pove, v ospredju zanimanja okusni sadež - jabolko. Goriski sejem bo od 30. novembra do 3. decembra. Jabolkam in sadjereji nasploh bodo letos posvetili veliko zanimanja. Osrednji strokovni posvet bo letos posvečen prav sadjereji. (mw)

TRŽAŠKO KULTURNO POLETJE / ZADOVOLJSTVO ORGANIZATORJEV

»Obisk prirediteljev se je podvojil«

Prejsnji teden so med tiskovno konferenco v trzaski občinski palači predstavili zaključni obračun poletne sezone Triestate. Navdušenje organizatorjev in mestne uprave, ki je omogočila projekt, opravičujejo podatki. Nad petdeset tisoč obiskovalcev, stiriinosemdeset dni delovanja, šestintrideset večerov disko glasbe, dvajset spektaklov in ravno toliko filmskih projekcij. »Letosnja poletna sezona na Gradu sv. Justa je imela toliko obiskovalcev kot obe prejšnji skupaj, stala pa nas je manj kot prejšnja leta,« je novinarjem povedal odbornik za kulturo Roberto Damiani.

O podatkih, ki so bili predstavljeni med tiskovno konferenco, smo se pogovorili z organizatorji. Najprej vprašanje, ki je za Trst skoraj obvezno. Vse statistike potrjujejo, da je trzasko prebivalstvo nadpovprečno staro, vi pa ste ravno pred nekaj minutami poudarjali, da ste večino poletnih pobud namenili mladim...

»Res smo to storili. Pa ne zato, ker na starejše nismo pomislili. Imeli smo mesec časa, da predložimo program sezone in v tem mesecu so se zamislili kar kopicile. Toda nekateri mediji so nam že zaceli očitati, da je program pisan na kožo starejšim, za potrebe mladih pa da nima posluha. In tako smo se odločili, da take vesti demantiramo: z dejanji, ne z besedami. Potlej se je izteklo tako, da so na koncerte res prihajali večinoma "zreli" poslušalci, pleše pa so obiskovali mladi.«

Kaj pa najstniki? Kdor razpolaga z avtomobilom se pac z večjo lahkoto premika tudi v druga mesta, najstniki pa so ponavadi tisti, ki so vezani na domačo ponudbo.

»Ob sobotah zvečer je na grad prihajalo veliko mladoletnikov. Sobota je tudi dan, ko gredo starejši plesat kam dlje. Toda z najstniki je težava. Diskoteke na prostem ne moreš prirediti popoldne:

zaenkrat ni se v nasi moci, da bi sredi dneva (posebno poleti) zatemnili odprto grajsko dvorišče...«

Med tiskovno konferenco ste omenili, da bi bilo treba naslednje leto poskrbeti za pokrit prostor. Kako daleč ste s tem projektom?

»Tale zadeva s pokritim prostorom je bila letos pereča zaradi slabega vremena. Upajmo, da se tako deževno poletje ne bo ponovilo. Naslednje leto bomo morali vsekakor izbirati med dvema možnostima: ali postavimo velik sotor na dvorišču, ali se ob primeru slabega vremena preselimo v notranjost gradu.«

Pojdimo k podatkom o koncertih. V preglednici, ki ste mi jo dali, ni nobenih podatkov o koncertu skupine Pooh.

»Koncert je priredila naš team, ker pa je potekal na Trgu Unità in ne na Gradu sv. Justa, ga v preglednico nismo vključili. Moram pa priznati, da je bil to daleč najbolje obiskan koncert celotne sezone. Spektakel si je ogledalo 3.600 ljudi.«

Drugo mesto na lestvici najbolj priljubljenih so zasedli Inti Illimani (na sliki, foto KROMA), na tretje mesto se je uvrstila skupina Momix. Se vam ne zdi nekoliko cudno, da so Inti Illimani privabili več ljudi kot Momix?

»Vas to čudi? Mene niti ne. Prav: razlika v številu ni taka, da bi jo bilo vredno podčrtovati. 1.600 proti 1.400. To ni nič! Lahko jo pripisemo zunanjim vzrokom, na primer vremenu, datumu (skupina Momix je nastopila 11. julija, Inti Illimani pa točno dva meseca pozneje, 11. septembra). Poleg tega gre tu še za pomemben faktor okusa publike. Glasba in petje pritegneta več ljudi kot pa ples. In taki nastopi, kot je balet Momix, pridejo vsekakor bolj do izraza v gledališču.«

Toda tudi če ostanemo pri isti zvrsti, zabeležimo proti koncu sezone upad obiskov: nastopu skupine Klezmatics, ki je nastopila junija in izvajala židovsko glasbo in klezmer, je sledilo 846 ljudi, koncertu etnicne glasbe 31. avgusta pa "komaj" 502...

»To zato, ker je skupina Klezmatics svtovno znana, skupina Zorbas, ki je nastopila 31. avgusta, pa ne. Navsezadnje je tudi res, da ljudje "cutijo" poletje že sredi junija, čeprav je morda se hladno, avgusta pa se (posebno če postaja zrak zvečer že vlažen) začno počasi pripravljati na jesen.«

Tako je pac: ko se poletna sezona nagne proti koncu, ostane časa ravno se za obračun, za pozdrave in... nacrte za prihodnje leto!

Matejka Grgic

Uspešen začetek niza Festival Horowitz Europa

V torek, 3. oktobra se je pričel koncertni niz, ki nosi naslov Festival Horowitz Europa. Ta koncertni cikel bo pripeljal v trzasko dvorano Trip-covich številne goste iz vsega sveta in bo trajal do 6. novembra. Niz petih koncertov so priredili International Music Festival, »Homage to Horowitz« in trzasko gledališče Verdi, vključuje pa se v jesensko simfončno sezono.

Na prvem glasbenem srečanju je trzasko gledališče gostovalo ansambel Soloistes de Moscou-Montpellier, t.j. skupino glasbenikov, ki igrajo na godalne instrumente. Ansambel je do l. 1991 vodil priznani sovjetski koncertist Jurij Bashmet. Soloistes de Moscou-Montleppier so nastopali po celem svetu, od l. 1991 pa se je ansambel preselil v Montpellier.

Prvi del trzaskega koncerta so pričeli z Divertimentom st. 3 KV 138 Wolfganga Amadeusa Mozarta. Ue iz uvodnega stavka je bila razvidna izredno uglašena skupna zvočnost. Podajanje ansambla je bilo na zelo visoki koncertni ravni; skupina, ki je predstavila vse skladbe brez dirigenta, je uspešno postavila v ospredje predvsem bistvene glasbene komponente Mozartovega dela. Ob tem je ansambel z velikim glasbenim čutom poudarjal melodične fragmente različnih glasov in uspešno izrazil dinamične nianse godalnih in-

strumentov. Vsekakor so glasbeniki v celotni izvedbi predstavili diskretno zvočnost, ki je zelo verjetno temeljila na filoloških raziskavah. Prvi del sporeda sta zapolnila še druga dva Mozartova Divertimenta in sicer KV 137 in 136. Tudi tu je bil koncertni nivo izreden.

V drugem delu koncerta pa je trzasko občinstvo lahko poslušalo skladbo Verklärte Nacht op. 4 Arnolda Schoenberga. Spored je na tak način stopil iz repertoarja prve dunajske sole, ki jo sestavljajo Haydn, Mozart in Beethoven, v tisto, ki bi jo lahko tolmacili kot drugo dunajsko solo, to so Schoenberg, Berg in Webern. V tej Schoenbergovi skladbi je skupina glasbenikov dokazala svojo zelo zlito skupno podajanje, ki se je izrazilo predvsem v zlitosti zvočnosti glasbil. Zapletena skladba nasega stoletja je v koncertni izvedbi dosegla ekspresivnost tega obdobja, s katero je Schoenberg izrazil svoj notranji svet in tudi tisto, kar bi lahko imenovali »dusevnost« tega obdobja. Godalna skupina je z veliko občutljivostjo sledila tem sugestijam glasbenega teksta in uresnila kvalitetni glasbeni dosežek. Ob koncu koncerta je dolgotrajno ploskanje občinstva prisililo izvajalce, da so poklonili še dva dodatka sporedu.

Luisa Antoni

ZGODOVINA / OB IZIDU KNJIGE »ROSSO E NERO«

Polemike na teze Renza De Feliceja

Kaj sta si pisala Churchill in Mussolini?

Stevilni intelektualci, zgodovinarji in tudi politiki so mnenja, da je Renzo De Felice prvovrstni provokator. Znani italijanski zgodovinar se je namrec uveljavil s tem, da je napisal vrsto knjig, v katerih preučuje fašistično obdobje. Nekateri menijo, da je vse zelo pristransko in da hoče ponovno ovrednotiti Mussolinija (na sliki iz leta 1935) in njegov režim. Drugi z De Felicejem soglasajo, ko ta trdi, da preučuje le dosegljive dokumente in da skusa povedati resnico, pa čeprav ta antifasistom ni pogodu. Zaradi tega se vsakokrat ko izide nova knjiga tega zgodovinarja, v Italiji vname polemika. Najbolj se je veseli sam De Felice, saj je to zanj poceni reklama in njegove knjige gredo takoj v ponatis.

Tako je tudi z zadnjo z naslovom »Rosso e nero«. Gre za novo obliko zgodovinopisja, v obliki intervjuja, ki ga je naredil Pasquale Chessa. Knjiga s 167 stranmi je pri založbi Baldini & Gastoldi izšla prve dni septembra in je bila takoj razprodana. Morda bo že v teh dneh v knjigarnah prvi ponatis, predvsem po zaslugi ostrih polemik, ki so se pojavile tudi v angleškem in ameriskem tisku. Italijanski casopisi so bili v septembru polni teh polemik. Oglasili so se zgodovinarji, novinarji, tudi kak politik. Vprašati bi se morali, ali se »Rosso e nero« bere kot kriminalka, ali pa to velja za vse druge, ki so se oglasili.

V tej zadnji knjigi Renzo De Felice podaja svoj pogled na dogajanje v Italiji med državljansko vojno. Na eni strani so bili Mussolinijevi fašisti s svojo salojsko republiko, na drugi protifašisti s CLNAI in partizanskimi skupinami, ki so odgovarjale raznim političnim strankam, v vojskem oziru pa so se podrejele generalu Raffaeleju Cadorni. De Felice trdi, da je le manjši del Italijanov bil angaziran na obeh straneh: le kaksnih 4 milijone ljudi, Italija pa je takrat imela 44 milijonov prebivalcev. Treba bi bilo upoštevati, da se je državljanska vojna skoro dve leti odvijala v severnem in le nekaj časa v delu srednje Italije, saj so na jugu že od vsega začetka bili Angloameričani. Stevilčno močnejši so bili fašisti. Imeli so oblast v velikih mestih, opirali so se na močno nemško vojsko, veljalo je, tudi obvezno novčenje. Partizani so bili močni na podeželju in kjer so prevladovali, so imeli močno oporo v prebivalstvu.

Ze ta De Felicejeva teza vzbuja polemike. Do drugih prihaja tam, kjer zagovarja stališče, da je Mussolini ustanovil salojsko republiko, da bi Italijo zavaroval pred krutim nacističnim mascevanjem. Hitler se je nameraval nad Italijani, zaradi njihovega izdajstva, mascevat na krut način, tako kot je naredil z Rusi in Poljaki na Vzhodu. Mussolini naj bi torej bil dober patriot, ki se je v tem hudem času zrtvoval za dobro italijanskih ljudi. V nasih krajih bi Slovenci in Hrvati o tem lahko dolgo razpravljali in ovrgli to tezo.

Največ polemik pa so vzbudile tiste strani v De Felicejevi knjigi, na katerih piše o tem, kako so partizani odkrili v nemško uniformo na namskem kamionu skritega Mussolinija, ga aretirali, njega, njegovo ljubico Claretto Petacci in nekatere druge vodilne fašiste ubili in jih potem obesili na milanskem Trgu Loreto. Zakaj je do tega prišlo so se v zadnjih tednih Italijani precej razpi-

sali. Obujena je bila teza, v teh 50 letih že velikokrat napisana, ovržena, spet postavljena, in sicer da so Američani hoteli Mussolinija dobiti živega, da bi ga postavili pred sodišče, da pa so voditelji CLNAI hoteli Mussolinija takoj likvidirati, da so jim v tem bili soglasni Angleži.

Zakaj Angleži? Britanski premier Winston Churchill je na začetku tridesetih let, kot veliko angleških konservativcev, s simpatijo gledal na Mussolinijev režim. Z Benitom Mussolinijem si je takrat dopisoval. Bajè so ta pisma polna obojestranske hvale in simpatije. Med drugo vojno je Churchill ponosno stopil na celo Angležev v vojni proti Hitlerju. Kljub temu pa je bajè ohranil simpatijo do Mussolinija in sta si tudi v času, ko sta si bila sovražnika, dopisovala. Churchill je ze takrat razmišljal o povojnem spopadu s Stalinom, kar je s hladno vojno sicer samo politično tudi naredil po koncu zmagovite vojne proti Hitlerju. Te Churchillove ideje naj bi bile v njegovih pismih naslovljenih Mussoliniju. V teh pismih iz vojne casa naj bi bila tudi obljuba, da bo Italija po vojni lahko ohranila svoje predvojne meje, vključno Primorsko, Istro in Dalmacijo.

Mussolini je bajè na svoji zadnji poti imel s seboj aktovko, v kateri je bila tudi mapa z oznako »Churchill«. V njej naj bi bila nekatera pisma angleškega državnika. Drugi pravijo, da je bil celoten dosje v malem tovornjaku, ki so ga zasegli italijanski partizani. Tretji spet pravijo, da je skupina partizanov kore-

spondenco med Mussolinijem in Churchillom skrila v kovinski zaboj in ga pokopala na nekem pokopališču. Sam Winston Churchill je nekajkrat prišel na letovanje na jezero Como takoj po vojni, potem ko ga je laburist Clement Attlee premagal na volitvah. Pravijo, da je ta pisma iskal, vendar jih ni dobil.

De Felicejeva knjiga »Rosso e nero« ponovno odpira razpravo o tem dopisovanju. Bi vsebina teh pism zares tako kompromitirala dokaj čisto Churchillovo osebnost? Ce je korespondenca zares ohranjena, bo kdaj sploh prisla na dan? Mnenja italijanskih zgodovinarjev se krešejo, zaenkrat le na straneh dnevnikov in tednikov. Morda ze kaj kmalu pa se na učenih simpozijih.

Marko Waltritsch

GLEDALIŠČE / RECENZIJA AISHILOVE TRAGEDIJE SEDMERICA PROTI TEBAM

Vojna, prikazana kot človeška konstanta

TRST - Ob beznem branju Aishilove tragedije iz leta 467 pr. n. st. v Rebulovem prevodu si človek ne more kaj, da ob lepoti jezika, preprosti zgradbi dela in razvidnosti tragične situacije ne bi znova ugotavljal velicine antične misli in njenega avtorja, ki se je sam udeleževal herojskih bitk in pozneje z distanco prikazal problem vojne in z njo povezano etično vprašanje.

Dogajanje je postavljeno v Tebe v času kralja Eteokla, Ojdipovega sina in vnuka kralja Laiosa, člana rodu, ki je obremenjen različnimi prestopki zoper božjo voljo, njegovega brata Polinejka pa bremeni se prekletstvo očeta Ojdipa. Vsebina ni zapletena: argejska vojska je napadla Tebe in sedem mestnih vrat je treba braniti pred sedmimi napadalci, med katerimi je tudi Polinejk, Eteoklov brat, ki hoče »nazaj očetno mesto in očetni dom«. Bratomornost je vključena že v samo obrambo in napad, v stanje vojskovanja kot takšno. Tragedija se konča s sporočilom o bratskem poboj in oredsitvi Teb. V epilogu se Antigona upre mestni oblasti, ki sklene, da bo Polinejkovo truplo vrгла psom, in napove, da

bo sama poskrbela za njegov pokop. Eteoklov in Polinejkov delez krvne krivde, iz katere izhaja tudi krivda pri njunem sporu za Ojdipovo lastnino, je navsezadnje enak, zato sta oba delezna iste usode: božje kazni - smrti. Ne smemo pozabiti, da je Aishil religiozan pesnik, zato je etično sporočilo v delu podobno svetopisemskemu in zelo jasno: Ne ubijaj!

Režiser Mario Ursić je s pomočjo Jozeta Faganela priredil in nekoliko skrajšal besedilo, vendar tako, da ga sporocilno in vsebinsko ni okrnil, razdelil ga je na dva dela in osem slik in uvedel več novih oseb. V Aishilovi Sedmerici se Eteokles »pogovarja« z zborom deklet in se odziv Slu, v čemer se tudi skriva vzrok za delno staticnost; v Ursičevi prire-

dbi pa nastopa kar dvajset oseb.

Ursić je pokazal neverjetno iznajdljivost: ohranil je tragično batromatono situacijo, le da jo je prenesel v današnji čas - na odru smo videli okrutno podobo vojne, ki se zdaj imenuje »balkanska«. V prvem delu predstave je režiser prikazal vojno z več skoraj nemimi obredi, za katere je vse do konca ustvarjala ustrezne dramatične poudarke glasba Giampaola Corala, vrednost pa so jim dajali protipoudarki molka. Izjemna zgovornost molka nastopajočih je zlasti prišla do izraza v igri treh žensk (Mira Sardoc, Sara Balde, Miranda Caharija). V mladostni zaupljivosti pri posvetitvi v vojaški stan je bil pretresljiv in zgovorno ubogljiv Ales Kolar v vlogi Sina, s cigar smrtjo se zaključil prvi del. Njegovo mater je igrala v bolečini mojstrska Miranda Caharija, ki je hkrati s tem zastopala tudi zbor tebahskih deklet in njegovo »antimilitaristično« vizijo sveta, seveda v

nasprotju z Eteoklovo »herojsko« vizijo.

V drugem delu je Ales Valič s pretanjenjo igró odločnega sodobnega vožda opravljal izbiro junaskih vojskakov in ustvaril pomemben vrhunec v točki odločitve, ki jo je glasovno obarval z nianso usodnosti. Vloga Antigone je z zanimivimi poudarki odigrala Maja Blagovič, Lucka Počkaj pa je bila očarljiva v vlogi Ismene.

Eteokla na koncu pokopljejo v grob, ki je čakal nanj že od začetka predstave. Smrt Ojdiipovih sinov v Uršičevi postavitvi res ne prinaša pravičnosti in osvoboditve, saj nadaljevanje tragične bratormorne situacije napoveduje tudi rožljanje orožja v daljavi. Nadaljevanje človeške slepote, stranpiti. Uspešna predstava, ki smo si jo ogledali v petek, je pretresla občinstvo, ki ji je pozorno in zbrano sledilo, nastopajoče pa nagradilo z dolgotrajnim aplavzom.

Ivanka Hergold

MUZEALSTVO / ZBOROVANJE DSM

Srečanje bo temeljilo na razpravah

LJUBLJANA - Od srede do petka bo v Idriji v organizaciji Slovenskega muzejskega društva ter idrijskih in cerkljanskih muzealcev potekalo letošnje zborovanje Slovenskega muzejskega društva. Zborovanje, ki ga bodo pripravili tretjič - sodelovanje je napovedalo 129 muzealcev iz 42 slovenskih ustanov - bo letos usmerjeno v štiri vsebinske sklope, ki bodo obsegali osnovno spomeniskovarstveno problematiko in tudi muzejske dejavnosti, namenjene promociji kulturne dediščine najširši javnosti.

Udeleženci zborovanja bodo v delovnih skupinah obravnavali nove stalne postavitve v slovenskih muzejih, pridobivanje gradiva, vprašanja, ki se nanašajo na tehnično dediščino in interaktivnost v muzejski pedagoški praksi. Zborovanje bo temeljilo predvsem na razpravah; organizatorji so zbornik z referati udeležencev namenoma pripravili že pred začetkom zborovanja, kar pomeni, da bodo udeleženci o temah že informirani in pripravljeni na izmenjavo mnenj. Na včerajšnji - zelo profesionalno pripravljeno - tiskovni konferenci v KIC Krizanke, na kateri so projekt predstavili Taja Cepić, Boris Miocinović, Vladimir Vilman, Andreja Richter, Samo Bevč, Borut

Rovnsnik in Stane Mrvica, so muzealci povedali, da so priprave na letošnje zborovanje naletele na širok odziv in potrdile potrebo po tovrstnih srečanjih. Zborovanje bodo v navzočnosti kulturnega ministra Sergija Pelhana odprli v sredo ob 10. uri v Filmskem gledališču Idrija. Popoldne bo steklo delo v posameznih skupinah, program naslednjega dne pa bo obsegal okroglo mizo o finančni problematiki, predstavitev muzejskih projektov, skupno zasedanje s poročili posameznih skupin z razpravami, občni zbor društva in slovesno podelitev Valvasorjevih nagrad. V petek se bo zborovanje zaključilo z ogledom idrijske in cerkljanske regije.

Vojko Urbančič

Gotika v številkah

LJUBLJANA - Ob zaključku razstave Gotika v Sloveniji - v Narodni galeriji in Cekinovem gradu je bila na ogled do 1. oktobra, kulturnozgodovinska razstava Svet predmetov v Narodnem muzeju bo na ogled do 22. oktobra - smo iz ustanove prejeli nekaj podatkov o njeni izvedbi in odzivih v javnosti.

V celoti si je projekt, ki je bil brzona organizacijsko najzahtevnejši razstavní podvig Narodne galerije in več drugih ustanov, ogledalo 23.965 obiskovalcev, od tega 2731 tujcev in 7938 solarjev. V primerjavi z enakim obdobjem lani je v Narodno galerijo vstopilo 248 odstotkov več obiskovalcev. Poleti se je zvrstilo 33 poudarnih delavnic za otroke in njihove starše. V času trajanja razstave so pripravili 480 posebnih dejavnosti, in sicer vodstva (290), slikarske in rezbarske delavnice (157), videoprojekcije (20), strokovna predavanja (7) in eno ekskurzijo. Oktobra bo ustanova zaradi zahtevnega vračanja umetnin - od 179 razstavljenih umetnin je bilo 82 izposojenih - in vnovične postavitve stalne zbirke zaprta, za konec novembra pa v novem krilu pripravljajo razstavo Stukatura 17. stoletja na Slovenskem, ki jo bo pripravila kustosinja Barbara Jaki Mozetič. Hkrati potekajo tudi dela pri postavitvi stalne zbirke evropskih mojstrov. (V. U.)

AGENDA

Amsterdam: Franz von Stuck: Mit in patos (likovna, Van Gogh Museum, do 21. januarja 1996). **Basel:** Ilya Kabakov: Morje glasov (likovna, Museum für Gegenwartkunst, do 5. novembra). **Benetke:** Beneski bienale 1995 (likovna, več lokacij, do 15. oktobra). **Henry Moore** (likovna, Fondazione Cini, do 26. novembra). **Chicago:** Claude Monet, 1840 - 1926 (likovna, The Art Institute of Chicago, do 26. novembra); Sodobna umetnost srednje vzhodne Evrope (likovna, Museum of Contemporary Art, do 26. novembra). **Dunaj:** Evropa po potopu. Umetnost 1945 - 1965 (likovna, Kunsterhaus, do 10. decembra); V popolni harmoniji, slika in okvir. Od Van Gogha do Dalija (Kunstforum der Bank Austria, do 19. novembra); Keith Haring, retrospektiva (likovna, KunstHaus Wien, do 31. oktobra); Eros in Mit - umetnost na dvoru Rudolfa II. (likovna, Kunsthistorisches Museum, do 31. oktobra); Kurt Weil Festival: Berlin - Paris - New York (glasba, Musikverein, Konzerthaus, do 24. oktobra). **Düsseldorf:** Picassov svet otrok (likovna, Kunstsammlung NRW, do 3. decembra). **Gradec:** Stajerska jesen (likovna, glasba, gledališče, multimedialna umetnost, več lokacij, do 22. oktobra). **Hannover:** Pablo Picasso: Pota skulpture in Spectrum, mednarodna fotografska nagrada (likovna, fotografija, Sprengel Museum Hannover, do 29. oktobra oziroma do 19. novembra). **Mannheim:** Turner v Nemčiji (likovna, Kunsthalle Mannheim, do 14. januarja 1996).

PARIZ

Pariški avtorji spet v Parizu

Manet, Gauguin, Rodin... Chefs-d'oeuvre de la Ny Carlsberg Glyptotek de Copenhague. Musée d'Orsay, 62, rue de Lille, Paris, od 12. oktobra do 28. januarja 1996, odprto od torika de sobote med 10. in 18. uro (četrtrek do 21.45), nedelja med 9. in 18. uro, informacije na tel. 0033/1/40 49 48 48.

V muzeju Orsay bodo pojučim odprli razstavo del francoskih slikarjev in kiparjev iz zbirke gliptoteke Carlsberg, enega najuglednejših muzejev v Kopenhavnu.

Med deli, ki so sicer redko na ogled zunaj danske prestolnice, bodo slikarske mojstrovine Cézanna, Degasa, Moneta, Maneta, Gauguina, Sisleya, Toulouse-Lautreca in Van Gogha, med kiparskimi pa si bo mogoče ogledati Rodinove, Barriasove, Duboisove in Gautherinove izdelke. Razstava bo združila mojstrovine iz danskega muzeja s tistimi iz stalne zbirke muzeja Orsay - ta sodi med mlajše pariske muzeje in v katerem hranijo najpomembnejšo zbirko francoskega slikarstva 19. stoletja, zlasti impresionistov in postimpresionistov) in bo omogočila redko priloznost, namreč ogled različnih različic istih del posameznih avtorjev, ki so danes v različnih zbirkah (na sliki: Edgar Degas: Velike plesalke v zelenem, 1898, različica iz Köbenhavna).

BASEL

Donavska šola

Werke der Donaueschule aus dem Kupferstichkabinett Basel und ein rätselhaftes Gemälde. Kunstmuseum Basel, St. Alban-Graben 16, Basel, do 14. januarja 1996, odprto do točka do nedelje med 10. in 17. uro, informacije na tel. 0041/61/271 08 28.

Izraz Donavska sola se navezuje na opuse slikarjev in grafikov Albrechta Altdorferja (ok. 1480-1538, na sliki: Ljubimca na žitnem polju, 1508), Wolfa Huberja (ok. 1480-1553), kiparja Hansa Leinbergerja in drugih avtorjev, ki so delovali na območju med Dunajem, Passaui, Regensburgom in vzhodjem bavarskih ter avstrijskih Alp. Opus Donavske sole temelji na vplivih Albrechta Dürerja, za enega njenih najpomembnejših začetnikov pa velja Lucas Cranach, ki je pred odhodom v Sasko delal na Dunaju. Značilnosti sole so poudarjanje narave in okolja, ki se na delih kaže v čustvenem odnosu do razsežnih krajin in do detajlov. Poleg grafik in risb teh avtorjev je na ogled tudi kvalitetno Kristusovo vstajenje, ki so ga nekoc pripisovali Grünewaldu, pozneje pa so ga uvrstili v Altdorferjev krog. Razstava prinaša umetnostnozgodovinsko in restavratorsko analizo tega dela.

LONDON

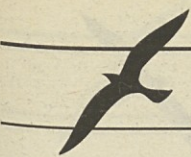
Portreti vladarjev

Dynasties: Painting in Tudor and Jacobean England 1530-1630. Tate Gallery, Millbank, London SW1P 4TG, od 12. oktobra do 7. januarja 1996, odprto od ponedeljka do sobote med 10. in 17.50 uro, nedelja med 14. in 17.50 uro, informacije na tel. 0044/171/887 8008.

Razstava, ki jo bodo pojutrisnjim odprli v londonski Tate Gallery, bo ponujala pregled umetnosti in Angliji v času vladavine šestih monarhov od Henrika VIII. iz dinastije Tudor do Jakoba I., s katerim se je v začetku 17. stoletja zacelo obdobje vladavine škotske dinastije Stewart. Gre za čas, ko je Anglija doživela pomembne politične in kulturne spremembe in se razvila v evropsko velesilo. Razstavili bodo približno sto slik, miniaturnih, del na papirju, skulptur in tapiserij, med avtorji pa bodo tudi najznamenitejša imena poznorenesančne in zgodnjebaročne umetnosti: Hans Holbein mlajši, Anthony Van Dyck, Peter Paul Rubens, Inigo Jones in Nicholas Hilliard. Osrednja tema razstave bo razvoj podobe monarha; izbor dvornih portretov bo dokumentiral spremembe v konceptu predstavitve vladarskih oseb, pa tudi pripadnikov drugih angleških aristokratskih družin (na sliki: Pripisano angleški soli: Elizabeta I., okoli 1588).

London: Veliko mesto - Umetniki iz Afrike (likovna, Serpentine Gallery, do 5. novembra). **Madrid:** Lepota kraljevskega, tihožitja (likovna, Prado, do 29. oktobra). München: Felix Vallotton (likovna, Kunsthalle der Hypo-Kulturstiftung, do 5. novembra). **New York:** Vojaske uniforme in oblacija (obliskovanje, Metropolitan Museum of Art, do 26. novembra); **Pariz:** Charles-Louis Clérisseau, risbe iz Ermitaza in Dragulji starega vzhoda, od Sumercev do Sasanidov (likovna, arheologija, Louvre, oboje do 18. decembra); Cézanne (likovna, Grand Palais, do 1. januarja 1996); Keiichi Tahara (fotografija, Centre Photographique d'Ile-de-France, do 12. novembra). **Praga:** Zahodnoeska gotika (likovna, Narodni galerije, do 28. aprila 1996). **Reka:** Branko Ruzić: Skulpture in gvasi (likovna, Mali salon Moderne galerije, do 15. oktobra). **Rim:** Giulio Calderini; risbe (likovna, Palazzo delle esposizioni, do 22. oktobra). **Rimini:** Rimineska umetnost 14. stoletja (likovna, Museo della città, do 6. januarja 1996). **Sankt Petersburg:** Dvakrat rešene, umetnine, ki jih je rdeča armada zaplenila v Nemčiji (likovna, Ermitaz, do 29. oktobra). **Stockholm:** Moda (modni design, Kulturhuset, do 14. januarja 1996). **Verona:** Španski nadrealizem, 1924 - 1939 (likovna, Palazzo Forti, do 22. oktobra). **Zeneva:** Kiparstvo Afrike, jugovzhodne Azije in Oceanije (likovna, Musée Barbier-Mueller, do 31. marca 1996).

Pripravil Voiko Urbančič

NOBELOVE NAGRADE / ZA ŠTUDIJE O GENETSKEM NADZORU PRI EMBRIONALNEM RAZVOJU

Američan, Švicar in Nemka dobitniki Nobelove nagrade

Njihove raziskave so izredno pomembne za ugotavljanje dednih bolezni

STOCKHOLM - Nobelovo nagrado za medicino in fiziologijo so letos prejeli Nemka Christiane Nüsslein-Volhard, Švicar Eric F. Wieschaus in Američan Edward B. Lewis za študije o genetskem nadzoru pri začetnem razvoju zarodkov.

Trije nagradenci si bodo razdelili nagrado v vrednosti 7,2 milijona švedskih kron, ki jo bodo prejeli 10. decembra v Stockholmu, ob obletnici smrti Alfreda Nobela, ki je umrl leta 1896.

Volhardova in Wieschaus, ki sta v sedemdesetih letih skupaj delala v evropskem laboratoriju za molekularno biologijo v Heidelbergu, sta v sadnih musicah odkrila omejeno število genov, ki so izredno pomembni pri razvoju organizma že v prvih fazah embrionalne cepitve in poznejšega oblikovanja posameznih delov telesa.

Lewis pa je preučeval osnovni mehanizem, s katerim geni pri žuželkah nadzorujejo nadaljnji razvoj osnovnega organskega tkiva. Pri tem je odkril, da se geni nahajajo v kromosomih v enakem zaporedju glede na dele telesa, tako da prvi gen nadzoruje razvoj glave, sredinski nadzoruje razvoj trebušne votline, končni geni pa zadnji del trupa. V bistvu so ti geni neke vrste »zborovodje«, ki so si zelo podobni v vseh živih organizmih. Iz teh raziskav niso ugotovili samo, kako se razvija zarodek, temveč so postavili tudi temelje za ugotovitev izvora dednih okvar pri človeku.

Zdravstvu koristni biologi

Edward B. Lewis

WASHINGTON - Edward B. Lewis se je rodil 20. maja leta 1918 v Pennsylvaniji (Wilkes-Barre) in je torej najstarejši od letosnjih dobitnikov Nobelove nagrade za medicino. Kot biolog je najprej studiral biostatistiko v Minneapolisu, po letu 1942 pa se je posvetil genetiki in celo meteorologiji, tako da je v znanstvenih krogih znan zaradi svojega zelo širokega znanja. Skoraj dvajset let (od leta 1948 do leta 1966) je bil profesor biologije na Kalifornijskem inštitutu za tehnologijo (Caltech). Eno leto je poučeval genetiko na danski univerzi v Københavnu, prejel je častni akademski naslov univerz v Minnesoti in švedske univerze Umeaa. Zdaj pa je častni profesor kalifornijskega Caltecha. Lewis je eden od utemeljiteljev raziskav o tako imenovanih omeotičnih genih, tako da marsikdo meni, da bi moral Nobelovo nagrado za medicino prejeti že pred leti.

Eric F. Wieschaus

BERN - Eric F. Wieschaus se je rodil v Švici 7. junija 1947, studiral biologijo na connecticutski univerzi Yale in je začel svojo znanstveno kariero kot samostojni raziskovalec v evropskem laboratoriju za molekularno biologijo v nemškem Heidelbergu, kjer je spoznal Volhardovo. V obdobju od leta 1975 do leta 1978 se je specializiral na žiriski univerzi s profesorjem Rolfom Noethigerjem in sčasno delal v francoskem centru za molekularno biologijo CNRS pri Parizu, pozneje pa se je izselil v ZDA, kjer je dobil ameriško državljanstvo. Od leta 1977 je kot raziskovalec sodeloval s centrom za biološko patologijo kali-

fornijske univerze v Irvinu. Leta 1981 je postal asistent za biologijo na univerzi v Princetonu, stalni profesor pa leta 1987.

Christiane Nüsslein

BERLIN - Christiane Nüsslein-Volhard se je rodila 20. oktobra leta 1942 v Magdeburgu kot arhitektova hči, ki je že pri 12 letih sklenila, da se bo posvetila naravoslovnim vedam in je prva Nemka, ki je prejela Nobelovo nagrado za medicino. Volhardova vodi Planckov inštitut za biologijo in

razvoj v Tübingenu, v znanstvenih krogih pa je dobila vzdevek »gcsa music«, ker je skoraj vse svoje znanstveno življenje posvetila raziskavam o sadnih musicah. Za svoje raziskave je od leta 1986 prejela kar 26 domaćih in tujih priznanj.

Christine Nüsslein-Volhard je poročena, a brez otrok, svoj prosti čas pa posveča vrtnarstvu. V zadnjem obdobju se je nekoliko izneverila svojim sadnim musicah in zdaj raziskuje embrionalni razvoj tropskih ribic, ki se zelo hitro razmnožujejo.

Nobelova nagrajenka za medicino Christiane Nüsslein-Volhard

NOVICE

V Kolumbiji aretirali Italijane, ki so imeli 32 kg čistega kokaina

BOGOTA - Na letališču v kolumbijskem glavnem mestu so aretirali štiri Italijane, ki so imeli med prtljago skritih 32 kilogramov čistega kokaina. Stirje »turisti« so bili s svojim dragocenim tovorom namenjeni v Venezuelo. Italijane so baje odkrili, ker je bila policija obveščena, da neki Kolumbijec poskuša prethotapiti večjo količino kokaina v Španijo. Domačina so res odkrili, poleg njega pa tudi štiri Italijane.

Bambusove palice za irska »turista« s 1500 kg hašiša

ISLAMABAD - Dva irska »turista«, ki sta že prestala desetmesečno zaporno kazen zaradi posesti 1500 kilogramov hašiša, sta včeraj pred osvoboditvijo prejela še vsak po pet udarcev z bambusovo palico. Ker sta tujca, so ju pretepli v zaporu, za domacine je taka kazen javna.

V Šavdski Arabiji je vse več na smrt obsojenih žensk

LONDON - Od začetka tega leta je bilo v Šavdski Arabiji obglavljenih 176 moskih in šest žensk, kar dokazuje, da število žrtv arabske pravice (ki uradno temelji na islamskih zapovedih, dejansko pa brani režim kraljevske družine) narašča iz leta v leto. Arabske oblasti so v manj kot treh letih na smrtno kazen obsodile enajst žensk. Od teh jih je bilo pet tujih državljank. Vse so imele manj kot 30 let. Smrtna kazen jih je doletela zaradi umora oziroma zaradi prekupčevanja z mamil, vendar je treba pri tem poudariti, da je v arabskih ječah zaprtih še na stotine tujk, krivih domnevnih spolnih zločinov, na desetine pa jih je pobegnilo ali izginilo, da bi ušle delodajalcem. Ni mogoče pozabiti na primer filipinske hišne pomočnice Sare Balabagan, ki je leta 1993 pri 14 letih ubila delodajalca, ki jo je nadlegoval, in zaradi tega zdaj tvega smrtno kazen.

Most je popustil - 50 mrtvih

ALŽIR - Pri alžirski oazi Aflou v pokrajini Laughouat (320 kilometrov južno od Alžira) je izgubilo življenje 50 delavcev. Prve vesti so navajale, da je neki tovornjak, poln delavcev, zgrmel v prepad, sele pozneje se je izvedelo, da so naliivi zadnjih dni načeli neki most, ki se je zrusil, ko je tovornjak zapeljal nanj.

Bajna vsota za portret »Mao gre v Anyuan«

PEKING - Neki kitajski poslovnež je za bajno vsoto 6,05 milijona juanov (približno milijon nemških mark) kupil portret »Mao gre v Anyuan«, ki je bil neke vrste simbol kulturne revolucije, tako da so vsi prepričani, da je anonimni kupec eden od nekdanjih rdečih gardistov.

Oskrbovalna tovorna raketa za vesoljsko postajo Mir

MOSKVA - Vsak čas bi se morala z rusko vesoljsko postajo Mir spojit tovorna raketa Progres-M29, ki so jo v nedeljo izstrelili iz Bajkonurja. Na krovu rakete je 1611 kilogramov hrane in znanstvenih naprav za posadko postaje, ki jo sestavljata Rusa Jurij Gizenko in Sergej Avdejev ter Nemec Thomas Reiter.

ZDA / SAMO DVE LETI PO TRAGEDIJI V LOUISIANI

Železniška nesreča v puščavi

Vzrok za iztirjenje vlaka bi po prvih vesteh lahko bila sabotaža

WASHINGTON - Potniški vlak ameriške državne železniške družbe Amtrak je včeraj iz še nepojasnjenih razlogov iztiril v v arizonski puščavi. V nesreči je umrla ena oseba, več kot sto pa je bilo ranjenih. Po prvih poročilih bi lahko bila vzrok nesreče sabotaža, zato so oblasti že začele uradno preiskavo. Na kraj nesreče so s helikopterji prispeli celo agenti zvezne policije FBI.

Potniški vlak Sunset Limited z 248 potniki ter 19 strojevodji in sprevodniki je vozil na progi Miami-Los Angeles, ko je približno ob enih zjutraj po arizonskem času iztiril. Nekaj vagonov je zgrmel v približno devet metrov globoko grapo. Na osnovi prvih preiskav so inženirji železniške družbe Amtrak potrdili, da je do nesreče mogoče res prišlo zaradi sabotaže tračnic. Eden od strojevodji je namreč izjavil, da je tik pred nesrečo videl na tračnicah neznan predmet. Vesti v zvezi s tem so protislovne: drugi viri namreč poročajo, da je nesrečo povzročila okvara naprav za upravljanje vlaka.

V nesreči je umrl en uslužbenec železnice, več kot sto oseb pa je bilo ranjenih, od teh jih je trideset v kritičnem stanju. Reševalna akcija je

stekla s težavo zaradi teme kot tudi zaradi odročnosti kraja nesreče, ki leži v gricevnatem področju, kjer ni cestnih povezav. Agenti zvezne policije, reševalci in gasilci so prispeli na kraj nesreče s helikopterjem, ranjence, ki so jih mukoma izvlekli iz razbitin, pa so prepeljali v najbližjo bolnišnico s trinajstimi posebno opremljenimi helikopterji.

Vlak z dvanajstim vagoni in dvema lokomotivama je iztiril, ko je peljal čez most v bližini mesteca Hyder, ki je oddaljeno približno sto kilometrov od Phoenixa v Arizoni. Trije vagoni so strmoglavili v devet metrov globoko grapo, ostali pa so se prevrnili. Eden od potnikov je po nesreči izjavil, da ga je prebudilo močno tresenje; vlak se je zatem začel nevarno zibati, kočno pa se je počasi prevesil na eno stran in nato hrupno prevrnil na bok.

Železniška družba Amtrak zdaj napeto čaka na izid policijske preiskave, saj se boji, da bi nesreča lahko se poslabšala njen ne najbolj poljožaj. Ljudje se vse pogosteje odločajo za potovanja z letalom, zlasti odkar je pred dvema letoma vlak iste družbe iztiril v močvirju v zvezni državi Louisiana in je v nesreči 47 oseb izgubilo življenje.

ŠPANIJA / AFERA PONAREJENEGA OLJA IZ OLJČNE REPICE

Pred sodiščem tudi država

Eden od svojcev žrtv strupene oljčne repice pred včerajšnjim začetkom sodne razprave. (Telefoto: AP)

MADRID - Pred sodnike se po 14 letih vrača skandal olja iz oljne repice, ki je leta 1981 v Španiji terjal 1200 mrtvih, več kot 20 tisoč ljudi pa se je zastrupilo. Zaradi škodljivih snovi v olju mnogi od preživelih se danes trpijo za hudimi in nepopravljivimi posledicami. Kljub temu so oblasti uradno priznale smrtno zastrupitev samo 430 oseb.

V zvezi s skandalom so v preteklosti že sodili 13 industrijcem, ki so bili odgovorni za ponarejanje olja, zdaj pa bo moralo pred sodnike tudi sedem visokih funkcionarjev ministrstva za kmetijstvo oziroma vsi tisti, ki so dovolili distribucijo in prodajo ponarejenega olja. Obtoženi tvegajo do deset let zapora, vendar je javno tožilstvo že zahtevalo oprostitev, češ da njihovo ravnanje sploh ni bilo pravi vzrok zastrupitve.

V sodnem postopku bodo zdaj skušali ugotoviti, ali je nemara odgovorna tudi država. Če bodo sodne oblasti ugotovile, da je res tako, bi lahko žrtve zahtevale od države odškodnino, ki znaša 450 milijard pezet. Industrialci so namreč že takoj izjavili, da denarja nimajo.

Ozračje v Madridu je zaradi sodne razprave zelo napeto, saj ljudje se niso pozabili na afero - kot dokazuje tudi dejstvo, da se je včeraj pred sodiščem zbralo na stotine ljudi, ki so zahtevali strogo kazen tudi za obtožene državne uslužbenke.

LETNA SKUPŠČINA MEDNARODNEGA DENARNEGA SKLADA IN SVETOVNE BANKE

Iskanje zdravila za krize v mehiškem slogu

Najmanj skrbi ima Rusija, ki je Zahodu že povedala svoje

WASHINGTON (Reuter) - Finančni ministri in bančni guvernerji bogatih držav so pred današnjim letnim zasedanjem generalne skupščine Mednarodnega denarnega sklada in Svetovne Banke poskušali odvrniti pozornost z evropske tečajne krize. Podprli pa so dolgoročne ukrepe, ki bodo potrebni, če se bo svetovna finančna kriza pojavila v prihodnosti.

Finančni zastopniki Francije, Italije in Evropske komisije so poudarjali, da nedavni pretres na evropskih finančnih trgih ni tako pomemben. Italijanski bančni guverner Fazio je izjavil, da se bo vrednost italijanske lire v prihodnosti povečevala, francoski bančni guverner Trichet pa je zavrnil, da bo za stabilnost franka naredil vse, kar je treba.

Združene države in njihove zaveznice iz skupine G10 (Belgija, Velika Britanija, Kanada, Francija, Nemčija, Italija, Japonska, Nizozemska, Švedska in Svica)

so v nedeljo že predložile načrt, ki naj bi MDS obogatil s številnimi kreditnimi računi, iz katerih bi lahko črpali, če bi prišlo do krize svetovnega finančnega sistema. Skušajo se zavarovati, saj si nove »krize v mehiškem slogu« ne želijo. Države G10 so se tako že zavezale, da v Mednarodni denarni sklad prispevajo 25 milijard dolarjev, ta denar pa naj bi bil pripravljen za trenutke nevarnosti v takim imenovanem splošnem skladu za posojilo. MDS želi znesek podvojiti v vzporednim finančnim skladom, v

katerega bi lahko prispevale tudi druge države.

Ameriški finančni predstavnik Rubin je gospodarsko rast v svetu označil kot pozitivno. Optimizem je iz njegovih besed vel tudi zaradi dviga vrednosti dolarja v zadnjih mesecih.

Ruski voditelj reform Cubajs je najprej poudaril, da se bo gospodarska rast v Rusiji začela v prihodnjem letu, potem pa je zahodnim državam svetoval, kako naj rešujejo vprašanje lastne počasne gospodarske rasti. Govor Cubajsa komisiji Interim je izzvenel kot predavanje strokovnjaka za monetarno politiko, ki se je odločil, da Zahodu končno pove svoje, saj so razvite države leta poskušale naučiti Rusijo, kaj naj ukrene z reformiranim gospodarstvom. Sporočilo ruskega predstavnika indu-

strijskim državam v MDS je naznanilo, da bo Rusija na letošnjem srečanju predstavnikov MDS in Svetovne banke nastopila veliko bolj samozavestno. »V letu 1996 ne bomo potrebovali toliko denarja od MDS kot letos. Nas proračunski primanjkljaj v letu 1996 bo znašal le 3,8 odstotka bruto domačega proizvoda, zato tako velike finančne pomoči od zunaj sploh ne bomo potrebovali,« je se dejal Cubajs.

Bosna pa bo potrebovala pomoč mednarodne skupnosti v višini treh milijard dolarjev, da bo lahko obnovila dostojen življenjski standard po uničenju v letih vojne, je dejal predstavnik Svetovne banke Thawitz. Stevilka je precej nižja od 12 milijard dolarjev, ki jih zahteva Sarajevo.

MDS, ki so ga ustanovili leta 1944 v Bretton-Woodsu, skrbi za stabilnost, sodelovanje in prosto trgovino

ANALIZA

Državam v razvoju imajo mednarodne finančne pomoči vedno premalo

WASHINGTON Včeraj so države v razvoju vnovic zaprosile za več mednarodne finančne pomoči. Zdi se, da jih čaka težaven boj, saj se bogati industrijski narodi, ki bi jim podpora lahko ponudili, lastnega denarja se kako oklepajo. Skoraj vsi udeleženci letnega srečanja Mednarodnega denarnega sklada (MDS) in Svetovne banke se strinjajo, da je treba revnim državam pomagati. Se zdalec pa se vsi ne strinjajo o tem, kako naj bi pomoč izvajali in s čigaviimi finančnimi sredstvi.

Danes in jutri naj bi se udeleženci srečanja pogovarjali o načinih za dvig gospodarske rasti razvitih držav in ukrepih za uravnavanje valutnih tečajev.

Ministri razvitih držav so ocenili, da se jim v prihodnosti obeta se višja gospodarska rast, pa tudi z nedavnim dvigom vrednosti dolarja so zadovoljni. »Lahko zatrdimo, da v industrijskih državah obstaja veliko možnosti za gospodarsko rast brez inflacije,« je v nedeljo zvečer povedal predstavnik Mednarodnega denarnega sklada.

Zastavlja pa se vprašanje, kako doseci, da bodo tudi najrevnejše države del svetovnega razvoja in prosperitete. Nekatere od tako imenovanih držav v razvoju so potožile, da sta za njihovo budo v veliki meri odgovorna prav MDS in Svetovna banka. Tem organizacijam namreč dolgujejo toliko denarja, da ves prihodek porabijo samo za odplačevanje dolgov. Vsaj delna odpustitev dolga se jim zato zdi

nujno potrebna. Do nedavnega se Mednarodni monetarni sklad in Svetovna banka o oprostitvi posojil nista zelela niti pogovarjati, saj sta se bala, da bi s tem izgubila verodostojnost in opogumila druge dolžnike, da bi se odplačevanju dolgov izognili.

Zdaj pa naj bi Svetovna banka ustanovila mednarodni sklad, ki naj bi imel na voljo enajst milijard dolarjev in bi pomagal odpisati nekatere dolgovne revnejšim državam. MDS ima v zvezi s tem pomisleke. Cetudi bi dogovor o ustanovitvi sklada že obstajal, se se vedno zastavlja vprašanje, kako priti do finančnih sredstev zanj. Bogate države se namreč pritožujejo, da nimajo dovolj denarja za takšne dodatne stroške. Svetovna banka bi sicer lahko prispevala nekaj svojega dobička, vendar to ni dovolj. Nekatere glavne države, kot so Francija, Nemčija in Japonska, pa že nasprotujejo razprodaji zlata, ki jo izvaja MDS, da bi pomagal revnim.

Zadeva pa se zdi se bolj črna, če si jo ogledamo iz najsirše perspektive. V številnih državah, predvsem v Združenih državah, se vlade odločajo o tem, za koliko finančno pomoč skrciti, ne za koliko jo povečati. Prihodnost Mednarodnega združenja za razvoj (IDA), podružnice Svetovne banke, ki je zadolžena za dajanje posojil brez obrestnih mer revnim državam, je celo resno ogrožena, saj ZDA obljubljenih sredstev nočejo več nakazovati.

Rich Miller/ Reuter

NOVICE

Chirac v Španiji

MADRID (dpa) - Osrednji temi dvodnevni francosko-španski pogovorov v Madridu, ki so se začeli včeraj, sta Evropska unija in položaj v Bosni. Jacquesa Chiraca, ki ga spremlja šest ministrov, je na madridskem letališču sprejel španski premier Felipe Gonzalez. Na začetku srečanja je španski kralj Juan Carlos pozval vse udeležence srečanja na slovesno kosilo. Špansko-francoska srečanja so na sporedu vsako leto, in to izmenično v Parizu in Madridu. Chirac in Gonzalez bosta pripravila konferenco EU o Sredozemlju, ki bo konec novembra v Barceloni, in vrh EU, ki bo sredi decembra v Madridu. Španijo zanima predvsem francoski odnos do schengenskega sporazuma, saj je Pariz zaradi težav z mednarodno trgovino z mamili in islamskim terorizmom napovedal podaljšanje poskusne faze tega sporazuma o prostem prometu ljudi in blaga v EU. Francoski in španski predstavniki se bodo pogovarjali tudi povezavi francoskega omrežja hitrih vlakov TGV s španskim železniškim omrežjem. Iz španskih vladnih krogov je bilo slišati, da se ne bodo pogovarjali o francoskih jedrskih poskusih.

Iraška nevarnost še vedno preti

KUVAJT (Reuter) - Kuvajtski ministrski predsednik je včeraj dejal, da Irak ozemeljskih teženj do sosednjih držav ne bo opustil, dokler bo na oblasti Saddam Husein. Prebivalce Kuvajta je pozval k nacionalni enotnosti, saj je treba računati na »ekspanzionistični pohlep« Bagdada. Države članice Zalivskega kooperacijskega sveta (GCC) pa je opozoril, da iraska nevarnost ne preti zgolj Kuvajtu. Povedal je tudi, da je informacije o namerah Iraka dobil prek »posebnih virov« iz prijateljskih držav, ki naj bi bili dokumentirani. Kdaj bo Irak svoje načrte uresničil, kuvajtski predsednik ni znal povedati, pripomnil pa je, da Saddam »čaka na najboljše priložnost«.

Kašmirski skrajneži niso izpustili turistov

SRINAGAR (Reuter) - Trije od starih turistov z Zahoda, ki jih je kašmirska militantna skupina ugrabila julija, so na silo pridržani dlje kot katerikoli tujec v indijski državi Kašmir. Uradni predstavniki ne vedo povedati, kdaj se bo njihova tragedija končala. Državljana Velike Britanije in Američana so ugrabili malo znani člani skupine Al Faran 4. julija letos. Četrti ugrabljeni je Nemec, ki je izginil nekaj dni pozneje. Uradniki so zagotovili, da so tuji zivi, vendar so jih skrajneži preselili na območje Himajale. Tuji diplomati, ki so v nenehnem stiku z indijskimi oblastmi, o stanju ugrabljenih sproti poročajo njihovim družinam.

Kim Jong Il po očetovih stopinjah

SEUL (Reuter) - Severna Koreja ima od včeraj novega vrhovnega poveljnika oboroženih sil. Generala Coa Kvanga so povišali v maršala, tako da politični analitiki že napovedujejo, da se bo nekronani kralj države Kim Jong Il kmalu povišal v generalissimo. To bo za sina dolgoletnega diktatorja Kim Il Sunga sele prvi korak k prevzemu vseh očetovih položajev, saj bil le-ta tudi generalni sekretar komunistične partije in dosmrtni predsednik.

V OZADJU

Začasni odbor MDS in skupni odbor Svetovne banke

WASHINGTON (dpa) - Začasni odbor Mednarodnega denarnega sklada (MDS) ter skupni odbor Svetovne banke in MDS za razvoj sta svetovni telesi za svet guvernerjev, v katerem je 179 predstavnikov držav članic. Na dveh letnih zasedanjih - spomladi in pred letnim zasedanjem v jeseni - predstavniki držav članic določijo politične smernice za delo MDS in Svetovne banke. Začasni odbor razpravlja na primer o višini posojil, ki jih lahko države članice prejmejo od MDS, kateri pogoji so vezani na posojila, ali bo MDS zaradi krize odobril dodatna sredstva za posojila ter kdaj in v kakšnem obsegu bo potekalo povečanje osnovnega kapitala. MDS daje tudi priporočila gospodarski in finančni politiki. Odbor za razvoj se pretežno ukvarja z največjimi težavami tretjega sveta. Obe telesi imata zdaj 24 članov, od tega so večina finančni ministri ali guvernerji centralnih bank. Zaradi pomena Svize in Rusije sta ti dve državi dobili dodatna sedeža. ZDA, Nemčija, Japonska, Francija, Velika Britanija in Savdska Arabija imajo v MDS predstavnike, ki so jih imenovali posebej, druge članice pa za svojega predstavnika v MDS in Svetovni banki določijo finančnega ministra ali guvernerja centralne banke.

SENZACIONALNI PRESTOP POSLANCA BRITANSKE KONZERVATIVNE STRANKE

Majorja zapuščajo »evropske podgane«

LONDON - Britanski premier John Major je zno-va doživel udarec iz vrst lastne stranke; pred začetkom redne letne konference vladajoče Konservativne stranke je Alan Howarth kot prvi konservativec v parlamentarni razpravi podprl stališče opozicijskih laburistov. S svojim dejanjem je spravil v zadrego konservativce, ki imajo zdaj v parlamentu le pet glasov več kot opozicija.

Majorja, ki skuša zediniti svojo stranko, je Howarthova poteza razjezila, predvsem pa dejstvo, da je o njej zve- del sele po tem, ko so se o zadevi na prvih straneh razpisali britanski casopisi. »Prepican sem, da gre za napako in da bo to priznal tudi Howarth,« je novinarjem odgovoril britanski premier, se prej pa je izjavil: »Ne strinjam se s Howarthovo analizo Konservativne stranke; nič nas ne bo odvrnilo od naše najpomembnejše naloge: zmagati na prihodnjih volitvah.«

Howarth, ki je bil nekaj casa celo v vladi, je zavrnil zahteve ogorčenih strankarskih kolegov: svojega udobnega poselskega sedeža ne bo odstopil drugemu, na prihodnjih volitvah tudi ne bo kandidiral na listi laburistične stranke.

»Vlada se obnaša arogantno, kar škoduje demokraciji in odnosom v družbi,« je izjavil 51-letni Howarth, ki poudarja, da so ga prevzele spremembe, za katere se zavzema vodja laburistov Tony Blair. Konservativci, ki so na oblasti že šestnajst let, se po

Howarthovi izjavi »cedalje bolj ideološko nagibajo v desno«. Znano je, da je Blair lani, ko je stopil na čelo laburistov, radikalno spremenil strankino politiko, ki se je otesla nekaterih socialistično obarvanih načel.

»Stališča Laburistične stranke so postala pozitivna, njena politika se zavzema za socialno pravičnost, ceprav se zaveda težav, s katerimi se sooča vlada,« je izjavil Howarth. Njegova izjava je pršla ob najbolj neugodnem času, saj se stranka pripravlja na letno konferenco, na kateri naj bi Major pred prihodnjimi splošnimi volitvami - te bodo sredi leta 1997 - dobil podporo za predlagano strankino politiko. Howarthov »pobeg« se kako koristi laburistom, ki so na letni strankarski

konferenci odločno podprli Blaira in so zdaj se močnejši, medtem ko se konservativci se niso opomogli od vrste udarcev, saj so strankarske vrste že dolgo neenotne, nekateri pa so celo zahtevali Majorjev odstop z najvišjega položaja v stranki. Po glasovanju je sicer Major znova dobil podporo večine, zato so ji bile nekoliko bolj navklonjene tudi javnomnenjske ankete, ceprav je Gallupov institut v Daily Telegraphu včeraj objavil rezultate raziskave, po kateri laburisti za 30 točk vodijo pred konservativci (prejšnji mesec so imeli prednost 28 točk).

Major je v izjavi za Sun skušal utisati očitke o prevelikem navdušenju za »združeno Evropo«, ki je tudi jabolko spora znotraj njegove

stranke, saj nekateri konservativci nasprotujejo premoci evropske politike nad britansko. »Zavzemam se za sodelovanje z evropskimi državami, vendar to ne pomeni, da se strinjam z vsemi njihovi predlogi. Odločno nasprotujem načrtom o federalni Evropi, zato se konservativci k njej ne bomo priključili,« je zapisal Major. Sun, ki je med najzvestejšimi zagovorniki konservativcev, je Howarthovi potezi namenil uvodnik, v katerem je odpadnik opisan kot podgana. Tudi Daily Express je naklonjen reakciji iz vrst konservativcev; včeraj je pod člankom na naslovnici objavil fotografijo namrščenega Howartha, pod katero piše: »Smeh izdelalca.«

Maggie Fox / Reuter

VOJNA V BOSNI IN HERCEGOVINI

Sarajevo ne pristaja na premirje

Natova letala napadla srbske položaje

SARAJEVO, ZAGREB, TORINO, ZENEVA (dpa, Reuter) - Tezko pričakovane ustavitve spopadov med sprtimi stranmi v Bosni in Hercegovini, ki naj bi začela veljati minuto po polnoci, ne bo. Bosansko-hercegovaška vlada namreč ni privolila v ustavev spopadov, ker niso izpolnjeni pogoji, zajeti v sporazumu.

»Ne, ustavitve ognja ne bo, ker zahtevani pogoji skoraj niso izpolnjeni,« je novinarjem sporočil minister za stike z Združenimi narodi Hasan Muratović. Sarajevo namreč se vedno nima obljubljenе vode, elektrike in plina. Ekipе ZN do včeraj zvečer niso mogle popraviti zelo poskodovanega električnega omrežja, medtem ko se je z dobavami ruskega plina po poroci-

lih sarajevske vlade zapletlo v Moskvi. »Dobava plina je bila glavni pogoj za ustavev spopadov, zato smo zelo presenečeni, da Ruska federacija tega pogoja ni izpolnila,« je razvoj dogodkov komentiral minister Muratović.

Bosanski Srbi so včeraj zjutraj vnovic obstreljevali begunsko taborišče Živinice v bližini Tuzle. Pri tem sta bili ubiti dve osebi. V

poznejšem topniškem napadu na tuzelsko letališče je bil ubit norveški pripadnik mirovnih enot Združenih narodov, zato se je poveljstvo zveze Nato odločilo za letalski napad na srbske položaje. Po podatkih tiskovnega predstavnika Severnoatlantske zveze so ameriška bojna letala okoli 16. ure z lasersko vodenimi bombami uničila srbski poveljniški bunker v bližini letališča.

Nadaljevali so se tudi spopadi med združenimi hrvaskimi in vladnimi silami ter enotami bosanskih Srbov na severu in zahodu Bosne. Hrvati in Bosnjaki naj bi napadali srbske položaje pri Sanskem Mostu, Ključu in Mrkonjić Gradu, v spopadih pri Doboju pa naj bi Srbi utrpeli hude izgube. Kot navajajo bosansko-hercegovski vladni viri, pa naj bi enote bosanskih Srbov sprožile novo ofenzivo na severozahodu države. Po poročilih hrvatskega radia naj bi Srbi s topništvom obstreljevali hrvasko ozemlje severno od Save, zato je bila v več mestih na tem območju razglašena splošna nevarnost. V napadu na Đakovo naj bi bil ubit en civilist, več oseb pa je bilo ranjenih.

Generalni sekretar zveze Nato Willy Claes je včeraj ob koncu zasedanja severnoatlantske skupščine znova poudaril, da bodo NATOve enote v Bosni sodelovale le v okviru mandata ZN in samo pod poveljstvom Severnoatlantske zveze. »To ne bo posredovanje brez časovno opredeljenega konca, to ne bo posredovanje v Vietnamu in tudi ne akcija v Somaliji,« je dejal Claes. Predstavniki Organizacije islamske konference pa so po srečanju s predstavniki držav članic skupine za stike v Zenevi izrazili željo, da bi v mirovnih enotah v BiH sodelovali tudi vojniki iz islamskih držav. Svoje vojske naj bi v Bosno poslali Bangladeš, Pakistan, Egipt in Maroko.

Sarajevo v navideznem sožitju srbskih napadalcev, obkoljenih Muslimanov in njihovih mednarodnih zaščitnikov (Telefoto: AP)

KRONOLOGIJA

Leteča diplomacija Richarda Holbrooka

HAMBURG (dpa) - Po dveh mesecih neumorne »potovalne« diplomacije ameriškega mirovnega posrednika Richarda Holbrooka kaže, da bo v Bosni kmalu zacelo veljati premirje. Vzporedno z letalskimi napadi zveze Nato se je Holbrooke v preteklih sedmih tednih sestajal s političnimi voditelji v Beogradu, Sarajevu in Zagrebu. Najpomembnejši dogodki v zadnjih dveh mesecih:

1. avgust 1995: Nato sklene, da bo varoval vsa varovana območja ZN v Bosni.

28. avgust: Srbska granata na sarajevski trznici ubije 35 in rani 90 ljudi.

30. avgust: Začne se skupna akcija Nata in enot za hitro posredovanje proti položajem bosanskih Srbov.

8. september: Enodnevna konferenca skupine za stike in zunanjih ministrov ZR Jugoslavije, BiH in Hrvatske v Zenevi se konča z dogovorom o bistvenih točkah za mirno rešitev spora.

14. september: Bosanski Srbi podpisajo dogovor, po katerem se obvezujejo, da bodo iz varovanega območja okrog Sarajeva umaknili vse težko orožje. Zveza Nato za tri dni ustavi letalske napade, nato pa 17. septembra podaljša rok za umik težkega orožja za tri dni.

20. september: Potem ko bosanski Srbi v roku izpolnijo postavljene pogoje, zveza Nato do nadaljnjega ustavi letalske napade.

26. september: Zunanji ministri ZR Jugoslavije, Hrvatske in BiH se na enodnevni mirovni pogajanjih s skupino za stike v New Yorku dogovorijo o bistvenih točkah prihodnje ustave Bosne in Hercegovine.

5. oktober: Ameriški predsednik Clinton sporoči, da so se sprte strani dogovorile o premirju. Zacelo naj bi veljati 10. oktobra ob polnoci, trajalo pa naj bi najmanj 60 dni.

ANALIZA

Presenetljiva enotnost velesil

LONDON - Čeprav so bile v starih letih bosanske vojne prelomljene številne obljube, vsa dosedanja premirja pa so ostala le zalostna statistika, diplomati menijo, da ima sedanja mirovna pobuda največ možnosti za obstanek. Na prvi pogled pa se možnosti za ustavev najhujšega konflikta, ki je izbruhnil v Evropi po drugi svetovni vojni, ne zdijo preveč obetavne.

Le nekaj ur pred predvidenim premirjem so se boji na severu in severozahodu Bosne nadaljevali z vso silo. Natova letala so bila v pripravljenosti za mascevanje nad Srbi, ki so predvčerajšnjim na begunsko taborišče v bližini Tuzle odvrgli kasetno bombo. V srbskih napadih je bilo po trditvah bosanske vlade, ki je zagrizla s prekinitvijo mirovnega procesa, ubitih najmanj 15 ljudi, najmanj sto pa jih je bilo ranjenih. Politični analitiki trdijo, da nedavni dogodki v Bosni ne ogrožajo mirovnih prizadevanj, saj gre le za kombinacijo ozemljskih teženj tik pred nastopom premirja in tipičnih balkanskih (prenapihjenih) groženj. »Nic od tega kar smo v Bosni videli v minulih dneh, ne bo vplivalo na splošno zaupanje v mirovni proces,« je izjavil neki evropski diplomat.

Samozavest diplomatov je nedvomno posledica dejstva, da več de-

javnikov, ki so se pojavili v minulih dveh mesecih zagrizene ameriške diplomatske dejavnosti v Bosni, resnično utegne obroditi sadove. Vojaske analitiki trdijo, da so sprte strani ugotovile, da z vojskovanjem lahko dosežejo zelo malo; izčrpanost vseh strani in blizajoca se zima sta omenjeno mnenje se okrepili. Po hudih izgubah, ki so jih utrpeli Srbi, muslimansko-hrvatski zavezniki zdaj nadzorujejo 51 odstotkov ozemlja, kar naj bi bilo zapisano tudi v mednarodnem mirovnem sporazumu, zaradi česar Muslimani in Hrvati odobravajo zamisel o ustavitvi spopadov.

Srbi so doslej zavračali mirovni sporazum, saj je od njih zahteval, da se odpovedo prevelikemu kosu ozemlja, ki so ga zavzeli s silo. Razmere v Bosni so se zdaj seveda spremenile in Srbi imajo le malo možnosti, da bi si nedavno izgubljeno ozemlje pridobili nazaj, ne da bi z osvajalnim pohodom izzvali napad Natovih letal. Tudi Beograd si zeli mir in odpravo ukrepov, zato se namesto predstavnikov bosanskih Srbov s svetom pogaja kar srbska prestolnica.

Ob nastetem pa seveda ne gre spregledati se enega izjemno pomembnega dejavnika; gre seveda za predano vpletenost Washingtona v mirovni proces na Balkanu, ki je bil

odsoten vse do avgusta letos, ko se je Clintonova administracija otresla nevarnega pritiska kongresa. Diplomati trdijo, da je dejavnost ameriške diplomacije vsaj deloma izboljšala nacete odnose med ZDA in njenimi evropskimi zavezniki, ki so Washington pred tem obtoževali, da vojno v Bosni »usmerja s strani« in pri tem spodbuja bosansko vlado k vojskovanju. Sarajevska vlada je v ZDA res nasla veliko (moralno) oporo, možnost za vojsko posredovanje ameriške vojske v BiH pa je ze zapravila.

Ameriskemu posredniku Richardu Holbrooku je sprte strani na neposrednih pogovorih v Zenevi in New Yorku, kjer so se predstavniki treh strani srečali po letu dni »molk«, uspelo prepričati, da so sprejele osnovne točke mirovnega sporazuma. In čeprav med zahodnimi zavezniki in Rusijo se vedno obstajajo velika razhajanja, ki zadevajo predvsem vlogo Nata v uresničevanju mirovne pogodbe, pa se Moskva v celoti strinja z mirovnim procesom. Med osrednjimi političnimi silami je cutiti izjemno enotnost; kot kaže, se svet zeli otresti bosanskega prekletstva, ki je izzelo njegovo verodostojnost in usodno prizadelo mednarodne organizacije, kot sta OZN in Nato.

Nicholas Doughty / Reuter

MEDNARODNO SODIŠČE V HAAGU

Prvi glas žrtev

HAAG (Reuter) - Mednarodno sodišče Združenih narodov za vojne zločine je včeraj v Haagu zacelo zasedanje, na katerem so o zločinih, ki so bili storjeni v Bosni in Hercegovini, prvič javno pričale žrtve domnevnih zločinov.

Francoski sodnik Claude Jorda je z zaslišanj priča, ki so pripovedovale o zločinih, za katere je odgovoren Dragan Nikolić, nekdanji poveljnik zaporniškega taborišča v Sušici, zacel včeraj zjutraj. Nikolić naj bi vodil omenjeno taborišče v bližini Vlasenice na severovzhodu Bosne, kjer je bilo zaprtih 8000 Muslimanov. Dragan Nikolić je bil prvi bosanski Srb, ki ga je Mednarodno sodišče za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije novembra lani obtožilo zločinov proti človeštvu. Sodišče je namreč ugotovilo, da

je Nikolić, ki kljub obsodbi ostaja na prostosti, odgovoren za smrt osmih muslimanskih zapornikov in mučenje desetih Muslimanov.

V zvezi z omenjenimi zločini naj bi v prihodnjem tednu dni pričalo deset ljudi, potem pa naj bi mednarodno sodišče potrdilo obtožbo proti Nikoliću in izdalo mednarodni nalog za aretacijo. Vodilni tožilec Richard Goldstone je izjavil, da je v zvezi s strahotami, za katere je odgovoren nekdanji poveljnik zaporov v Sušici, pred sodišče stopilo deset pogumnih ljudi, ki so

bili v Vlasenici v casu obravnavanih strahot. »Njihove izpovedi bodo prve, ki jih bo o zločinih na območju nekdanje Jugoslavije slišalo sodišče v Haagu in z njim ves svet,« je se dodal Goldstone. Sodišče v Haagu je zaradi zločinov proti človeštvu obsodilo 42 Srbov in enega Hrvata, doslej pa jim je uspelo aretirati le enega osumljenca. Tozilec se je v primeru proti Nikoliću skliceval na določilo haškega sodišča, ki dovoljuje sojenje v odsotnosti z zadostnimi dokazi priča; tožilci upajo, da bodo omenjeno določilo lahko uporabili tudi pri sojenju »najbolj uglednim osumljencema«, Radovanu Karadžiću in generalu Ratku Mladiću.

MAKEDONSKI POLICISTI RAZISKUJEJO OZADJE NAPADA NA GLIGOROVA

Atentat izvedli gangsterji

SKOPJE (Reuter) - Včeraj je makedonska policija sporočila, da se za nedavnim atentatom na Gligorova utegnejo skrivati gangsterji, saj Makedonija v tihoapljenju mamil in pranju denarja predstavlja pomembno mesto v evropski tihoaptski verigi.

Makedonski strokovnjak za razstreliva je dejal, da vsi znaki kažejo na to, da so atentat izvedli profesionalci. Dejal je, da je bil cilj napadalcev »odstraniti osebo, ki hoče uveljaviti zakon in red«.

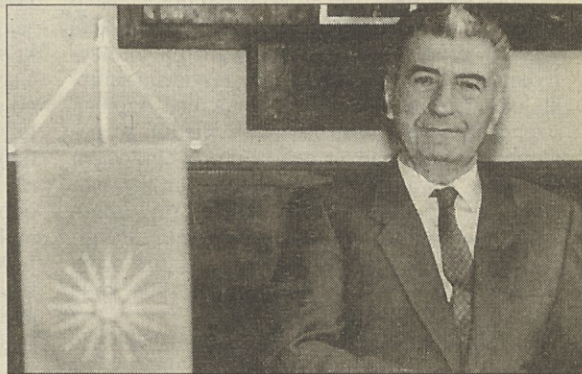
Zahodni diplomati v Skopju dvomijo o povezanosti atentata z gangsterji ter se vedno opozarjajo, da so bili storilci verjetno nasprotniki politike makedonskega približevanja Grčiji in Srbiji. Ker si Gligorov prizadeva za modernizacijo in

vključitev Makedonije v evropske integracijske tokove, se mora zavzemati za strožjo protikriminalno zakonodajo. Z novimi zakoni nameravajo zapolniti številne luknje v zakonih, ki zaenkrat omogočajo najrazličnejša ilegalna dejanja. Vlada je v začetku leta zaradi boja proti kriminalu odstavila številne vladne funkcionarje, ki so vpleteni v kriminalna dejanja, drugih pomembnejših rezultatov pa zaenkrat se ni dosegla.

Včeraj so v makedon-

skem parlamentu potrdili grško-makedonski sporazum o normalizaciji medsebojnih odnosov, kar je Zahod ocenil kot velik dosežek. Poteza naj bi dokazala, da je Makedonija kljub atentatu na njenega predsednika stabilna dr-

žava in razumna sogovornica. Predsednik makedonske vlade Branko Crvenkovski je po ratifikaciji sporazuma izjavil, da je končno »postavljen kosček v zapleten mozaik«, ki ponazarja razmere na turbulentnem območju.

AZERBAJDŽAN / IZVOZ ČRNEGA ZLATA

Z naftovodom iz ruskega objema

Zahod se boji širitve vpliva Moskve

BAKU - Včeraj se je mednarodni konzorcij odločil odpreti in scasoma posodobiti naftovoda, prek katerih bo proti Zahodu Azerbajdžan izvažal svojo nafto. Vprašanje smeri gradnje naftovodov je večkrat zanetilo spore, v katerih je posegel celo ameriški predsednik Clinton.

Podpredsednik azerbajdžanske državne nafte družbe Socar Ilham Alijev, sin predsednika Hajdarja Alijeva, je povedal, da bo nafta, načrtana ob in pod Kaspijskim jezerom, speljana v naftovod, od katerih prvi poteka prek ruskega, drugi pa prek gruzijskega ozemlja. Predsednik Clinton naj bi bil v skrbeh zaradi naraščanja ruskega vpliva v tem delu sveta, zato je v nedavnem polnem pogovoru s predsednikom Alijevom podprl predlog, po katerem naj bi država nafto izvažala prek dveh naftovodov. Nekateri poznavalci razmer na naftnem trgu menijo, da ima odločitev tudi simbolični pomen, saj se Rusija s Turčijo in drugimi zahodnoevropskimi državami že dalj časa poteguje za večji gospodarski in politični vpliv na tem območju. Azerbajdžanska mednarodna družba (AIOC), ki ima izvršilno oblast v konzorciju, je odločitev o načrtih za osem milijard dolarjev vredni projekt včeraj tudi uradno objavila. Visoki azerbajdžanski uradniki so poudarili, da bosta del več milijonov dolarjev vrednega dobicka deležni tudi Rusija in Gruzija, ki bosta pobirali dajatve za naftovod. AIOC pricakuje, da bo nafta po njem stekla konec pri-

hodnjega leta ali v začetku leta 1997; vsak dan naj bi načrpali približno 75 tisoč sodčkov. Čeprav sta Moskva in Turčija kot članici konzorcija dolgo vztrajali pri svojih stališčih, je bila končno oblikovana odločitev, sprejemljiva za vse.

»Turčija se z njo strinja. Menimo, da predstavlja temelj za gradnjo tešnejšega sodelovanja,« je izjavil Vural Ataj, prvi sekretar turskega veleposlaništva v Bakuju. Na celu mednarodnega konzorcija sta zveza britanskih družb Petroleum Co Plc in norveška Statoil, azerbajdžanska družba Socar pa je desetodstotni delničar. Druge članice so še: Amoco Corp, Pennzoil Corp, Unocal Corp, McDermott International Inc, Exxon Corp, Ramco Energy Plc, savdskoarabska Delta Nimir, turska družba Petroleum Corp in ruska Lukoil.

Naftovod, speljan prek ruskega in cecenskega ozemlja, se bo končal v crnomorskem pristanišču Novorosijsk. Za posodobitev drugega naftovoda, speljanega prek Gruzije, bo potrebno več sredstev; tako kot prvi se bo končal ob Crnem morju, in sicer v pristanišču Batumi. Pozneje bi ga lahko podaljšali do turskega sredozemskega pristanišča Ceyhan, saj naj bi do leta 2010 načrpali 700 tisoč sodčkov azerbajdžanske nafte na dan. Po ocenah strokovnjakov je okrog Kaspijskega jezera in na jezerskem dnu naftnih zalog dovolj za prihodnjih trideset let.

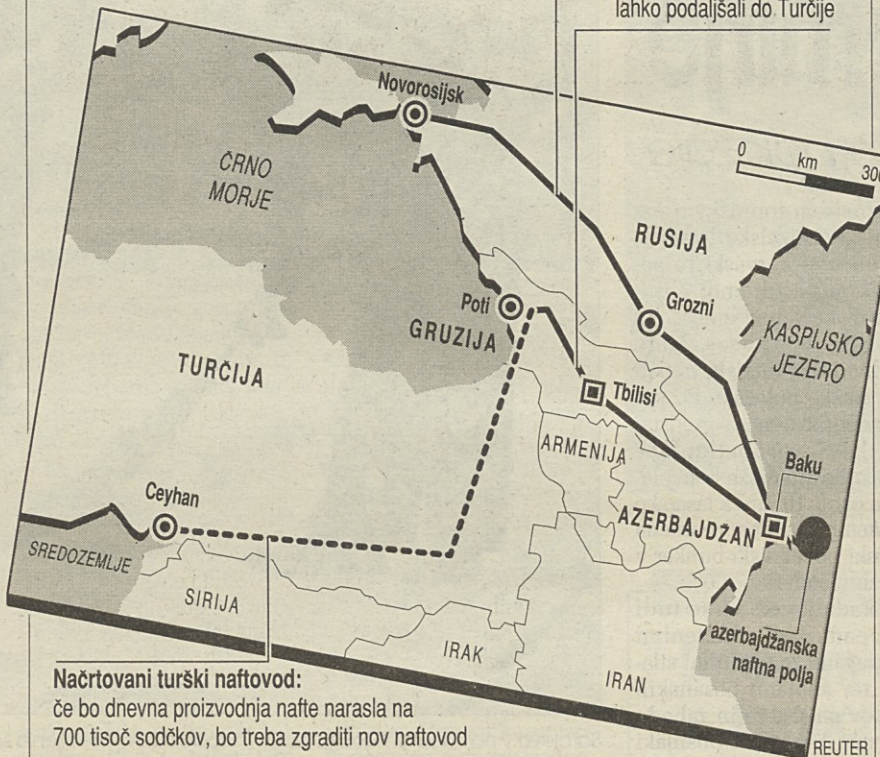
Elchin Nariman-Oglu /
Reuters

AZERBAJDŽANSKI NAFTOVOD

Menarodni konzorcij, ki je prevzel upravljanje kaspijskih naftnih polj, se je odločil, da bo za izvoz nafte na zahod uporabljal dva naftovoda. ZDA so nasprotovale uporabi samo enega naftovoda, ki poteka čez Rusijo.

Ruski naftovod: po tem naftovodu naj bi dnevno izvozili 75 tisoč sodčkov nafte

Gruzinski naftovod: drugi naftovod, ki bi ga lahko podaljšali do Turčije

Načrtovani turški naftovod: če bo dnevna proizvodnja nafte narasla na 700 tisoč sodčkov, bo treba zgraditi nov naftovod

PRED PRVIMI PARLAMENTARNIMI VOLITVAMI V NEODVISNEM AZERBAJDŽANU

Demokracija z okusom po diktaturi

BAKU (Reuter) - Azerbajdžan se pred prvimi parlamentarnimi volitvami po razglasitvi neodvisnosti srečuje z dvomi, da bodo te vse prej kot svobodne in poštene. Prepoved sodelovanja na novembrskih volitvah desetih strankam, vključno s komunistično, in izvajanje stroge cenzure javnih občil vzbujata upravičene skrbi.

V Ljudski fronti, ki je bila na oblasti leta 1992 in 1993, so povedali, da so jim dovolili sodelovanje na volitvah samo zaradi pritiskov ZDA in bojazni, da bi se sicer volitve zdele gola prevara. Vodja poslancev te stranke Asim Molzade je izjavil, da so zahodne države zagrozile predsedniku Hajdarju Alijevu s poslabšanjem odnosov, če Ljudski fronti ne bo dovolil sodelovanja na volitvah. »Če bodo volitve svobodne, se bomo dobro odrezali. Toda bojimo se, da bodo oblasti prikrojile izide.« Pomocnik Alijeva

Vafa Gulizade je zanimal strahove opozicije: »Na volitve smo povabili številne zahodne opazovalce. V našem interesu je, da bi bil parlament večstrankarski.« Enaintrideset političnih strank je uspešno koncalo »prvi tek z ovirami« in se registriralo za boj proti predsednikovi stranki Novi Azerbajdžan.

Minister za pravosodje je izjavil, da je bila azerbajdžanska komunistična stranka prepovedana, ker so se njeni voditelji zavzemali za obnovo Sovjetske zveze, kar je kršitev republiške suverenosti. Komu-

nisti obtožbe odločno zanikajo in dodajajo, da si prizadevajo za neodvisen in socialističen Azerbajdžan. Alijev, politik iz sovjetskega obdobja, se zanaša na svojo podobo poroka stabilnosti v državi, znani po nenadnih političnih prevratih. Kljub temu ničesar ne prepušča naključju. Njegovi portreti in izbrane misli krasijo velike oglasne deske in spominjajo na case Brežnjeva, ko je bil Alijev član politbiroja sovjetske Komunistične partije. Državna televizija namenja veliko prostora njegovim govorom in nastopom.

Azerbajdžan ima veliko naftno bogastvo, kljub temu pa je večina prebivalcev revnih. Volilci bodo izbrali 150-clanski parlament. Enaintrideset strank

mora zdaj zbrati 50 tisoč podpisov, da bi lahko sodelovale na novembrskih volitvah. Nacionalistični predsednik Albufaz Elcibej je po vojaškem prevratu junija leta 1993 pobegnil v Nahicevan, kjer zdaj živi v osami. Prevrat je na na oblast pripeljal Alijeva, ki je bil leta 1993 izvoljen za 90 odstotki glasov. Takratne volitve so tuji opazovalci in opozicija označili kot nepošteno. Ljudska fronta, glasni kritik predsednika, je zaradi tega že dolgo v težavah. Vlada obtožuje njene voditelje, da so v času kratkotrajne oblasti zlorabili položaje, da neza- konito posedujejo orožje in da kujejo zaroto proti Alijevu. Fronta trdi, da so številni njeni člani v zaporih, obtoženi zaljenja predsednika - kazniviga dejanja,

obrambnega ministrstva je te obtožbe odločno zavrnili.

Ruski general Viktor Vlasenkov je včeraj v Groznem dejal, da mirovni sporazum, ki je bil sklenjen 30. julija, trenutno ne velja, kar pa po njegovih besedah ne pomeni, da ruska stran ne bo izpolnila svojih obveznosti, torej umika svojih sil in razorožitve cecenskih upornikov.

Zdravstveno stanje ruskega generala Romanova, ki je bil v bombnem atentatu hudo ranjen, je po mnenju zdravnikov se vedno »izredno kritično«. Romanov ima hujše poškodbe možganov, celjosti, reber, srca in jeter.

V GORSKI KARABAH SE VRAČA ŽIVLJENJE

Vojna je končana, vzroki pa ostajajo

NIGEL STEPHENSON / REUTERS

LACIN - Osamljeni Lacin, kjer so hiše v glavnem poškodovane in brez streh, ni videti kot mesto, za katerega bi kdo dal svoje življenje. Vendar je Lacin, ki je nekoč pripadal Azerbajdžanu, zdaj pa ga nadzirajo Armenci, stratesko zelo pomemben, saj leži natančno na sredini Gorskega Karabaha ob edini cesti, ki to sporno enklavo povezuje z zunanjim svetom.

Tam je med leti 1988 in 1994 v spopadih umrlo več kot 15 tisoč ljudi. Vse, kar je od mesta ostalo, je cesta, ki povezuje to gorato regijo z Armenijo. Azerbajdžan zdaj brezpogojno zahteva vrnitev Lacina, ki je bil včasih naseljen v glavnem z Azeri in Kurdi.

Gorski Karabah, kjer so vecinsko prebivalstvo Armenci, je Kremelj dodelil Azerbajdžanu leta 1923. V osemdesetih je nastalo gibanje za neodvisnost in leta 1988 je enklava razglasila samostojnost. Zacele se je krvava vojna med Azerbajdžanci in avtohtonimi Armenci. Slednji so postopno prevzeli nadzor nad celotnim območjem Gorskega Karabaha in velikim delom azerbajdžanskega ozemlja, nato pa vztrajali pri oblikovanju nevtralnega varnostnega ozemlja. Približno milijon Azerbajdžancev je zapustilo svoje domove. Orožje je utihnilo sele maja 1994, ko je bilo podpisano premirje.

Od takrat potekajo mirovna pogajanja in Azer-

bajdžan trmasto vztraja pri vrnitvi Lacina ter vasi Susi in Karabah. Na to, da bi pravoslavni Armenci, ki jih ozemeljsko povsem »obkoljujejo« azerbajdžanski muslimani, predali mesto, ki leži na glavni oskrbovalni poti za vso enklavo, se zdi kratkoma neverjetno. Po mnenju sefa regionalne administracije Sarkisa Hagopjana bi predaja poti v azerbajdžanske roke povzročila izselitev celotnega prebivalstva.

V okolici Lacina med vojno ni bilo večjih bojov. Kot pripoveduje Hagopjan, so Azeri pri odhodu svoje domove zažgali. »Predlagali smo jim, naj ostanejo in živijo v prijateljstvu z nami, vendar jih je večina odšla v Iran. Tako je mesto, ki je imelo včasih več kot osem tisoč prebivalcev, ostalo povsem prazno.« Zapuščene hiše so naselili Armenci, ki so izgubili svoje domacije na drugih koncih Gorskega Karabaha. Za Lacin so se odločili, ker je od drugega težko oditi v Armenijo, se teže pa dobiti zemljo. Naseljencem pomaga armenska vlada, dobivajo pa tudi humanitarno pomoč od Evropske unije. Z električno energijo jih brezplačno oskrbuje Armenija, saj prebivalci nimajo denarja, da bi jo plačali. V mestu ni vode, trgovino pa so porušile granate. Domaćini načrtujejo, da bodo kmalu začeli peči kruh. Trenutno v regiji delujejo stiri sole, kmalu pa bodo odprli še 14 novih. Hagopjan zatrjuje, da za vsem tem ne stoji politika

etnično nadzorovanega naseljevanja Lacina samo z Armenci. Armenija sicer priznava, da podpira 150 tisoč karabaskih rojakov, vendar poudarja, da gre zgolj za diplomatsko in logistično pomoč, ne pa za vojaško podporo.

V Helsinkih pod pokroviteljstvom Finske in Rusije se vedno potekajo mirovna pogajanja o prihodnosti Gorskega Karabaha. Čeprav je karabaski zunanji minister Valerij Atajanjan nedavno izjavil, da Lacina nikoli ne bodo predali Azerbajdžanu, so diplomati se vedno optimistični in govorijo o skorajšnji politični rešitvi.

V Stepanakertu, glavnem mestu enklave, je na vsakem koraku močete naleteti na prizore, ki pričajo o enem najdaljših etničnih sporov na ozemlju nekdanje Sovjetske zveze. Čeprav so velik del mesta že obnovili in odstranili večino posledic vojne, pa ljudje gorja ne bodo nikoli pozabili.

V stanovanju Jakova Gazarjana stojijo na klaviro tri fotografije. Na njih so Gazarjanov edinec in svaka. Vsi so padli v šestletni vojni. »Umrli so junaske smrti, bojevali so se za neodvisnost in svobodo, za našo državo in narod,« pravi Jakov, po poklicu upravitelj mestnega gledališča. Njegov sin Ararat je služil v sovjetski mornarici v Murmansku. Ko so ga leta 1988 odpoklicali, se je prijavil v karabasko vojsko. Skupaj s soborcema je bil ubit, ko je njihov avto zapeljal na mino.

Tudi Stepanakert se je med vojno znesel na bojni črti. Azerbajdžanske sile so mesto Susi, ki leži nad prestolnico, obstreljevale z granatami in raketa-mi. Dva izstrelka sta padla na stanovanje Gazarjanovih in ga povsem uničila. Jakov in njegova žena Olja sta nato dve leti zivela v kleti. Po koncu spopadov so stanovanje v Stepanakertu obnovili s pomočjo armenske vlade in izseljencev. Kljub temu se prebivalci se soocajo s številnimi težavami, saj imajo gospodinjstva električno energijo le stiri ure na dan. Tudi vodnega in kanalizacijskega sistema se niso obnovili. Araratova žena in otrok zdaj živita z Gazarjanovimi v prenovljenem stanovanju. Jakov pravi, da jim ne gre slabo, saj so vsi odrasli zaposleni. V Stepanakertu, ki leži med strmimi pecinami, je mirno in ljudje so videti sproščeni. V parku je celo zabavišni sejem. Vojna pa je pustila posledice: uničena je gorska cesta, ki skozi tako imenovani Lacinov koridor vodi v Armenijo. Ob cesti se vedno leži veliko porušeni vasi in uničeni vozi.

Gorski Karabah počasi gradi svoj državni aparat, čeprav ga nobena država - niti Armenija - se ni priznala. Mirovni pogovori sicer potekajo, vendar je do sklenitve splošnega sporazuma še daleč. Karabaski Armenci želijo najprej rešiti vprašanje svojega statusa in se sele potem pogovarjati o vrnitvi ozemlja. Azerbajdžan pa vrnitev Lacina in Susija postavlja kot pogoj za rešitev spora.

Lawrence Sheets /
Reuters

SVETA TROJICA / JEZERO

Neizkoriščen trojiški biser

Živahen utrip ob jezeru bi popestril turistično ponudbo

Na občini v Lenartu menijo, da bi bilo treba začeti z oživljanjem enega najlepših delov osrednjih Slovenskih goric. O tem so že pred leti izdelali posebno studijo z močnostmi vsestranske izkoriščenosti jezera in okolice.

Za zdaj je jezero zanimivo predvsem za ribiče, tudi ribiški turizem je lepo razvit, sicer pa je to naravno bogastvo povsem osamljeno in neizkoriščeno. Nov navdih mu daje bistro Zaba, ki ga je zgradilo podjetje Nade Plancutič, sicer domaćinke iz Lenarta. Bistro je dodobra razgibal življenje ob jezeru, saj se v njem vselej dogaja kaj zanimivega, na terasi pa se poleg ribičev zelo radi zbirajo tudi številni obiskovalci Slovenskih goric, izletniki iz domovine in tujine, pa tudi romarji, ki prihajajo v znano romarsko cerkev Sv. Trojice.

Nove studije ne potrebujejo, odločno trdijo v Trojici. Skrajni čas je, da se stvari premaknejo z mrtve točke, dodajajo turistični de-

lavci Lenarta in Sv. Trojice, saj bi lahko marsikaj postavili že z dobro voljo domačinov in vseh, ki jim je Trojiško jezero pri srcu. Jezero daje veliko možnosti za večji razvoj ribiškega turizma. Tuji ribiči radi prihajajo v Trojico, žal pa zdaj razen vode in rib nimajo druge ponudbe. Bistro Zaba snuje nove programe, pa tudi drugi gostinski lokali v Trojici bi morali slediti tem zahtevam. RD Pesnica je letos za promocijo kraja veliko storilo, prav v Sv. Trojici je bilo tekmovanje za pokal Alpe-Jadran, pripravili pa so se nekaj podobnih prireditvev. Na svoj račun naj bi prišli tudi ljubitelji deskanja na vodi, vozniki colnov in sprehajalci.

Marjan Tos

LENART / ŽRTVE POVOJNIH POBOJEV

Spomenik bo stal v Hrastovcu

Še vedno zbirajo podatke o taborišču

Občinski svet je imenoval poseben odbor za postavitev spominskega obeležja žrtvam poveljnih pobojev v taborišču Hrastovec. Odbor je že pripravil nekaj predlogov za obeležje v Hrastovcu.

Člani odbora so že na prvi seji menili, da je treba nadaljevati delo prejšnje komisije za proučevanje množičnih pobojev in pravnodvo-mljivih procesov, saj je komisija pripravila veliko podatkov in izdelala izčrpno poročilo o žrtvah druge svetovne vojne na območju sedanjice občine Lenart. Pri tem se je opirala na strokovno raziskavo Nemirni Hrastovec, v kateri je zgodovinsko obdelano in pojasnjeno dogajanje v taborišču Hrastovec od maja do septembra 1945. Zbranih je tudi veliko dokumentov in pričevanj, ki dopolnjujejo znane resnice o tem delu lenarske polpretekle zgodovine. Člani

odbora so vnovič poudarili, da je treba delati pošteno, objektivno in brez vnaprejšnjih političnih sodb. Vsem žrtvam je treba postaviti spominsko obeležje.

Nacrtovali so, da bodo obeležje odprli že ob letosnjem prvem novembru, vendar to zaradi časovnih in tehničnih razlogov ne bo mogoče. Ne želijo namreč hiteti za vsako ceno, saj se zavzemajo za najboljšo strokovno rešitve. Strokovni službi občinske uprave so že poleti naročili, da pridobi potrebne predloge arhitektov in soglasja drugih pristojnih organov. Prvi predlogi za spomenik v Hrastovcu so izdelani, vendar

so člani odbora menili da bi kazalo pridobiti še nekaj podobnih ponudb, da se bodo lažje odločili o končni restitvi. Ogledali si bodo tudi lokacijo v Hrastovcu, kjer naj bi stal spomenik. Pri tem bodo upoštevali strokovne pripombe pristojnih služb Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine in strokovnjakov za prostorsko načrtovanje. Okolje gradu Hrastovec je namreč dokaj zaključena celota, kar je treba pri postavitvi obeležja upoštevati. Kljub temu bodo z deli začeli se letos, obeležje žrtvam pobojev taborišča Hrastovec pa bodo odkrili prihodnje leto. To naj bi bil trajen spomin na vse, ki so končali življenje v tem taborišču, pa tudi opomin, da se podobni dogodki ne bi več ponovili.

Marjan Tos

NEGOVA / OHRANJANJE STARIH KMEČKIH OPRAVIL

Ljudska obrt na tem območju ne bo zamrla

Bogato etnološko obarvani raziskovalni dnevi

Za ohranjanje ljudskih običajev in starih kmečkih opravil imajo v negovski osnovni soli zelo veliko poslušanja. Želijo, da se tudi otroci naučijo opravil svojih dedkov in babic, ter jih tako iztrgajo pozabi.

V OS Negova, ki jo obiskuje 175 otrok, trenutno gradijo novo solsko zgradbo in tudi zato izkoristijo čim več priložnosti za organiziranje naravoslovnih dni, na katerih se otroci naučijo marsičesa. Zato so že za učence nižje stopnje pripravili raziskovalne dni, na katerih se učenci srečajo z mojstri, ki jih seznanijo s kaksno obrtjo, ki že izumira.

Eden takšnih je nedvomno Lovrenc Kramberger - Lenc iz Lastomerce, ki obvlada veliko ljudskih opravil, med njimi tudi izdelovanje kosar iz slame in sibja, pletenje vrvi in

kritje slamnatih streh, ohranil pa je tudi edini stari mlin na reki Scavnici. Učiteljica Milena Žurman je učence četrtega razreda popeljala do Lenceve domačije, kjer je bilo za vse, čeprav so doma na vasi, veliko novega. Najprej so si ogledali se delujoči stari mlin in videli, kako izpod mlinskega kamna pride moka, nato pa so se poskusili v pletenju kosar. Mojster Lenc jim je pripravil sibje in vitre ter pokazal, kako je treba zaviti vsako sibo. Presenetljivo, kar veliko otrok je zelo dobro izdelalo kosare, kar kaže, da se za prihodnost plete-

nja na tem območju ni treba bati. Se bolj veselo pa je bilo ob obilno obloženi mizi, kjer sta gospodinji Majda in Marija pripravili domače kosilo. Toda tudi čas kosila je minil delovno. Mojster Lenc je imel »teoretični« del pouka, in otrokom svetoval, kaksno sibje je treba izbrati, ter jih poučil, kako se izdelujejo se drugi predmeti.

»Zelo smo hvaležni gospodu Lencu, da nam je vedno pripravljen pomagati pri različnih raziskovalnih nalogah. Z njegovim znanjem in izkušnjami se otroci lahko veliko naučijo, to pa samo pomeni, da ljudska obrt na tem območju ne bo izumrla,« je dejala učiteljica Milena Žurman.

Oste Bakal

Učenci 4. razreda negovske osnovne šole pri pletenju kosar (Foto: L. Kramberger)

NOVICE

Zanimanje za učenje ruščine

MARIBOR - Pri Ljudski univerzi Maribor ugostijo, da se je med Slovenci, predvsem poslovniki, spet začelo povečevati zanimanje za učenje ruščine. Ze v prejšnjem letu so zato pripravili nekaj intenzivnih enotedenskih tečajev tega jezika. S tečaji ruščine nadaljujejo tudi v novem solskem letu. Namesto enotedenskih tečajev pa so se tokrat odločili za 40-urne tečaje, ki bodo potekali štiri konce tedna. Ob sobotah bodo slišatelj imeli šest ur pouka, ob nedeljah pa štiri ure. Na tovrstnih tečajih, ki jih bo izvajal rojeni govorec z bogatimi andragoskiimi izkušnjami, se bodo udeleženci usposobili za sporazumevanje v ruščini v vsakdanjih situacijah in preprostejših poslovnih stikih. (J. S.)

Želijo počastiti spomin na Glaserja

HOCE - V Turističnem društvu Hoče so se odločili, da bodo obeležili 150-letnico rojstva rojaka dr. Karla Glaserja. Glaser je bil pomemben jezikoslovec, književni zgodovinar in narodni buditelj. Bogata življenjska pot ga je vodila po različnih krajih takratne Avstro-Ogrske, se zlasti ker je bil kot gimnazijski profesor zavoljo svoje narodne zavednosti večkrat premeščen. V spomin uglednemu krajanu sredi vasi ob cesti, ki pelje na Pohorje, že stoji spomenik, ob praznovanju 150-letnice njegovega rojstva pa bodo uredili se okolico spomenika, izdali zlozenko, ki bo govorila o njem, ter razglednico z motivom dr. Karla Glaserja, Hoc in spomenika, je povedal predsednik TD Hoče Marjan Cander. Med Borstnikovim srečanjem pa bodo v Univerzitetni knjižnici Maribor pripravili razstavo o dr. Karlu Glaserju. (J. S.)

Cesta spet odprta sredi oktobra

PODANANOS - Te dni je »ožina« na magistralki med Razdrtim in Ajdovščino ob župnišču v Podnanosu se ožja. Kmalu pa bo vozišče, kjer so se ob mostu pogosto zatikali tovornjaki, normalno široko. Potem ko so zgradili in nedavno odprli novo župnišče, bo lahko ajdovsko Primorje začelo siriti cesto - del starega župnišča so že podrli. Cesto skozi naselje naj bi uredili do 15. oktobra. (A. L.)

Pogovori o prodaji tankovskih garaz

AJDOVSCINA - Te dni potekajo med Zbornico obrti in podjetništva Ajdovščina ter ministrstvom za obrambo pogovori o prodaji oziroma nakupu nekdanjih tankovskih garaz ob magistralni cesti med Podnanosom in Vipavo. Objekte so pred leti v dogovoru s tedanjo ajdovsko občino in ministrstvom prevzeli v najem člani zbornice predvsem iz sedanjih vipavske občine. (A. L.)

Gradnja športne dvorane

KRSKO - V nasprotju s sosedi iz Brezic so se krški svetniki po kratki razpravi strinjali, da občinsko središče potrebuje športno dvorano. V njej bo našla prostor večina krških športnih klubov, sprejela bo lahko do 1600 gledalcev, obenem pa bo tudi telovadnica nove srednje tehnične sole, ki jo bodo z državnim denarjem začeli graditi prihodnje leto. Ker bo dvorana s tri tisoč kvadratnimi metri površinskega solski standard, bo morala občina priskrbeti sredstva, ki naj bi znašala od 80 do 130 milijonov tolarjev. Končna vrednost naložbe bo znana se le takrat, ko bo izdelan izvedbeni projekt, ki ga pripravlja krški projektni biro Elite. Na koncu razprave so svetniki sklenili, da jih mora župan pred podpisom pogodbe o sovlaganju v gradnjo športne dvorane seznaniti z višino občinskega deleža in dobiti njihovo soglasje. (E. S.)

Za čiste dimnike

LJUBLJANA - Iz kabineta župana so sporočili, da je od 30. septembra pooblaščen izvajalec dimnikarske službe na območju Mestne občine Ljubljana družba Energetski servis, d. o. o., na Roški 2a. Prebivalci mestne občine Ljubljana se lahko za morebitne nepravilnosti ali težave pri izvajanju del obrnejo na inspekcijske službe Ljubljana, Vilharjeva 33. (S. K.)

Miha Boljka razstavlja

LJUBLJANA - V galeriji Avla Nove Ljubljanske banke bo po ciklusu razstav Očetje, sinovi, matere in hčere spet razstavljal posameznik. Danes zvečer bodo uradno odprli razstavo del mladega slikarja Mihe Boljka, sicer se studenta na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost. Razstava bo odprta do 27. oktobra. (S. K.)

Mostovi ali prepadi

LJUBLJANA - Svetovalnica Fuzine, ki deluje v okviru Centra za socialno delo Ljubljana Moste Polje v sodelovanju z Društvom za zdrav osebnostni razvoj iz Radovljice prireja dvodnevno konferenco z naslovom Mostovi ali prepadi. Vsebinske konference, ki bo pravzaprav srečanje strokovnjakov iz Anglije in Slovenije, bo izmenjava izkušenj s področja sociale in skrbi za družino, sodelovanje ter posvetovanje vladnih in nevladnih organizacij pri nudenju pomoči z nasiljem ogroženim družinam. Dvodnevno srečanje se bo začelo v četrtek dopoldne v ljubljanskem hotelu Bellvue. (S. K.)

KAPELA / KRAJEVNA SKUPNOST

Ali Kapelčani res onesnažujejo Radence?

Pri predstavljanju krajevne skupnosti Kapela bi težko našli boljšega sogovornika, kot je tajnik Miha Petek, saj najbolj pozna vsak kotiček te krajevne skupnosti, ki jo sestavlja kar štirinajst vasi. Ravno zaradi številnih vasi imajo v krajevni skupnosti največ težav s prometno in komunalno infrastrukturo.

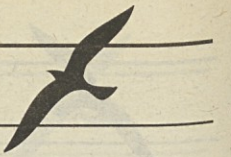
Krajevna skupnost ima 478 gospodinjstev, v katerih živi 1691 prebivalcev. To je predvsem kmečko prebivalstvo, saj je kar 273 gospodinjstev, ki so bolj ali manj ukvarjajo s kmetijstvom. Kljub veliki razdrobljenosti so prebivalci kapelske krajevne skupnosti zelo povezani, ker so že zdavnaj spoznali, da lahko le s skupnimi močmi rešijo marsikatero od skupnih težav. V začetku leta se je iztekel krajevni samoprispevek, od sredstev, ki so jih zbrali, pa so krajani 27 odstotkov namenili za dozdavo osnovne sole, asfaltirali so tri kilometre krajevnih cest in uredili krajevno pokopališče. Ko bo se bolj zazivila nova lokalna samouprava, bodo razpisali referendum za se en samoprispevek, saj se zavajo, da je se veliko skupnih ciljev, ki jih bo treba doseči.

»Ozi del Kapele bo treba opremiti z novo kanalizacijo, saj je prebivalcev čedalje več, Kapelčani pa prek potokov onesnažujejo Radence. Nekaj denarja pričakujemo od države, saj naša KS spada med demografsko ogrožena območja.« Srečujejo se tudi z drugimi težavami. Okolje slovcu na primer niso priključeni na krajevni vodovod, zato bi potrebovali novo vodno zajetje. V tem projektu bi lahko sodelovala tudi sosednja občina Sv. Jurij, kajti od tam bi lahko vodo dobila tudi vas Dragotinci. Telefonijo smo dobro uredili že prejšnja leta,« je povedal Miha Petek. Dejal je se, da v KS vlada

veliko zanimanje za kabelsko-razdelilni sistem in da se bodo na svetu KS dogovorili, komu bodo predali projekt. Do nesoglasij je prišlo le na seji, ko so krajani zeleti, da bi cesto na Rožickem Vrhu moderniziralo CP Murska Sobota, ne pa GP Pomgrad. Tudi strankarske interese v KS zanemarijo, kadar gre za skupne interese, čeprav v svetu krajevne skupnosti sedijo člani nekaterih strank in celo nekaj strankarskih prvakov.

Letos veliko pozornost namenjanjo popravilu in vzdrževanju krajevnih cest. Poleg modernizacije ceste na Rožickem Vrhu so pripeljali 400 kubičnih metrov gramoza. »Moti me, ko posamezniki želijo, da bi z gramožom posuli tudi nekatere dovozne ceste do hiš, ki niso v lasti krajevne skupnosti, temveč zasebne. Zato se o tem vedno prepričam na katastru,« je dejal Petek. Dodal je se, da so v KS zadovoljni s financiranjem občine Radenci, kar za nekdanjo skupno občino ne more trditi. Izvedli smo tudi, da bi v središču Kapele morali urediti pločnike in pokrito avtobusno postajališče. Ne vedo tudi, kaj bo s staro solo, ki propada in je pod nadzorom spominskega varstva. Najraje bi jo preuredili za različne lokale, toda ker to ne bo mogoče, bodo v stavbi uredili stanovanja. Podobno razmišljajo tudi o starem združnem domu. Želijo si namreč, da bi njihov kraj postal turistično bolj privlačen, urejen in prijazen.

Oste Bakal

RAI 1

6.30	Dnevnik, 6.45 Jutranja oddaja Unomattina, vmes(7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00) dnevnik, 7.35 Gospodarstvo
9.30	Nan.: Cuori senza età
10.00	Dnevnik
10.05	Verdemattina - Nasveti
10.15	Film: Carosello napoletano (glas., It. '54, i. P. Stoppa, S. Loren), vmes (11.30) dnevnik
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem
13.30	Dnevnik
14.00	Kviz: Pronto? Sala giochi
14.30	Variete: Prove e provini a Scommettiamo che?
15.00	Pronto? sala giochi (2.)
15.45	Mladinski variete Solletico, vmes risanke
17.30	Nan.: Zorro
17.50	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.10	Aktualno: Italia Sera - Zanimivosti iz vsakdana
18.50	Variete: Luna Park
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Variete: Numero Uno (vodi Pippo Baudo)
23.15	Dnevnik
23.20	Sport: Rally v Sanremu
24.00	Dnevnik, zapisnik, horoskop, nočni pogovori in vremenska napoved
0.30	Dok.: Ruanda
1.00	Aktualno: Sottovoce

RAI 2

7.00	Varjete za najmlajše
9.05	Film: Un pezzo grosso (dram., ZDA '61)
10.45	Nan.: Saranno famosi
11.30	TG2 33, 11.45 dnevnik
12.00	Aktualni variete: I fatti vostri (vodi G. Magalli)
13.00	Dnevnik, zdravje in vremenska napoved
14.00	Aktualno: I fatti vostri
14.25	Nad.: Quando si ama, 14.50 Santa Barbara
15.35	Dnevnik
15.40	Film: Una vita da cambiare (dram., ZDA '86)
17.20	Dnevnik
17.25	Na.: Zdravnik med medvedi - Grand Prix
18.10	Sport in vreme
18.35	Sereno Variabile
18.45	Nan.: Hunter
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Go-Cart
20.40	Film: Un giorno di ordinaria follia (dram., ZDA '93, i. M. Douglas, R. Duvall, B. Hershey)
22.30	Aktualno: Poklic reporter
23.30	Dnevnik in vreme
0.10	Iz Parlamenta
0.20	Variete: Na trgu Italija ponoci (vodi G. Magalli)
0.30	Variete: Tenera è la notte

RAI 3

6.00	Jutranji dnevnik
8.30	SP v gimnastiki
10.30	Dok. Videosapere: Obrtništvo, 10.50 Italija na kolesu, 11.00 Ciak, pismo, Znanost v naravi
12.00	Dnevnik iz Milana
12.15	Opera: Pred premiero
13.00	Evropski kult. magazine
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	Nan.: Capitan Nice
15.20	Sport: golf, odbojka, SP v gimnastiki
17.00	Nan.: Davvero, 17.30 Glas gospodarja, 17.55 Morilska mis (2. del)
18.05	Nan.: Superman
19.00	Dnevnik, deželne vesti
19.50	Variete: BlobCartoon, 20.10 Blob
20.30	Aktualno: Chi l'ha visto? (vodi G. Milella)
22.30	Dnevnik, deželne vesti
22.55	Aktualna tema: Linea 3, 23.50 The end
0.30	Dnevnik, pregled tiska, nočna kultura, vreme
1.15	Noc Orsona Wellsa

RETE 4

7.45	Nad.: Piccolo amore, 8.30 Il disprezzo, 9.30 Testa o croce, 9.35 Cuore ferito, 10.30 Felicità, 11.15 Il prezzo di una vita, vmes (11.30) dnevnik
12.30	Variete: Adam proti Evi
13.30	Dnevnik
14.00	Rubrika o lepoti
14.15	Nad.: Sentieri
15.10	Film: La mano sinistra di Dio (pust., ZDA '55, i. H. Bogart, G. Tierney)
17.10	Aktualno: Perdonami (vodi Davide Mengacci)
18.00	Aktualne teme: Giorno per giorno, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Film: La legge del signore (dram., ZDA '56, i. G. Cooper, D. McGuire)
23.00	Dnevnik
23.10	Film: Cocaina (dram., ZDA '88, i. J. Woods)
1.00	Pregled tiska

CANALE 5

6.00	Na prvi strani, vreme
8.45	Maurizio Costanzo Show
11.30	Aktualno: Forum - Televizijsko sodišče
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.15	Nan.: Robinsonovi
14.45	Variete: Casa Castagna
16.00	Otroski variete
18.00	Dnevnik TG 5 - Flash
18.05	Kviza: OK, il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Striscia la notizia
20.40	Film: Beethoven (kom., ZDA '92, i. C. Grodin, B. Hunt, D. Jones)
22.35	Večerni dnevnik
23.05	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) nočni dnevnik
1.30	Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
11.30	Nan.: Le strade di San Francisco
12.25	Odpri studio
12.45	Aktualno: Fatti e misfatti
12.50	Sport studio
13.00	Otroski variete
15.00	Variete: Generazione X
16.15	Dok.: Nati liberi
16.45	Nan.: Acapulco Heat, 17.45 Primi baci
18.25	Odpri studio, vreme
18.45	Sport studio
18.50	Nan.: Melrose Place
19.55	Variete: Appuntamento al buio (vodita Amadeus, Luca Laurenti)
20.40	Variete: re per una notte Vip (vodi Gigi Sabani)
22.40	Film: Sbirri oltre la vita, (fant., ZDA '88, i. T. Williams, J. Piscopo)
23.40	Aktualno: Fatti e misfatti
0.45	Italija 1 sport
2.00	Nan.: Baretta

TELE 4

13.30	19.30, 22.00, 24.00 Dogodki in odmevi
20.00	XXVII jesenska regata
20.30	Film: Miss Superfisico

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: Una storia fantastica (fant., VB '36)
20.35	Film: Morti di paura (kom., '54, i. J. Lewis)
23.40	Variete: Tappeto volante

RAI 3 slovenski program

20.25 Risanka: Filip
20.30 TV dnevnik

BORIS S.

popravila TV - VCR
antene - SAT

Ul. Biancospino 22/2
OPCINE

Telefon: (040) 214867 - 214871

SLOVENIJA 1

10.20	Jajce, lutkovna igrica
10.45	En dan v življenju: Hiše nasprot' sonca
11.15	Njen alibi, ameriški film
12.45	Ze veste
13.00	Poročila
13.05	Sedma steza
14.05	Sobotna noč, ponovitev
16.20	Mostovi
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Otroski program: Arabela se vrača, 26., zadnji del česke nadaljevanke
17.40	O. J.: Moj najuspešnejši primer
18.05	Samo za šalo, 4. del angleške nanizanke
18.45	ABC - itd., tv igrica
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Učitelj, 2. del francoske nadaljevanke
20.55	Osmi dan
22.00	TV dnevnik 3, vreme, sport
22.20	Zarisce
22.40	Poslovna borza
22.50	Sova
23.40	Ko se srca vnamejo, nan. Med vrsticami zakona, 3. del angl. nanaizanke

SLOVENIJA 2

12.00	Video strani
12.15	Umetniki za svet - ob 50. letnici OZN, ponovitev
12.25	Malo angleščine, prosim
12.40	Velike dame striptiza, belgijska dok. oddaja
13.35	Studio City
14.45	Simpsonovi, 1. del serije
15.10	Sova, ponovitev
15.40	Seinfeld, 15. del
16.30	Med vrsticami zakona, 2. del angl. nanizanke
18.00	SP v gimnastiki
18.45	Regionalni program
19.15	Iz življenja za življenje
20.05	Videospon
20.45	Drevesa so nas videla rasti, dok. oddaja
21.45	Roka rocka
22.05	Francisek Asiski, 2. del
22.35	Svet poroca
23.30	Druga Evropa, 2. del
23.30	Umetniki za svet

KANAL A

10.25	Luc svetlobe, ponovitev
11.15	Dracula, ponovitev 10. dela ameriske nanizanke
12.15	A - shop, Spot tedna
16.35	Spot tedna, A - shop
16.55	Brlog, 12. del spanske nanizanke
18.20	Generacija transformacij II, ponovitev
18.45	A - shop
19.00	Novice, risanka
19.10	Luc svetlobe, 530. del
20.05	Hermanova glava, 6. del
20.30	Zgodovina ameirskega podjetništva
22.00	Ziveti danes, dok. oddaja
22.30	Benny Hill, 20. del angleške humoristične serije
23.00	Novice

Koper

16.00	Euronews
16.30	Goli Evrope
16.40	»Alica« - evropski kulturni magazin
17.00	»Il piacere degli occhi« - tedenska oddaja o filmu
17.30	TV sola
18.00	Slovenski program Studio 2
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	TV sola
20.00	Euronews
20.30	»Bersaglio«
21.30	Euroturismus
22.30	Slovenski program

ORF Avstrija 1

06.25	Ponovitve
13.00	Otroski program
13.00	Tjulenček Albert
13.25	Konfeti
13.40	Mila Superstar
14.05	Am dam des
14.30	Knjiga o dzungli
15.05	Kremenckovi
15.30	Mini čas v sliki
15.40	Vesoljska ladja Enterprise: Poskusni jajčki
16.25	Baywatch: Nevarna maskarada
17.10	Strašno prijazna družina: Cigava zadnjica je to?
17.35	Zlata dekleta: Dvakrat v življenju
18.05	Iz dobrega gnezda: Zlata mrzlica
19.00	Pri Huxtablovih: Tatonska sraka
19.30	Cas v sliki, kultura
19.53	Vreme
20.00	Sport
20.15	Virunga - ognjeno in ledeno gorovje, portret narodnega parka
21.10	Komisar Rex, Streli na Rexa
22.00	Sence, ameriški TV triler, 1990
23.25	Režija: Carl Schenkel
23.30	Cas v sliki
23.30	Družba za gospo di Marco, avstralska komedija, 1990
01.10	Režija: John Ruane
01.10	Strašno prijazna družina, ponovitev
01.35	Schiejok, ponovitev
02.35	Dobrodošli v Avstriji
04.35	Sence, ponovitev filma

ORF Avstrija 2

09.00	Cas v sliki
09.05	Schiejok, pon.
09.50	75 let plebiscita na Koroskem
14.25	Doktor Trapper John: Dostojanstveno umreti
15.10	Umor, je napisala: Izvirnik ali ponaredba
16.00	Vsak dan s Schiejokom
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodošli v Avstriji
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki/kultura
19.53	Vreme
20.00	Sport
20.15	Akti X - skrivnostni primeri FBI, Stik
21.10	Poročilo
22.00	Cas v sliki
22.30	Na prizorišču, reportaža
23.00	Viennale 1995
00.00	Rožnati flamingi, ameriška satira, 1972
01.30	Režija: John Waters
01.30	»Najboljši primer slabega okusa«, je J. Waters imenoval svojo vrescečo satiro. Pripoveduje o dveh družinah, ki precej samosvoje tekmujeta za naslov »najbolj odvratnih ljudi«...
01.30	Umetniki za svet

RADIO
Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Blovreme; 8.05 Radio plus; 8.30 Dnevnikov odmev; 8.40 Novakovi; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Ekološki kotiček; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slov. zemlja v pesmi in besedi; 20.35 Minute s Simfoniki RTVS; 21.05 Igra; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.40 Koledar kulturnih prireditvev; 9.35 Pop-evki tedna; 11.35 Obvestila; 12.00 Opolodne; 13.40 Obvestila; 14.00 Drobnotnice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Lingvistični kotiček; 17.50 Šport; 18.15 Fiesta latina; 19.30 Štos - Še v torek obujamo spomine; 21.00 Radiovizija; 22.20 Stoletje improvizirane glasbe.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasba; 10.05 Kulturni globus; 11.05 Človek in zdravje; 11.35 Danes smo izbrali; 13.05 Enajsta šola; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Big Band RTVS; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Ljudsko izročilo; 16.40 Esei; 17.00 Vokalna glasba; 19.30 Arije in monologi; 20.00 S tujih koncertnih odrov; 20.45 S koncertov; 22.05 Pretok idej; 22.25 Glasba našega časa; 23.55 Lirični utrineki.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Otvaritev, jutranjik; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 Noč in dan; 7.45 Evergreen; 8.15 Vsak dan je dober dan; 9.00 Servisne informacije; 9.40 Hit dneva; 9.45 Iz odvetnikove pisarne; 10.45 Tedenški horoskop; 11.15 Aktualnosti: Hladno, toplo, vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Kontaktna odd.: Daj, povej...; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.40 20 Modrih; 17.00 Aktualna tema; 17.15 Borzno poročilo; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Iz kulturnega sveta; 19.30 Večerni pr.; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Iz diskoteke; Nočni pr.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Edig Galletti;

10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kultura; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 Zoo station; 16.00 Modri val- glasbeno popoldne; 18.00 Italijanska glasba; RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 11.50 Borza znanja; 12.00 BBC novice; 12.15 Novinarjev gost; 13.55 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 16.25 Uganka; 18.15 Okrogla miza; 21.30 Avstralska glasba; 22.00 Camel Rhythm; 0.00 D.J. Alf.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 11.20 Vedeževanje v živo; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 13.20 Tudi jeseni je lepo; 15.30 Do 19.30 Večerni pr.; 20.00 Oddaja o Hi-Fi.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniaturre; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zelell ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.00 Študij in glasba; 19.30 Športna sobota; 21.00 Kulturno-umetniški program.

Radio Študent

8.00 RoboKaki; 11.00 Kondicija dvojiškega sistema; 14.00 Recenzije (knjižne novosti) & Napovedi; 15.00 OF, Jocular; 17.00 Kaj pa univza?; 19.00 TB; DJ Quik; 20.00 Underground International; Hard'n'Heavy; Reprize.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Zastrta krila; 8.30 Slov. lahka glasba; 9.15 Odprta knjiga: Humor na slovenski mačin (r: A. Rustja, 4.); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.40 Cecilijanka '94: MePZ Hrast; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Aktualnosti; 16.00 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: Simf. orkester RTV Slovenija; 18.00 Igra: Steklenica vode (G. Striša); 19.20 Napovednik.

MENJALNIŠKI TEČAJI

9. oktober 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	85,30	86,10	11,98	12,25	7,40	7,94
A banka Koper	85,20	86,25	11,95	12,25	7,39	7,93
A banka Nova Gorica	85,20	86,05	11,96	12,24	7,39	7,91
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	85,20	86,25	11,90	12,19	7,40	8,20
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	85,20	85,90	12,00	12,20	7,40	7,85
Banka Vipra NG, t: 065/ 28-511	85,20	85,78	11,95	12,17	7,37	7,59
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	85,35	85,68	12,07	12,17	7,35	7,80
Creditanstalt d. d.	85,40	86,00	12,05	12,25	7,50	8,00
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	84,54	85,59	12,13	12,14	7,64	7,73
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	85,20	85,70	12,05	12,20	7,35	7,65
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	85,20	85,70	12,00	12,10	7,35	7,65
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	85,20	85,70	11,80	12,05	7,35	7,65
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	85,20	85,70	12,00	12,10	7,35	7,65
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	85,20	85,70	12,00	12,10	7,35	7,65
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	85,20	85,70	11,80	12,05	7,35	7,65
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	85,20	85,70	12,00	12,10	7,35	7,65
Nova kreditna banka Maribor d.d.	84,50	85,85	11,90	12,18	7,35	7,90
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	85,40	85,90	12,05	12,20	7,35	7,80
M.B. Gustinčič - Lucija, t: 066/ 70-603	85,45	85,69	12,10	12,15	7,60	7,70
Poštna banka Slovenije	84,15	85,80	10,90	12,15	6,85	7,80
Publikum Ljubljana, t: 312-57	85,47	85,56	12,11	12,14	7,56	7,64
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	85,42	85,68	12,10	12,16	7,56	7,69
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	85,35	85,70	12,06	12,12	7,55	7,95
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	85,30	85,55	12,10	12,12	7,55	7,90
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	84,20	85,75	12,12	12,20	7,30	8,00
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	85,45	85,69	12,05	12,10	7,45	7,57
Publikum NM, t: 068/ 322-490	85,35	85,70	12,10	12,19	7,50	7,75
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	85,45	85,90	12,10	12,20	7,55	7,90
Publikum Portorož, t: 066/747-240	85,40	85,65	12,08	12,18	7,55	7,68
Publikum Ljubljana Miklošičeva	85,45	85,55	12,12	12,14	7,60	7,64
SKB d.d., ***	84,55	86,25	11,98	12,33	7,25	7,75
SHP Kranj, t: 064/331-741	85,40	85,65	12,10	12,14	7,60	7,80
SZKB d.d. Ljubljana, t: 1263320	85,30	85,80	12,00	12,22	7,46	7,86
UBK Ljubljana, t:061/444-358	85,15	86,05	11,95	12,28	7,45	7,90
Upimo Ljubljana, t: 212-073	85,49	85,57	12,11	12,12	7,63	7,69

Tečajji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:*** Včerašnji tečajji *

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKASedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mlinica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

9. OKTOBER 1995 v LIRAH

valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1580,00	1645,00
nemška marka	1120,00	1166,00
francoski frank	318,00	331,00
holandski gulden	1000,00	1040,00
belgijski frank	54,30	56,50
funt sterling	2498,00	2600,00
irski sterling	2544,00	2648,00
danska krona	288,00	299,00
grška dramma	6,70	7,20
kanadski dolar	1182,00	1231,00
japonski jen	15,70	16,40
švicarski frank	1389,00	1446,00
avstrijski šiling	159,00	165,50
norveška krona	253,00	263,00
švedska krona	226,00	235,00
portugalski escudo	10,60	11,10
španska pezeta	12,90	13,50
avstralski dolar	1203,00	1252,00
madžarski forint	11,00	14,00
slovenski tolar	12,70	13,30
hrvaška kuna	260,00	295,00

KMEČKA BANKA - GORICA

9. OKTOBER 1995 v LIRAH

valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1581,00	1631,00
nemška marka	1129,00	1164,00
francoski frank	319,00	330,00
holandski gulden	1003,00	1033,00
belgijski frank	54,50	56,30
funt sterling	2509,00	2599,00
irski sterling	2555,00	2650,00
danska krona	289,00	299,00
grška dramma	6,70	7,30
kanadski dolar	1187,00	1227,00
švicarski frank	1403,00	1438,00
avstrijski šiling	159,60	164,60
slovenski tolar	12,60	13,30

TEČAJ TOLARJA V AVSTRIJI

5. OKTOBER 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,00	8,50
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,20	8,60
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,00	8,70
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,20	8,70
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,10	8,60

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

6. OKTOBER 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	1.4158	1.4198	1.4238
funt sterling	2.2427	2.2497	2.2567
irski funt	2.2855	2.2925	2.2995
kanadski dolar	1.0597	1.0637	1.0677
nizozemski gulden	89.457	89.267	89.377
švicarski frank	124.30	124.40	124.50
belgijski frank	4.8466	4.8566	4.8666
francoski frank	28.636	28.616	28.676
danska krona	25.636	25.696	25.756
norveška krona	22.621	22.681	22.741
švedska krona	20.240	20.300	20.360
italijanska lira	0.8769	0.8809	0.8849
avstrijski šiling	14.192	14.212	14.232
španska peseta	1.1479	1.1519	1.1559
portugalski escudo	0.9475	0.9505	0.9535
japonski jen	1.4204	1.4219	1.4234
finska marka	33.010	33.090	33.170

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 10. 10. 95

Nakupni Prodajni

1. REDNI tečaj za DEM 85.40 85.95

2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMSKEGA nakupa deviz za tolarje.

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 194 z dne 09. 10. 1995 - Tečaji veljajo od 10. 10. 1995 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	90,1102	90,3813	90,6524
Avstrija	040	šiling	100	1186,0574	1189,6263	1193,1952
Belgija	056	frank	100	405,3225	406,5421	407,7617
Kanada	124	dolar	1	88,5871	88,8537	89,1203
Danska	208	krona	100	2146,2031	2152,6611	2159,1191
Finska	246	marka	100	2761,0969	2769,4051	2777,7133
Francija	250	frank	100	2377,8732	2385,0283	2392,1834
Nemčija	280	marka	100	8345,4645	8370,5762	8395,6879
Grčija	300	grd	100	—	50,7759	50,9282
Irska	372	funt	1	—	191,3932	191,9674
Italija	380	lira	100	7,3457	7,3678	7,3899
Rep. Hrvatska	191	hrv. kuna	100	—	2251,6515	—
Japonska	392	jen	100	117,8046	118,1591	118,5136
Nizozemska	528	gulden	100	7449,9962	7472,4314	7494,8306
Norveška	578	krona	100	1888,9959	1894,6799	1900,3639
Portugalska	620	escudo	100	79,3486	79,5874	79,8262
Švedska	752	krona	100	1691,7926	1696,8832	1701,9738
Švica	756	frank	100	10309,5695	10340,5913	10371,6131
Velika Britanija	826	funt sterling	1	187,2305	187,7939	188,3573
ZDA	840	dolar	1	118,1718	118,5274	118,8830
Evropska unija	955	ECU	1	152,6385	153,0978	153,5571
Španija	995	peseta	100	96,0563	96,3453	96,6343

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 10. 10.

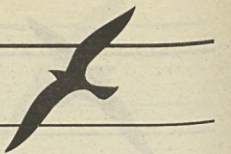
dospelost blag. zapis	Število dni do dospelosti	tečaj za vpis v %			tekoča nominalna vrednost (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
20.3.96	162	98,3260%	96,8835%	97,6047%	1,700,000 170,000	835,771 83,577	823,510 82,351	1,659,280 165,928

Tečajnica borznega trga

št.: 191

Datum: 9. 10. 1995

Vrednost. papir	qbr. m.div.	ex kupon št.dal.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro. 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEKX	800	(11.5.95)	11.310	09-	9.10.	11.300	11.490	11.300	11.300	226
PRB	665	(13.6.95)	17.496	11-	9.10.	17.390	17.590	17.700	17.390	4.602
SAL	500	(2)(11.9.95)	19.468	15-	9.10.	19.180	19.470	19.500	19.220	14.796
SKBR	1000	(24.2.95)	36.043	52-	9.10.	35.800	36.000	36.400	35.800	25.158
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RCE1	10,0	2(1.10.95)	102,1A	1,56-	9.10.	102,1	103,9	102,1	102,1	17
RSO1	8,0	5(30.6.95)	101,6	21-	9.10.	101,8	103,0	101,8	101,6	4.259
RSO2	9,5	9(14.9.95)	111,3	51-	9.10.	111,9	112,4	112,5	111,0	4.851
RSO8	5,0	4(31.5.95)	92,5		4.10.	92,0	93,0			
RS11	7,0	5(15.7.95)	97,9	09	9.10.	97,1	99,0	97,9	97,9	5.575
RS11D	8,0	5(30.6.95)	100,9	08-	9.10.	100,2	101,2	101,0	100,5	50
RS12D	9,5	9(14.9.95)	110,5	32	9.10.	110,5	111,9	110,5	110,5	93
SKB1	10,0	4(1.11.94)	102,5		6.10.	102,5	102,7			
SKR1	5,0	3(30.6.95)	81,0		6.10.	77,3	82,5			
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR	300	(2)(28.7.95)	13.801	18	9.10.	13.760	13.980	13.900	13.760	428
DAD	10.000	(1.6.94)	122.512	47-	9.10.	120.250	122.000	124.400	120.000	21.562
FMD	1715	(24.5.95)	15.393	5,50	9.10.	15.050	15.500	15.500	15.000	3.571
GPCR	(10)	23.230	8,05		9.10.	20.000	23.230	23.230	23.230	23
HMER	(1)	14.508	78-		9.10.	14.250	15.800	14.550	14.500	8.850
MKZ	218	(30.3.93)	11.154	4,68-	9.10.	11.360	11.670	11.360	10.810	1.015
NIKR	200	(26.6.95)	4.204	46-	9.10.	4.126	4.199	4.219	4.151	1.274
TCR	(5)	830,1	60-		9.10.	830,0	833,0	839,0	828,0	2.821
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBP	2750	(22.6.95)	34.907	1,20	9.10.	34.700	35.170	35.000	34.700	1.850
PNP		(1)	33.327	3,21-	9.10.	33.140	34.850	33.400	33.210	2.821
UBKP	720	(25.5.95)	12.600		9.10.	12.500	12.950	12.600	12.600	542
VIP		(1)	42.750		6.10.	41.600	43.500			
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEK2	12,0	4(1.11.94)	99,4		4.10.	100,0				
QZG	11,0	4(1.1.95)	100,5		9.10.	100,7	103,0			
PCE	12,0	7(1.6.95)	100,1		5.10.	100,0	101,9			
PGO	10,0	2(1.6.95)	101,5		9.10.	101,1	101,6			
SZB1	10,0	2(15.9.95)	104,5		27.9.	103,0	104,9			

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Veliki oder

Cetrtek, 12. oktobra, ob 17. uri. Z. Krilič: **JAJCE**, za izven.

Sobota, 14. otobra, ob 11. in 17. uri: S. Makarovic: **KORENCKOV PALČEK**, za izven.

Gledališka blagajna je odprta od 10. do 12. ure in popoldne uro pred predstavo, informacije obistem času na telefonski številki 061/314-962, mobilitel 0609/633-073.

SNG LJUBLJANA

Veliki oder

Torek, 10. oktobra, ob 19.30: D. Zajc: **GRMACE**, za izven in konto. Režiser Mile Korun, v glavnih vlogah Ivo Ban (na sliki) in Jernej Sugman. Predstava je uvrščena v tekmovalni del letosnjega Borstnikovega srečanja.

Sreda, 11. oktobra, ob 19.30: Ivan Cankar: **HLA-PCI**, za abonma SREDA in izven.

Petek, 13. oktobra, ob 20. uri: La dea: **JOHN-WITHOUT FEAR**, za izven (konto). Režiser Matjaz Zupančič, igrata Ivo Ban in Maja Sever.

Petek, 13. oktobra, ob 20. uri: A. Nicolaj: **PRVA KLASA**, za izven (konto).

Rezervacije in prodaja vstopnic pri blagajni Drame od 10. do 13. in od 18. ure do začetka predstave, telefon: 061/221-511.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

H. H. Gudmundsdottir:

JAZ SEM MAESTRO,

torek, 10. oktobra, ob 19.30 za abonma STU-DENTSKI A in izven;

sreda, 11. oktobra, ob 19.30 za abonma STU-DENTSKI B in izven.

Predpremiera

E. Flisar: **IZTROHNJENO SRCE**,

petek, 13. oktobra, ob 19.30 za abonma K in izven;

sobota, 14. oktobra, ob 19.30 za abonma VIKEND in izven.

Mala scena MGL

Petek, 13., in sobota, 14. oktobra, ob 22.30:

L. Wilson: **ZA ZGI**, za IZVEN in KONTO.

Vstopnice so v prodaji vsak delavnik od 10. do 12. ure in eno uro pred predstavo pri blagajni-MGL. Tel.: 061/210 852.

SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA

Vpis abonmajev

Vljudno vabimo k vpisu abonmajev za sezono 1995/96 in sicer:

- DOSEDANJI ABONENTI od 16. do 21. oktobra (vtem času si lahko zagotovite svoje dosedanje secede ali si izberete nove);

- NOVI ABONENTI od 23. do 28. oktobra.

Vpis bo pri blagajni Opere na Zupancicevi 1 (tel.: 061/331-950) vsak delavnik od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure ter ob sobotah od 9. do 12. ure.

Za dijake in studente bo vpis v sredo, 18., in v cetrtek, 26. oktobra, neprekinjeno od 9. do 18. ure.

UPOKOJENCI, STUDENTI IN DIJAKI IMAJO PUSTI!

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Ray Cooney: **TO IMAMO V DRUZINI**.

Sreda, 11. oktobra, ob 19.30, za abonma ZELENi, IZVEN in konto - RAZPRODANO!

Cetrtek, 12. oktobra, ob 19.30, za abonma MODRI, IZVEN in konto - RAZPRODANO!

Zaradi izjemnega zanimanja razpisujemo ponovitve v:

torek, 17. oktobra, cetrtek, 19. oktobra, in petek, 27. oktobra, ob 19.30 za IZVEN in konto;

Prodaja vstopnic: od 10. do 12. ure in uro pred začetkom predstav pri gledališki blagajni (vhod z Glavnega trga); informacije po tel.: 064/222-681.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom - Slovensko stalno gledališče
Jutri, 11. t. m., ob 20.30 (red D) ponovitev Aishilove tragedije »Sedmerica proti Tebam« v prevodu Alojza Rebule. Režija Mario Ursic.

Naslednja predstava: v cetrtek, 12. t. m. (red E) ob 20.30.

Prodaja abonmajev: ob delavnikih od 10. do 14. ure in eno uro pred začetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma (tel. 632664).

Gledališče Verdi - Dvorana Tripovich
Jesenska simfonična sezona 1995

V petek, 20. t. m., ob 20.30 (red A) koncert orkestra gledališča Verdi pod vodstvom Emilia Pomarica. Pianistka Martha Noguera. Na programu Dallapiccola, Mozart in Bruckner. Do 12. t. m. so pri blagajni gledališča Verdi na razpolago novi abonmaji in eventuelne rezervacije preostalih prostih mest. Abon-

maje delijo tudi po solah, na univerzi in rznih podjetjih.

Gledališče Cristallo - La Contrada

Danes, 10. t. m., ob 16.30 ponovitev narečne komedije »Un'Isotta nel giardino« Ninì Perno in Francesca Macedonia. Nastopajo Ariella Reggio, Orazio Bobbio, Gianfranco Saletta in Mimmo Lo Vecchio. Režija Francesco Macedonio.

Abonmaje za novo gledališko sezono lahko dobite pri blagajni gledališča, pri UTAT v Galeriji Protti, pri podjetjih, solah in na univerzi.

Gledališče Rossetti

Abonmaje za novo gledališko sezono lahko dobite pri blagajni gledališča (samo ob delavnikih 8.30-19.30), v Galeriji Protti (ob delavnikih 8.30-12.30, 16-19), pri podjetjih, solah in na univerzi. Do 12. t. m. lahko potrdite stalne secede.

KOROŠKA

CELOVEC: V Mestnem gledališču bo jutri, 11. t. m., ob 19. uri ponovitev drame »Tri sestre« (Drei Schwestern). Naslednja predstava bo v petek, 13. t. m.

Na Novem trgu pred rotovžem bo danes, 10. t. m., ob 10. uri uradna proslava dezele Koroške ob 75-letnici koroškega plebiscita. ORF teater (Sponheimerstr. 12): danes, 10. t.

m., ob 20. uri T. Pluch: Das Dorf an der Frenze (Vas ob meji).

V Mladinskem domu SSD-KDZ bo jutri, 11. t. m., ob 20. uri premiera filma »Slovenska beseda na Koroškem«. Ponovitvi 12. in 13. t. m.

BELJAK: Studijski oder: danes, 10. t. m., ob 20. uri W. Siegmund »Eine Liebe im Krieg«.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

TRETJI TURISTICNI RALLYE '95

Tretji turistični rallye 1995 je posvečen stoletnici velikih izumov. Prireditelvi združuje vzgojno vlogo kulturne vožnje z ogledi naravnih in kulturnih znamenitosti. Udeleženci prevozijo približno 140 kilometrov. Na poti je več časovnih kontrol, nekaj spretnostnih voženj in vprasanj, vezanih na ogled posameznih zanimivosti. Za najboljše, najstarejše, najspretnostnejše in se kaksne je predvidenih več nagrad.

Start: 14. oktobra ob 10. uri v Geometričnem središču Slovenije v Vacah
Cilj: Kompas motel Medno
Pot turističnega rallya: GEOSS-Izlake-Medijske toplice-Trojane-Mozirje-Crni-vec-Kamnik-Volci potok-Komenda-Grad Goricane-Kompas motel Medno

Mednarodna razstava
VSE O SRCU
Ljubljana, Cekinov grad, od 10. oktobra 1995 do 14. januarja 1996

Videli boste:

- razvoj srca od najmanjših zivali do cloveka;
- načine zdravljenja srca in ozilja od zacetkov do najmodernejsih metod;
- vse o dejavnostih tveganja: kajenju, visokem krvnem tlaku, debelosti, nepravilni prehrani, premalo gibanja, stresu;
- srce v literaturi, poeziji, slikarstvu in kiparstvu;
- srce v ljudski umetnosti.

Razstava je odprta vsak dan, razen ponedeljka, in sicer od 10. do 18. ure.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Avditorij Muzeja Revoltella
Jutri, 11. t. m., ob 18. uri ciklus »Trikrat v sredo ob slovenski izvirnosti«: Slovenski snacaj: pogledi iz zgodovine. Sodelovali bodo Joze Pirjevec, Janko Prunk in Paolo G.

Parovel od izidu knjig »Serbi, Sloveni e Croati« J. Pirjevca in »Breve storia degli Sloveni« J. Prunka.

Muzej Revoltella- Umetnost Video TV
Do 15. t. m, bo na ogled mednarodni pregled video filmov.

V spodnjih prostorih Moderne galerije v Ljubljani bodo nocoj ob 18. uri odprli razstavo fotografij mladega italijanskega avtorja ARMINA LINKEJA.

Gre za svojevrstne portretne fotografije, na katerih je lepo vidna njegova posebnost - pozornost do detajlov, ki so iz estetskih razlogov obicajno zanemarjeni.

GLASBA SLOVENIJA

CANKARJEV DOM, LJUBLJANA

Sreda, 11. oktober, ob 19. 30: **Abonma mladi mladim** - v sodelovanju z Glasbeno mladino ljubljansko. Petra Gancnik, violoncelo, Tanja Petrej, oboa, Bostjan Lipovsek, rog, Klemen Golnar, klavir.

Vpis Zelenega abonmaja Simfonikov-RTV Slovenije za sezono 1995/96 na blagajni CD bo potekal do petka, 13. oktobra.

Blagajna je odprta vsak delavnik od 11. do 13.30 in od 16. do 20. ure, ob sobotah od 10. do 13. ure in uro pred začetkom prirediteljev. Telefon: 061/222-815.

FESTIVAL LJUBLJANA

Sreda, 11. oktobra, ob 19.30 v Viteški dvorani Festivala Ljubljana: otvoritveni koncert cikla Mladi virtuozii - **klavirski recital ANDREJE FURLAN**. Mentorica prof. Dubravka Tomsic-Srebotnjak. Program: V. Ukmar - Otonost, Tiho prihaja mrak, Kes; J.-

RAZSTAVE SLOVENIJA

CANKARJEV DOM

V Mali galeriji je do 20. oktobra na ogled fotografska razstava Kumbhu mela Smiljana Siske in Boruta Sraja.

V Galeriji CD je na ogled razstava CHRISTO in JEANNE-CLAUDE: projekti 1961-1995.

GALERIJA KAPELICA

V galeriji je do 10. oktobra na ogled instalacija Voyager Davida Bizovicarja (na sliki: Light - Life).

MALA GALERIJA, Slovenska 35

V galeriji je na ogled razstava slik nemskega umetnika Imija Knoebela.

NARODNI MUZEJ, Prešernova 20

Na ogled je razstava Gotika v Sloveniji - Svet predmetov.

GALERIJA EQURNA, Gregorčičeva 3

V galeriji je na ogled razstava Palčki kiparke in docentke na Pedagoški akademiji v Ljubljani Dragice Cadez.

LIKOVNO RAZSTAVIŠČE RIHARD JAKOPIČ, Slovenska 9

Na ogled je razstava Pisemski papirji, znaki, logotipi.

GALERIJA ILIRIJA, Tržaška 40

V galeriji je na ogled razstava makedonskega umetnika Goceta Kalajdziskega ikone.

Avla Nove ljubljanske banke, Trg republike 2

Nocoj ob 18. uri: otvoritev razstave slik Miha Boljke.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

V galeriji je v okviru Mednarodnega festivala sodobnih umetnosti - Mesto zensk do 26. oktobra na ogled razstava Stereo-Tip.

GALERIJA VODNIKOVA DOMAČIJA, Vodnikova 65

V galeriji je na ogled razstava slik nemskega umetnika Imija Knoebela.

Na ogled je razstava Pisemski papirji, znaki, logotipi.

V galeriji je na ogled razstava Palčki kiparke in docentke na Pedagoški akademiji v Ljubljani Dragice Cadez.

V galeriji je na ogled razstava Palčki kiparke in docentke na Pedagoški akademiji v Ljubljani Dragice Cadez.

V galeriji je na ogled razstava Palčki kiparke in docentke na Pedagoški akademiji v Ljubljani Dragice Cadez.

V galeriji je na ogled razstava Palčki kiparke in docentke na Pedagoški akademiji v Ljubljani Dragice Cadez.

V galeriji je na ogled razstava Palčki kiparke in docentke na Pedagoški akademiji v Ljubljani Dragice Cadez.

V galeriji je na ogled razstava Palčki kiparke in docentke na Pedagoški akademiji v Ljubljani Dragice Cadez.

V galeriji je na ogled razstava Palčki kiparke in docentke na Pedagoški akademiji v Ljubljani Dragice Cadez.

V galeriji je na ogled razstava Palčki kiparke in docentke na Pedagoški akademiji v Ljubljani Dragice Cadez.

V galeriji je na ogled razstava Palčki kiparke in docentke na Pedagoški akademiji v Ljubljani Dragice Cadez.

V galeriji je na ogled razstava Palčki kiparke in docentke na Pedagoški akademiji v Ljubljani Dragice Cadez.

Brahms - Fantazija op. 116; L. van Beethoven - Sonata op. 28 v D-duru; F. Chopin - Balada op. 47 v As-duru.

LJUBLJANA

Za danes napovedani koncert filmske glasbe nekdanjega vodje skupine Bijelo dugme GORANA BREGOVICA v dvorani Tivoli je zaradi tehnicne narave (obolelosti ključnih glasbenikov v simfoničnem orkestru RTV Beograd) prestavljen na poznejši termin.

ŠKOFJA LOKA

Danes, 10. oktobra, ob 19. uri v kapeli Pustalskega gradu: glasbeni večer BELE BARTOKA.

KULTURNI DOM NOVA GORICA - HITOVE MUZE

Program četrte sezone večerov komorne in solistične glasbe:

- petek, 20. oktobra: Marjan Trček, tenor, Boris Sinigoj, lutnja;

- petek, 17. novembra: Trio Orlando - Tonko Ninic, violina, Andrej Petrac,

violoncelo, Vladimir Krpan, klavir;

- petek, 22. decembra: Ales Kacjan, flavta, Aleksander Milosev, viola, Mojca Zlobko, harfa;

petek, 19. januarja: Dejan Lazic, klavir, Imre Rohmann, klavir;

- petek, 23. februarja: Irena Grafenauer, flavta, Maria Graf, harfa;

- petek, 22. marca: Axel Wilczok, violina, Sijavus Gadzijev, klavir;

- petek, 26. aprila: Vienna concertino;

- petek, 10. maja: Franco Gulli, violina, Enrica Cavallo, klavir, Tartini Quartet, Ljubljana.

Vpis abonmaja poteka od 10. do 17. oktobra v Kulturnrm domu Nova Gorica, Bevkov trg 4. Informacije po tel.: 065/25-608, 25-619.

STUDENTSKI KULTURNI DNEVI, LJUBLJANA

Danes in jutri, 10. in 11. oktobra, bo ob 20. uri v Zavodu Sv. Stanislava (Skofjski zavodi) koncert akademskega pevskega zbora Tone Tomsic.

FJK

TRST

Gledališče Miela

V petek, 13. t. m., ob 20.30 bo nastopila skupina The Billy Tipton Memorial Saxophone Quartet.

V soboto, 14. t. m., ob 21.00 - Koncert zbora 40 pevcev - The Kefar Sirkin Choir - iz Tel Aviva.

V nedeljo, 15. t. m., ob 11. uri koncert posvečen Ludwigu van Beethovnu. Nastopil bo pianist Giampaolo Stuani. Koncerte organizira gledališče Verdi v sodelovanju z Zadruogo Bonaventura in bodo trajali do 17. decembra. Vstopnice so na razpolago pri blagajni Dvorane Tripovich po 10.000 lir za koncert, medtem ko abonma stane 50.000 lir.

Gledališče Rossetti

Trzasko koncertno društvo
V ponedeljek, 30. t. m., ob 20.30 koncert Vladimiria Spivakova (violina) in I. Tchetonova (klavir) iz Moskve.

TRŽIČ

Obcinsko gledališče

V torek, 31. t. m., ob 20.30 otvoritev koncertne sezone z nastopom moskovskih virtuozov pod vodstvom Vladimira Spivakova. Na programu Sostakovic, Schnittke in Cajkovskij.

ČEDAD

St.Lenart - V soboto, 14. t. m., ob 20.30 - Zborovska revija petja. Ponovitev revije bo v soboto, 21. t. m., ob 20.30 v občini Corno di Rosazzo.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella-Galerija moderne umetnosti (Ul. Diaz 27): do 15.t. m. razstavlja James Rosenquist.

Palaca Costanzi: do 5.11. bo na ogled razstava »Od gosnice do metulja: na poti ponovnega odkrivanja sveta zuzelk«.

Urniki: vsak dan 9-13, 16-20, ob nedeljah samo zjutraj.

Galerija Art Light Hall: do 28. t. m. je na ogled razstava risb umetnika Roberta Bertoluccijsa.

Urniki: vsak dan razen ponedeljkov in praznikov od 18.00 do 22.00.

Miramarski park- Konjusnica: do 7.1.1996 je vsak dan od 9.00 do 19.00 na ogled razstava izkopanin antične Eble.

GORICA

V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coroninijevem dvorcu je do 31.12. odprta razstava »Ottocento di frontiera«.

Galerija Katoliske knjigarne: do 28. t. m. razstavlja akademski slikar Kristof Zupet.

ŠTANJEL

Galeriji Lojzeta Spacala je odprta od delavnikih 14-19 (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10-12, 14-19.

PASSARIANO

V Vili Manin bo do 10.12 odprta razstava o Pier Paolu Pasoliniju.

KOROŠKA

CELOVEC

Skofjski muzej (Lidmanskyygasse 10): odprt je do 15. t. m.

Kunstforum (Villacherstrasse 8/II): do 14. t. m. razstavlja Ahmet Oran.

Galerija Freund: razstavlja Johannes Zechner.

Evropska hisa: kiparski simpozij Krastal-Celovec.

Galerija Ars temporis: razstavljata Vlastimila Teske in Angele Hübel.

PLIBERK

Galerija Falke/Kuhn: do 14. t. m. razstavlja Werner Berg.

TINJE

GIMNASTIKA / SVETOVNO PRVENSTVO NA JAPONSKEM

Šerbo prvak v parterju, Chechi tretjič zapored prvi na krogih

Triindvajsetletni Belorus je včeraj osvojil že svojo trinajsto zlato kolajno na svetovnih prvenstvih - Pri ženskah najvišja ocena pripadla Rusinji Čorkini

SABAE - Triindvajsetletni Belorus Vitalij Serbo je na 31. svetovnem prvenstvu v gimnastiki na Japonskem ubranil naslov prvaka na parterju. Zbral je 9.812 točke, srebro je osvojil Kitajec Li Sjaosuang (9.775), bron pa Ukrajinec Grigorij Misutin (9.762). Najvišjo oceno dneva 9.900 je na dvovisinski bradlji dosegla Rusinja Svetlana Čorkina, kar je prvo zlato za Ruse na tem SP.

Serbo, ki je na olimpijskih igrah leta 1992 osvojil šest zlatih odličij, ima zdaj v svoji zbirki trinajst zlatih odličij, na parterju pa je z odlično izvedbo prehitel zmagovalca mnogoboja Kitajca Lija Sjaosuanga. »Vsako zlato odličje mi veliko

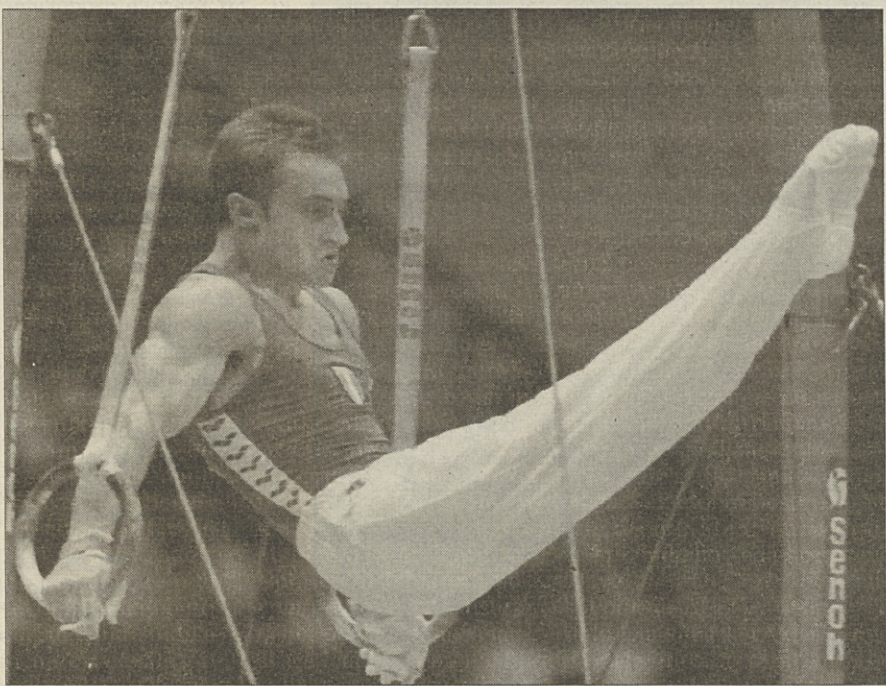
pomeni, toda to mi je še posebno pri srcu, saj sem ga dosegel v ostri konkurenci odličnih telovadcev,« je širitev svetovnega vrha opisal Serbo, ki namerava prihodnje leto, ko bo v olimpijskem letu napolnil 24 let, že končati svojo sportno pot.

Na krogih je zlato pripadlo Italijanu Yuriju Chechiju (9.850 točk), srebro Romun Dan Burinca (9.762), bron pa Bolgar Jordan Jovcev (9.750). Italijan je zlato na tem orodju osvojil že tretjič zapored, njegov nastop pa je bil zaradi velike moči zelo prepričljiv, kajti med posameznimi težkimi elementi je obmiroval kot kip.

»Tretji naslov, to je res nekaj posebnega. Ni jih veliko, ki to zmorejo, razen Vitalija Serba, toda Serbo je pač Serbo,« je bil zadovoljen Italijan, ki zeli obdržati monopol nad krogih tudi v Atlantici. Na Japonskem je pogresal le italijansko hrano. »Brez pagetov in pice ni pravega življenja.«

Kitajec s švicarskim državljanstvom Donghua Li je na konju z ročaji z 9.762 točke ugnal Kitajca Huadonga Huanga in Japonca Josiakija Hatakeda, ki sta si razdelila srebrno odličje (oba po 9.737 točke). Donghua Li se je preselil v Svico, potem ko so ga leta 1989 odstranili iz kitajske ekipe, ker se je poročil s Švicarko.

Svoji novi domovini je po letu 1950 prinesel prvi svetovni gimnastični naslov, nastop na Japonskem pa je bil po

Yuri Chechi je tretjič zapored postal svetovni prvak na krogih (Telefoto AP)

bronu lani tudi zanj prvi vrhunec, saj je z 29 leti najstarejši udeleženec SP.

V zenskem preskoku sta naslov osvojili sedemnajstletna Ukrajinka Liliya Podkopajeva, ki je bila prva že v mnogoboju, in Romunka Simona Amanar. Romunka je imela zahtevnejšo vajo, Podkopajeva pa jo je izvedla bolj zanesljivo, obe pa sta zbrali po 9.781 točke. Tretja je bila branilka naslova Romunka Gina Gogean (9.706). Na dvovisinski bradlji je naslov prvakinje pripadel Rusinji Svetlani Čorkini (9.900 točke), srebro pa sta si razdelili Podkopajeva (9.837) in Kitajka Huilan Mo, ki je zaradi padca z gredi v obveznih vajah manjkala v finalu mnogoboja. Pred nastopom

Corkine sta bili na prvem mestu. Rusinja je vajo izvedla brezhibno in se z najvišjo oceno, ki so jo sodniki prisodili včeraj (9.900), zavihtela na najvišjo stopničko in izzvala veliko navdušenje osem tisoč gledalcev v dvorani Sun Dome. Tekmovanje se bo z zadnjimi petimi finalnimi odločitvami končalo danes.

Izidi: moški - parter: 1. Serbo (Blr) 9.812, 2. S. Li (Kit) 9.775, 3. Misutin (Ukr) 9.762, 4. Ivankov (Blr) 9.662, 5. Ivanov (Bol) 9.625, 6. Jovcev (Bol) 9.575, 7. Nemov (Rus) 9.500, 8. Podgorni (Rus) 9.400; konj z ročaji: 1. D. Li (Svi) 9.762, 2. Huang (Kit) in Hatakeda (Jap) po 9.737, 4. Urzica (Rom) 9.725, 5. Tanaka (Jap) in Bagiu (ZDA) po 9.650, 7.

Poujade (Fra) 9.575, 8. Fan (Kit) 9.125; krogi: 1. Chechi (Ita) 9.850, 2. Burinca (Rom) 9.762, 3. Jovcev (Bol) 9.750, 4. Toba (Nem) 9.700, 5. Wecker (Nem) 9.687, 6. S. Li (Kit) 9.650, 7. Tanaka (Jap) 9.562, 8. Roethlisberger (ZDA) 9.550; zenske - preskok: 1. Amanar (Rom) in Podkopajeva (Ukr) po 9.781, 3. Gogean (Rom) 9.706, 4. Mo (Kit) 9.643, 5. Corkina (Rus) 9.618, 6. Cusovitina (Uzb) 9.612, 7. Groševa (Rus) 9.293, 8. Meng (Kit) 4.831; dvovisinska bradlja: 1. Čorkina (Rus) 9.900, 2. Mo (Kit) in Podkopajeva (Ukr) po 9.837, 4. Marinescu (Rom) 9.800, 5. Milosovici (Rom) 9.775, 6. Kočetkova (Rus) 9.737, 7. Miller (ZDA) 9.712, 8. Phelps (ZDA) 9.968.

V Tokiu Jakob Hlasek premagal A. Changa

TOKIO - Švicar Jakob Hlasek je na teniskem turnirju v Tokiu z nagradnim skladom milijon ameriških dolarjev premagal Kanadčana Alberta Changa s 7:6 (9:7), 3:6, 6:3. Izidi - prvi krog: Wibier (Niz) - Joyce (ZDA) 7:6 (11:9), 6:7 (5:7), 6:4, Tebbutt (Avs) - Lareau (Kan) 6:1, 6:7 (7:9), 6:4, Ho (ZDA) - Wekesa (Ken) 6:1, 6:1, O'Brien (ZDA) - Kaneko (Jap) 5:7, 6:1, 7:5, Stolle (Avs) - Pozzi (Ita) 6:3, 6:4, Paes (Ind) - Mijaci (Jap) 6:2, 6:4.

KOLESTARSTVO / PO SVETOVNEM PRVENSTVU V KOLUMBIJI

Indurain (levo) in Olano na proglasitvi (AP)

DUITAMA - Novi svetovni prvak med poklicnimi kolesarji Abraham Olano se je po novinarski konferenci najbolje trojice v kolumbijski Duitami kljub mavricni majici lahko skoraj neopazno prebil skozi množico ljudi. Nekaj metrov vstran od 25-letnega svetovnega prvaka pa so policisti petkratnega zmagovalca Toura Miguela Induraina, »premaganega« favorita, ki je postal »le« podprvak, morali varovati pred novinarji, lovci na avtograme in navijaci.

Enaintridesetletni Bask ni bil veliki junak samo za gledalce ob 266, 5 kilometra dolgi progi, ki so jo morali tekmovalci prevoziti v vročini in nalivu. Končnica dirke je bila bolj razburljiva od najbolj napete kriminalke. Indurain je na izhodu iz predzadnjega kroga s taktično potezo omogočil svojemu rojaku odločilni pobeg. Indurain se je po okvari zračnice znova pridružil vodilni skupini, v kateri so

Don Miguel je največji čeprav je »samo« podprvak

V nedeljo bo Indurain naskakoval Romingerjev rekord

med drugim bili Olano, Švicar Mauro Gianetti in Italijan Marco Pantani, sami kandidati za kolajne. V tem trenutku je Olano potegnil, Indurain pa zaviral. Kolesarji v vodilni skupini so pazili samo na Induraina, ki je bil zelo blizu svojih drugi zlati kolajni na tem svetovnem prvenstvu. Toda Bask se je le nasmihal, ni storil nicesar in se odpovedal zlati kolajni v Olanovo korist. Olano je zadnji kilometer prevozil s počeno zadnjo zračnico. »Veliko stvari mi je rojilo po glavi, toda vedel sem, da moral upogniti glavo in peljati čim hitreje,« je dejal prvak, ki si je malo pred Tourom zlomil ključnico, in dodal, da je bila odločitev o napadu spontana.

Don Miguel je tako po svetovnem prvenstvu leta 1993 v Oslu znova osvojil srebrno kolajno (leta 1991 si je v Stuttgartu priboril bron). V cilju se je Indurain veselil kot po eni od svojih zmag na Touru. »Z Olanom sva delala kot mostvo in zasedla prvo in drugo mesto. Zelo sem srečen. Mesec dni sem treniral za to svetovno prvenstvo in sem zadovoljen,« je menil Indurain, ki je v 14. krogu moral zamenjati kolo: »Novo ni slo tako dobro, nisem se navedil nanj.«

»On je eden izmed največjih kolesarjev. Danes prevladuje tako kot Belgijec Eddy Merckx ali Francoz Bernard Hinault v svojih dneh.« To je o izjemnem Basku povedal Nemec Rudi Altig, ki je nekoc na svetovnem prvenstvu ze

stal na najvišji stopnički zmagovalnega odra. Indurain, ki pogosto deluje bolj vase zaprt, se je pred tem svetovnim prvenstvom pripravil na vse in se sproščeno veselil uspeha. Toda za letos si je zastavil še en cilj. V nedeljo bo na dirkališču v Bogoti naskakoval svetovni rekord Švicarja Tonyja Romingerja, ki je lani v eni uri prevozil 55, 291 kilometra.

Uspeh španskih kolesarjev je dokazal se nekaj. Na tem svetovnem prvenstvu niso prevladovali le kolesarji, ki so se dolgo pripravljali na podobnih krajih, kot je Kolumbija. Novi svetovni prvak je na nadmorsko višino 2500 metrov prišel neposredno z dirke po Španiji. Tudi četrtouvrščen Gianetti je prišel z Vuelte in ni imel veliko težav. Res pa je, da je visoka nadmorska višina terjala žrtve. Od 98 poklicnih kolesarjev, ki so sicer vajeni vsemogočih prog in razmer, jih je v cilj pripeljalo le dvajset.

Med zdravimi je bila v cestnih preizkusnjah najuspešnejša Španija z 2 zlatima in 2 srebrnima kolajnama, pred Francijo, ki ima prav tako dve zlati, vendar eno samo srebrno kolajno. Z zlatom se po zaslugi Nelissena lahko pohvali še Nizozemska. Na velodromu je bila najuspešnejša Francija, ki je skupno osvojila sedem kolajn (3 zlate in po 2 srebrni ter bronasti), pred Avstralijo, ki je prav tako osvojila 3 zlate kolajne in Italijo, ki se na dirkališču lahko pohvali z dvema najzlahtnejšima odličjima (J. M.)

NOVICE

Nogometaši Barcelone dvakrat uspešni v španskem prvenstvu

MADRID - Zaradi kvalifikacij za EP so na tujem nogometaši večinoma pocivali. Izjema so španski igralci, ki so v minulem tednu na igrišču stopili celo dvakrat. Koli sta bili izredno zanimivi, »skupni zmagovalci« pa je nedvomno Barcelona. Atletico Madrid je sicer še naprej v vodstvu, saj je zmagal tako v »big-matchu« z Espanyolom kot v gosteh s Celto, toda Barcelona doživlja preporod, ki je prvenstveno Crujffova zasluga. »Blau-grana« so najprej doma premagali Oviedo (4:1) in nato celo v gosteh močni Betis s 5:1. Betis je lani in v začetku letošnjega prvenstva imel najboljšo obrambo!

Deportivo La Coruña je v popolnem razsulu: očitno je slovo trenerja Arsenia Iglesiasa (zdaj je trener Toshack iz Walesa) nekaj pokvaril. Mostvo iz Galicije je med tednom položilo orožje v San Sebastianu (2:1 z Real Sociedadom), v nedeljo pa celo doma z Racingom iz Santanderja. Gostje so vodili že s 3:0, na koncu pa je Beбето z dvema goloma omilil poraz. Leto Deportiva, kot so mnogi napovedovali, je že utopija. Le malo bolje gre Real Madridu, ki prav tako ima velik zaostanek za vodilnimi. »Merengues« so v gosteh zgubili z Valencio (4:3) in doma s težavo (2:1) premagal Compostelo.

VRSTNI RED: At. Madrid 19, Barcelona 17, Espanyol 16, Valencia in Compostela 13, Betis in Ath. Bilbao 12.

Kljub temu, da smo sele na začetku sezone, kupoprodajna borza že cveti. Prvi protagonist je Mario Basler, ki je svoj klub, Werder Bremen, naprosil za prekinitve pogodbe, ki ga veže do leta 2000, a ima v primeru selitve v tujino velike olajsave. Kupci trkajo na vrata: Real Madrid, Inter, predvsem pa Fiorentina. Zelo cenjen je tudi avstralski libero Paul Okon, ki igra pri vodilnem klubu v Belgiji, KV Brugesu. Vroče (kljub prvemu mestu!) pa je pri Bayernu: Papin, Scholl, Sutter in Kreuzer hočejo oditi, ker se ne razumejo s trenerjem Rehthaglom. Skoda je v bistvu samo Scholla, tako da bi s kančkom diplomacije na vezi Scholl-Rehthagel poteza Bavarcem lahko se koristila. (dk)

Svetovni teniški lestvici ATP in WTA

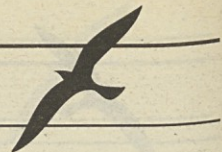
HAMBURG - Najnovejši svetovni teniški lestvici - moški: 1. Andre Agassi (ZDA) 5.400 točk, 2. Pete Sampras (ZDA) 4.959, 3. Thomas Muster (AVT) 4.072, 4. Boris Becker (Nem) 3.331, 5. Michael Chang (ZDA) 3.015, 6. Jevgenij Kafelnikov (Rus) 2.670, 7. Goran Ivanisevič (Hrv) 2.608, 8. Jim Courier (ZDA) 2.311, 9. Thomas Enqvist (Sve) 2.073, 10. Marc Rosset (Svi) 1.964; zenske: 1. Steffi Graf (Nem) 357.1963, 1. Monika Seles (ZDA), 2. Arantxa Sanchez-Vicario (Spa) 240.3890, 3. Conchita Martinez (Spa) 226.2363, 4. Mary Pierce (Fra) 189.1250, 5. Kimiko Date (Jap) 169.4077, 6. Jana Novotna (Češ) 159.8495, 7. Gabriela Sabatini (Arg) 156.4000, 8. Magdalena Malejeva (Bol) 142.7500, 9. Lindsay Davenport (ZDA) 134.9000, 10. Anke Huber (Nem) 122.8648.

O. J. Simpson preseneča

LOS ANGELES - O. J. Simpson, legenda ameriskega nogometa, ki po razsodbi porote na losangeleskem sodišču ni umoril svoje nekdanje žene Nicole Brown Simpson in njenega prijatelja Rona Goldmana, je zopet presenetil javnost. Po 474 dneh v zaporu in devetih mesecih, ki jih je prebil na sodišču, je sporočil, da se vnovic namerava podati pred oltar. Niti mesec dni ne bo minil od konca sojenja, ko bo O. J. Simpson znova poročen, njegova tretja žena pa naj bi postala Paula Barbieri, 28-letna manekenka in igralka, ki je leta 1992 krasila srednje strani Playboya. Ceremonija naj bi potekala nekeje v Dominikanski republiki, kamor naj bi se O. J. Simpson tudi preselil. Oče Simpsonove neveste Vincent Barbieri nad poroko ni navdušen, saj meni, da v zvezi z umorom Simpsonove nekdanje žene in njenega prijatelja se veliko stvari ni razčiscenih. (B. F.)

Hill ima težave z levo nogo

LONDON - Britanski voznik formule ena Damon Hill je včeraj razkril, da si je v trčenju na dirki za veliko nagrado Evrope na Nürburgringu zlomil kost na levi nogi. »Mikroskopsko tanek« zlom Hills ne bo oviral pri dirkanju, saj se namerava udeležiti naslednje dirke za veliko nagrado Pacifika, ki bo 22. oktobra v Aidi. »Po nesreči sem naslednji dan komaj hodil, pa tudi dan pozneje ni bilo nič bolje. Vseeno sem odšel na testiranje v Imolo in sele tam sem odkril, da imam prazaprav zlomljeno kost. Ko me je pregledal zdravnik in mi povedal diagnozo, sem mislil, da se salii.« Zdjaj se Hill počuti že mnogo bolje, pa tudi bolečine so iz dneva v dan manjše. »Moral bi biti povsem pripravljen za dirko, zlasti po enotedenskem dopustu,« je bil optimističen direktale Williamsa, ki je že opustil misel na naslov svetovnega prvaka, saj ima Michael Schumacher 27 točk prednosti, do konca prvenstva pa so se tri dirke. »Ce bi do konca zmagal v dveh dirkah, bi s tem omilil razočaranje, ki sem ga doživel v letosnji sezoni.«

JADRANJE / NA NEDELJSKI »BARCOLANI«

»Pink Storm« (Čupa) prva v svoji kategoriji

Čupina posadka bo nastopila na »Alpe Adria Kermesse«
Odlična tudi Sirenina jadrnica »Five to Six« (69. mesto)

Kot vsa ta leta so se tudi tokrat na nedeljski »Barcolani« odlično odrezali tudi naši predstavniki. Čupa je nastopila z 22, Sirena pa s sedmimi posadkami.

Cupina jadrnica Pink Storm (s posadko: Franko Sedmak, Franko Rebula, Igor Bogatec, Kristina Sulčić) je v svoji 7. kategoriji osvojila celo prvo mesto in se bo udeležila konec tedna regate Alpe Jadran Kermesse, na kateri bodo nastopile posadke, ki so zmagale v raznih kategorijah na nedeljski »Barcolani«. V skupni razvrstitvi pa je bila Cupina posadka 178. Odlično se je obnesel tudi Sirenin »Five to Six« (Pertot, Kriznic, Bemlich, Guštin, Muzzi, Ferluga), ki je zasedel absolutno 69. mesto in je bil četrti v svoji, tretji kategoriji. Sirenina jadrnica Andrej Gregori in Berti Brus sta na »Fanaticu« z Dusanom Puhom osvojila končno 9. mesto. Aleks Bezin (Cupa) je bil s

svojo jadrnico »C' est la Vie« v drugi kategoriji 99.

»Zelo zadovoljen sem z našo udeležbo in rezultati, ki smo jih dosegli na Barcolani. Naša jadrnica Pink Storm je v svoji kategoriji osvojila prvo mesto in tako potrdila lansko uvrstitev. Ta rezultat je še posebno spodbuden, saj je ta posadka sestavljena iz mladih jadralcev. Tudi dejstvo, da so se nasi in Sirenini jadralci uvrstili v prvo polovico vseh nastopajočih, kaže, kakovost in stalni vzpon naših jadralcev. Ne smemo pozabiti, da je v nedeljo skupno nastopilo skoraj 30 naših posadk in da je bilo na morju več kot 200 naših aktivnih članov, kar priča o veliki vitalnosti nasega jadrnja.« je dejal Cupin predsednik Marino Košuta.

Zadovoljen je bil tudi Sirenin predsednik Livio Pertot, ki je bil tudi sam član posadke Five to Six: »Mislím, da smo se kar do-

bro odrezali, saj so bile pred nami le jadrnice, ki so tehnološko in po velikosti bolj kompetitivne od naše. Sicer pa sem zelo zadovoljen tudi z nastopom vseh ostalih naših predstavnikov.«

UVRSTITVE NASIH JADRNIC
69. Five to Six (Sirena) kat. 3; 99. C'est Vie (A. Bezin, Cupa) kat.2; 137. More and More (A. Vuga, Cupa) kat. 1; 178. Pink Storm (F. Sedmak, Cupa) 1. mesto v kat. 7; 210. Selvé (Tomsic, Sirena) kat 4; 270. Balde Runner (A. Zandomeni, Cupa); 286. Sciuciá (T. Milič, Cupa) kat. 1; 287. Cheeky Cherry (E. Martelanc, Cupa) kat. 5; 366. Ksenija (J. Slokar) kat. 4; 401. No Comment (S. Antoni, Cupa) kat. 4; 433. Atman (S. Stofa, Cupa) kat. 4; 444. Teloh (D.Bensi) kat. 7; 537. Chiaro di Luna (V. Ferfolja, Cupa); 540. Ballerina (D. Malana) kat.2; 563. Planinka Race (D. Bogatec) kat. 5; 569. Sonja (K. Rolic) kat 1 itd.

NAMIZNI TENIS / KVALIFIKACIJSKI TURNIR ZA TOP 12

Kras prvi med družtvi, Ana Bersan na turnirju najboljših dvanajsterice

Bersanova druga - Z Vanjo Milič 1. v parih

Tri Krasove drugokategornice so na prvem državnem turnirju za uvrstitev na TOP 12 v Camerinu osvojile prvo mesto kot drustvo. Največ točk je prinesla Ana Bersan, ki je bila v posamični konkurenci druga in se je tako uvrstila na turnir Top 12, ki bo konec oktobra v Spoletu, v igri ženskih parov pa sta bili z Vanjo Milič zmagovalki. Vanja se je med posameznicami uvrstila med prvih 8.

Ana Bersan in Vanja Milič sta bili zmagovalki svoje skupine. Bersanova je zelo dobro igrala proti Ilarii Iozzi, ki je lani počivala (21:8, 21:16) in proti »malemu vragu iz Bolgarije«, kot bi lahko imenovali nadarjeno in hitro pionirsko reprezentantko Nicoletto Stefanovo (21:19, 21:16), ki je nadigrala celo Iozzijevo. Vanja je imela dokaj ugodno skupino; vse nasprotnice so bile za najmanj petnajst mest niže na jakostni lestvici od vrle krasovke. Svojo premoč je Vanja Milič izkazala nad Zappitellijevo, Silinijevo in Gambacortijevo. Zreb v skupini pa ni bil naklonjen Katji Milič. Z Balbonijevo je izgubila v 3. setu (21:16, 18:21, 14:21), premagala je mladinsko reprezentantko Stefania Bosi (21:17, 21:10), z igralko s Sicilije La Spada pa ji nikakor ni slo. Sele ko je otocanka izšla kot zmagovalka skupine (na turnirju tretje kategorije), so jo razkrinkali: igrala je z »obdelanimi« gumami, kar je že dve leti prepovedano.

V tekmoivanju na direktno izločanje je Ana Bersan ponovno uveljavila svojo

Ana Bersan je v izvrstni formi (Foto Kroma)

moc. V drugem krogu med šestnajsterico je premagala Kitajko Ding Yan (21:19, 21:17, 14:21, 21:16), Vanja Milič pa Marino Conciauro (14:21, 21:5, 21:8, 21:16). V četrtini finala sta se srečali krasovki med seboj in Bersanova je izločila Vanjo, zatem je nadigrala se Pariettijevo (12:21, 21:10, 21:19, 21:10) in v finalu utrujena podlegla Denisi Zancaner (15:21, 14:21, 21:9, 21:23).

V igri ženskih dvojic noben par ni bil resna ovira za krasovo dvojico Bersan - Vanja Milič, ki je osvojila prvo mesto. V mešanih dvojicah je Bersanova igrala skupaj z Igorjem Miličem (Tramin Bolzano), Katja Milič z Orujem (Cus Sassari). Prvi par je bil med prvimi osmimi, drugi med šestnajsterico.

JJ.

NOVICE

Danes Brescialat - Illy, Tržacani jutri z Rijeko

TRST - Košarkarje tržaskega prvoligaša Illycaffèja caka po gostovanju pri slovenskem A2 ligasu Pivovarni Lasko v Laskem - organiziralo ga je podjetje Parovel, ki je med drugim tudi zastopnik za Lasko pivo v Italiji - ob otvoritvi nove dvorane danes v Gorici prijateljska tekna z Brescialatom, jutri pa se bodo v dvorani v Ulici Locchi pomerili s hrvaškim prvoligašem Rijeko. Zanimiv bo predvsem nastop novega Američana Jeromea Harmona, ki bi moral že na nedeljski tekni proti Scavoliniju dati svoj konkreten doprinos tudi v državnem prvenstvu. Tekma s Scavolinijem bo v nedeljo ob 18.30 v Trstu, vstopnice zanjo pa bodo začeli prodajati že v četrtek dopoldne v turistični agenciji Utat, na dan tekme pa tudi na blagajnah Tržaske sportne palače.

Principe si je zagotovil lepo prednost

TRST - V prvi tekni šestnajstine finala za rokometni pokal prvakov je tržaski Principe s 26:18 (11:12) premagal nizozemskega prvaka Aalsmeerja. Osem golov prednosti pred nedeljsko povratno tekno v Amsterdamu bi lahko bilo odločilnih. Prvi počas je bil zelo slab, v drugem pa so Tržacani zablesteli. Juank srečanja je bil vratar Mestriner, najboljši strellec (9 golov) pa je bil Tarafino.

Presenečenje na štartu ženske odbojarske A1 lige v Sloveniji

LJUBLJANA - Ze v prvem krogu slovenske odbojarske lige 1. A za ženske je prišlo do presenečenja. V Novem mestu je tankajšnji TPV gladko premagal državne prvakinje iz Bleda, posebej se po zaslugi tujke Elene Volkove, ki je v zadnjem hipu okrepila mostvo. Kopski Cimos je z levo roko premagal Kočevke, isto velja tudi za mariborski Branik v srečanju z Novo Gorico. Najbolj izenačen je bil dvoboj med Zgornjo Savinjsko in Celjem, ki se je končal z zmago gostij po starih setih. V najvišji moski ligi so odigrali le dve srečanja. Kamnik je bil boljši od Bleda, Maribor pa od Olimpije. Tekma med Ljutomerom in Krko bo prihodnji teden, prvak Salonit in Pomurje pa v tej fazi prvenstva ne igra na sta zaposlena v srednjeevropski interligi. Kanalcí so s 3:1 premagali slovasko mostvo Stavbar Zilina, Sobocani pa so z enakim izidom doma klonili pred VKP Bratislava. Izidi, 1. A liga moski: Kamnik - Bled 3:1 (16:14, 12:15, 15:7, 15:4), Marles Branik Maribor - Olimpija Ljubljana 3:0 (15:11, 15:12, 15:11). 1. A liga ženske: TPV Novo mesto - Bank Austria Bled 3:0 (15:5, 15:11, 15:7), Cimos Koper - LÍK Tília Kočevje 3:0 (15:5, 15:1, 15:7), Infodn Branik Maribor - Nova Gorica 3:0 (15:6, 15:2, 15:5); Zgornja Savinjska - Celje 1:3 (15:11, 6:15, 6:15, 9:15) Interliga moski: Salonit - Stavbar Zilina 3:1 (15:3, 15:13, 10:15, 15:12), Pomurje - VKP Bratislava 1:3 (15:13, 12:15, 2:15, 13:15).

Totip

Pravilni stolpec: X2 (2X) 22 -- -- 11 X1. Corsapiù 4 6. Dobitki: 10 »jackpot« (604 dobitniki) 352.000 lir; 8 (4761 dobitnikov) 402.000 lir.

NOGOMET / PRIMER TOLDO

Nova generacija vratarjev bo kmalu spodrinila staro gardo

Sodoben vratar mora biti tudi dober nogometaš - Višina odločilen faktor

Nesrečen poseg italijanskega vratarja Bucija na tekni s Hrvaško sodi v okvir posledic revolucionarnega sklepa nogometnih oblasti, da prepričijo podajo zoge z nogo zadnjim možem. Ta sklep je vloga vratarja popolnoma spremenil, kaže pa, da revolucija še ni končana, saj FIFA načrtuje razširitev prepovedi tudi na podaje z glavo in podaje z roko po outu. Skratka, vratarji postajajo vse bolj nogometaši in vse manj »pajki«. Morajo znati preigrati nasprotnika, igrati z glavo, podajati soigralcem z nogo in celo zaceti napad svojega mostva. V sebi združujejo dve vlogi, ki sta bili včasih namenjeni dvema igralcema: vratarjevo in libero. Ce jim preostane se kaj casa... lahko tudi ujamejo ali odbijejo žogo z rokami. Res pa je tudi, da je polivalentnost značilnost nove generacije igralcev, saj mora na primer sodoben napadalec tudi braniti.

Odkar vodi reprezentanco, je Sacchi preizkusil že osem vratarjev. Na igrišče je poslal Pagliucco, Zengo, Marchegianija, Peruzzi, Buccija in Tolda, Rossi in Antonoli pa nista prestala izpita. Mnogi od teh vratarjev so se težko prilagodili novim pravilom, junak nedeljske tekme Francesco Toldo pa je kot predstavnik najmlajše generacije stevil ena neobremenjen s stari stereotipi. Res je, da to velja tudi za standardnega vratarja »azzurrov« Angela Peruz-

zija, toda vse bolj izrazita specializacija »vratarjev - libero« bo v bližnji bodočnosti privilegirala visoke vratarje. Peruzzi pa ima le 1, 80 m in Bucci le centimeter več.

Ko bi se v usodni deveti minuti s »porednim lobom« soočil 16 centimetrov višji Toldo, bi se morda vse skupaj končalo z navadnim odbojem z glavo.

NOGOMET / PO TEKMI MED HRVAŠKO IN ITALIJO

Sacchi vrača svojim kritikom milo za drago

Po dobrem nastopu v Splitu selektor »azzurrov« Arrigo Sacchi ne skriva svojega zadovoljstva. Moral je pozreti marsikatero grenko pilulo, zdaj pa se je lahko izkasljal in tudi malce pohvalil. Pred tekmo s Hrvaško so mediji vnovič posteno obdelali selektorja in njegove izbire, italijanski vrsti pa napovedovali katastrofo na stadionu Poljud. Toda »azzuri« so z igralcem manj odlično kljubovali nadutim Hrvatom in iz Splita zasluzeno odnesli točko, s katero so si praktično tudi zagotovili nastop na sklepní fazi evropskega prvenstva v Angliji in ohranili nekaj možnosti, da v 4. skupini zasedejo prvo mesto.

»V normalnih okoliščinah bi verjetno zmagali, ker smo mojstrsko igrali tudi v devetih minutah pred vratarjevo izključitvijo. Naša ekipa si zasluži vse splošno, ker je ohranila mirne živce in brez histerije prebavila izključitev Buccija in zamenjavo Zole. Seveda smo morali po izključitvi zamenjati vse sheme, vendar dovolite mi, da rečem, da sem izredno zadovoljen. Veste pa, da sem zelo zahteven,« je včeraj povedal »ponosni« Sacchi, ki je svojim kritikom vrnil milo za drago.

»Mnogi pozabljajo, da se je v Pasade-

ni končal neki cikel. Massaro je odšel na Japonsko, Evani, Tassotti in Donadoni so v svojih ekipah rezerve, Baresi je zapustil reprezentanco, Baggio in Signori pa sta stalno poškodovana. Sezona po svetovnem prvenstvu je že od nekdaj najbolj zahtevna. Sele sedaj so novi igralci asimilirali sheme in igrajo, kot hočem. Res je, včasih nismo navdušili navijačev, a stalno rasemo,« je se povedal selektor, ki je pojasnil nekatere svoje izbire.

»Ni mi preostalo drugega, kot zamenjati Zolo, kot sem storil z Baggio proti Norveski na svetovnem prvenstvu. Da ne spremenim koncepta, zaigram s sistemom 4-4-1, z igrišča pa potegnem najmanjšega napadalca. Ravanelli je s svojim stalnim tekanjem opravil veliko delo. Bucci? Imel je smolo. Moral je popraviti napako drugih, veter pa je spremenil let žoge. Zaradi tega ga že ne bom odpisal. Toldo? Bomo videli. Kaže, da igralci bolje igrajo, če manj trenirajo z mano. Del Piero je povsem razumel koncept igre reprezentance.«

Sacchi je torej evforičen, pravi pa, da bi bilo se dosti bolje, ko ne bi vedno imel opravka z osmimi, devetimi poškodovanimi igralci.

EP »U21«

Slovenija lahko še upa, če premaga Ukrajino

LJUBLJANA - Danes bo slovenska prestolnica prvič gostila uradno tekmo kaksne slovenske nogometne reprezentance. Mlada slovenska reprezentanca se bo namreč pomerila z ustreznoukrajinsko vrsto v kvalifikacijah za evropsko prvenstvo in olimpijske igre 1996. Čeprav je trenutno sele četrta, ima slovenska reprezentanca se vedno teoretične možnosti za uvrstitev na nasteta tekmovanja. Seveda mora zmagati na obeh preostalih tekmah, z Ukrajino in Hrvaško, obe pa bosta v Ljubljani.

»Mlada reprezentanca je za nas se posebej pomembna. Ne glede na razplet obstajajo ob dveh zmagah se teoretične možnosti za prvo mesto. Leta 1996 pa se začne novi cikel kvalifikacij za evropsko prvenstvo, kjer bodo nastopili tekmovalci, rojeni po 1. januarju 1975. Nekateri igralci bodo se vedno igrali v mladi reprezentanci, nekateri drugi pa bodo vsaj na sirssem spisku A reprezentance. Tako bodo nekateri že odšli na mehisko turnejo A reprezentance, ki bo sestavljena predvsem iz igralcev slovenske lige,« je dejal direktor slovenskih reprezentanc dr. Branko Elsner.

Danasnje srečanje bo ob 15. uri na stadionu Ljubljane v Siski.

ODBOJKA / DEŽELNI POKAL PRED KONCEM

Olympia Cdr že v četrtfinalu

Sokol potrebuje zmago, Espago in dekleta Olympie pa lahko napredujejo kot drugi

Zadnji krog tekem v kvalifikacijskem delu deželne odbojarskega pokala za moske in ženske C2 in D lige bo že med tednom. V večini skupin je položaj že jasen, od slovenskih mostev pa si je uvrstitev v četrtfinalno fazo že zagotovila moska vrsta Olympie, realne možnosti imajo se vedno sokolovke (in verjetno espegovci ter dekleta Olympie), ostale naše ekipe (Sloga in Val med ženskama ter Bor in Körting med moskimi) pa so že izločene.

Moska vrsta Olympie bo tekmo zadnjega kola odigrala že danes v San Giovanni al Natisone, kjer se bo pomerila s tamkajšnjim mostvom Eltor. Gorčani so v soboto v Vidmu gladko premagali drugo ekipo videmskega drugoligaša (in torej niso izgubili, kot je bilo pomotoma zapisano v sporočilu federacije, ki smo ga objavili), s tem pa so si tudi že zagotovili prvo mesto v C skupini. Eltor bi jih lahko sicer z zmago se dohitel, a zaradi slabšega kolicnika v nizih jih nikakor ne more prehiteti na končni lestvici. Drevisnja tekma bo torej le formalnost, vseeno pa bo zanimiva, saj je Eltor eden od kandidatov za napredovanje v C1 ligo in se bo skušal Olympii oddolžiti za poraz, ki ga je doživel v Gorici.

Kot rečeno se za uvrstitev v četrtfinale lahko se vedno potegujejo tudi sokolovke, ki delijo prvo mesto v B skupini skupaj s trziškim Il Mercatone di Selz (Volley club). Prav s tem nasprotnikom se bodo v odločilnem srečanju se drugi pomerile jutri v Trzinu. V Nabrežini je Sokol zmagal s 3:2, zanimivo pa je, da je v tej skupini prav vsaka tekma trajala pet setov, tako da je tudi tretjevrščeni Val v družbi dveh tretjeligasev dokazal svojo vrednost.

Danes bo na igrišče stopila tudi združena ekipa Espago, ki v Standrežu proti ronskemu Acliju (ob 20. uri) ne bi smela imeti težav, da vključi četrta par točk, kar bi ji prineslo drugo mesto v skupini, skoraj gotovo pa uvrstitev v nadaljnjo fazo kot ena treh najbolje drugovrščenic mostev.

V podobnem položaju so tudi dekleta Olympie Cerimex. Po naših izračunih je zanje dovolj, da jutri premagajo Farro in kot najboljša drugovrščena ekipa napredujejo v četrtfinale.

Danes bodo igrale tudi mlade slogašice, pomerile pa se bodo z zmagovalcem A skupine Virtusom. Bor Fortrade in Körting bosta nastop v deželni pokalu sklenila v center tekem proti NPT oziroma Torriani

NOGOMET / PRVENSTVO NARAŠČAJNIKOV NA TRŽAŠKEM IN GORIŠKEM

Zarja in Sovodnje tokrat praznih rok

Tržaška združena ekipa je morala priznati premoč Olympie, goriška pa Staranzana

NA TRŽAŠKEM

Olympia - Zarja Adriaimpex 1:0 (1:0)

ZARJA ADRIAIMPEX: Babuder, Zornada (Manzin), Bukavec, Jan Gregori, Krizmancic, Curman, Karis, Miliani, Ostrouska (Skril), Semec, Ota.

Po slabem prvem polcasu je Zarja Adriaimpex na Opčinah proti Olympii nerodno izgubila, čeprav bi bil po prikazani igri neodločen izid pravičnejši, zlasti zato, ker so naši fantje ves drugi polčas imeli izrazito premoč. Domaćini so se predstavili kot solidna ekipa, ki je se neporažena. Naša združena ekipa je dobro začela in poskušala predvsem s strelji od daleč, ki pa so bili netočni. Domaćini so se na drugi strani nekajkrat prebili v kazenski prostor Zarje in najprej zadeli prečko, nato pa v protinapadu zasluženo povedli. Po odmoru je ekipa Miloša Tula (na sliki) dobesečno oblegala vratarja domaćih Tenceja, vendar zoga ni hotela v mrežo. Proti koncu srečanja je naše fante zajela se nervoza in nepovezane akcije ter ne-

spretnost napadalcev so pripisovali svoje k porazu. Upajmo, da bo to dobra lekcija za zarjane, kajti v nadaljevanju prvenstva bo treba igrati bolj odločno in borbeno ter brez podcenjevanja nasprotnikov. (d.gr.)

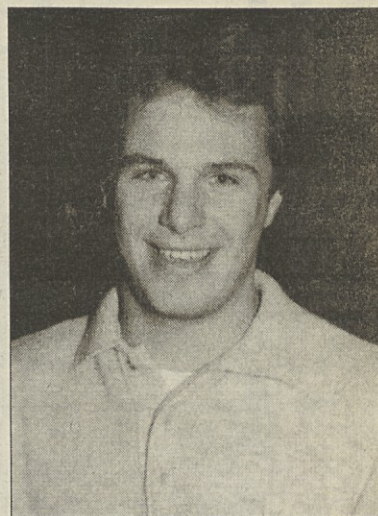
IZIDI 3. KOLA: Muggia A - Montebello DB 2:0, CGS - Chiarbola 1:2, Olympia - Zarja Adriaimpex 1:0, Domio - Opicina 0:1, Sant' Andrea - Portuale 6:3, San Sergio - Muggia B 1:1.

VRSTNI RED: Olympia 9, Muggia A, Zarja Adriaimpex, Opicina, Costalunga in Sant' Andrea 6, Montebello DB, Chiarbola in Portuale 3, Muggia B 2, Domio in San Sergio 1, CGS 0.

PRIHODNJE KOLO: Costalunga - Muggia A, Portuale - San Sergio, Opicina - Sant' Andrea, Zarja Adriaimpex - Domio, Chiarbola - Olympia, Montebello DB - CGS.

NA GORIŠKEM

Sovodnje - Capriva 1:4 (0:2)
STRELEC ZA SOVODNJE: Gorjan.

SOVODNJE. D. Devetak, Rosano (Piras), Moro, Peteani, Gorjan, Jarc, Pavšič, Miklus, Cotič, M. Devetak, Korsic (Bagon).

Sovodenjci so proti močni Caprivi nastopili z zelo okrnjeno postavo. Zaradi poškodb in bolezni je bilo namreč odsotnih kar pet standardnih igralcev. Capriva je stalno napadala, gostitelji pa so se dobro branili vse do 30. minute, ko je padel prvi gol. Gostje so takoj nato dosegli še drugi zadetek.

Sovodenjem je uspelo v prvih minutah drugega polčasa zmanjšati zaostanek na 1:2 z Gorjanom, ki je zatresel nasprotnikovo mrežo iz prostega strela. Capriva pa je spet prevzela pobudo, spretno izkoristila utrujenost domaćih nogometašev in dosegla še dva zadetka.

NOGOMET / PRVENSTVO NAJMLAJŠIH

Združeni ekipe Sovodenj in Gaje ponovno osvojili poln izkupiček

Obe ekipe s polnim izkupičkom vodita na lestvicah v pokrajinskih prvenstvih

NA TRŽAŠKEM

Montebello Don Bosco - Gaja 0:1 (0:0)

GAJA: Hrovatin, Zornada, Skabar, Cernjava, Grgič, Batič, Strajn (Martini), Berce, Babudri (Longo), Giral-di, Primosi.

Strelec za Gajo: Cernjava (11 m).

Naša združena ekipa si je proti solidnemu tekmeču priborila drugo zaporedno zmago in to s strelom z bele točke po zaslugi Cernjave, ki je lepo ukanil vratarja domaćih, potem ko je bil v kazenskem prostoru zrušen Berce in je sodnik brez pomislekov dosodil najstrožjo kazeno. Na splošno lahko rečemo, da je bila tekma zi-

vahna, nekaj več od igre so v prvem polcasu imeli Tržani, toda najboljšo priloznost je imel Babudri, vendar je njegov strel iz blizine vratar domaćih ubranil.

V nadaljevanju so se naši fantje pritiska nekoliko otresli, bili so bolj prisebni ter prišli tudi do gola, ki ga je sodnik zaradi nedovoljenega položaja razveljavil. Toda kmalu zatem so gajevci iz enajstmetrovke le presli v zaslužno v vodstvo, na koncu pa bi lahko Martini dosegel še drugi gol. Domaći so na vse načine poskušali priti do remija, ampak Batič in drugi so bili skoraj vedno prvi pri zogi

Združena ekipa Gaje je v nedeljo drugič zmagala

in vrata Hrovatina so ostala nedotaknjena. (d.gr.)

IZIDI 2. KOLA: Kras - Olympia 0:1, Montebello DB - Gaja 0:1, Chiarbola -

Domio 1:0, Opicina - Esperia 0:1, Costalunga - CGS 5:0, Muggia - San Luigi 0:1.

VRSTNI RED: Gaja, Costalunga, Olympia, Esperia 6, San Luigi, Opicina, Chiarbola, Montebello 3, CGS, Domio, Kras, Muggia 0.

PRIHODNJE KOLO: CGS - San Luigi, Esperia - Costalunga, Domio - Opicina, Gaja - Chiarbola, Olympia - Montebello DB, Kras - Muggia.

NA GORIŠKEM

Sovodnje - Fincantieri 1:0 (1:0)

Strelec za Sovodnje: D. Tomsic.

SOVODNJE: Gergolet, Assi, Piras, Tomsic R., Figel, Bagon, Tomsic S. (Monti), Cotič, Mauri (Simšič), Pavšič, Tomsic D. (Todde).

Sovodnje so proti enakovrednemu nasprotniku pokazale zelo dobro igro. V prvem polcasu so Sovodnje gospodarile po vsem igrišču. Imele so tudi dve priloznosti, a žal jih niso znale izkoristiti. Ob koncu prvega polčasa je po lepi podaji Bagona Damjan Tomsic zelo spretno preigral nasprotnikovega vratarja. V drugem delu igre so Sovodnje malo popustile. Treba je povedati, da je odsotnost Zanierja (zaradi bolezni) močno vplivala na potek včerajšnje tekme. Pohvalo si zasluži vsa ekipa in trener. (Pavšic Aljosa)

NOGOMET / POKRAJINSKO IN DEŽELNO PRVENSTVO

Ena zmaga in trije porazi zamejskih ekip

Primorje in Vesna visoko izgubila - Sovodenjci štartali s porazom - Tretja zmaga Juventine

POKRAJINSKO PRVENSTVO

NA GORIŠKEM

Aurora - Sovodnje 3:1 (1:1)

STRELEC za Sovodnje: Florenin.

SOVODNJE: Tommasi, Petejan, Gomiscek, Pisk, Fajt, Gorjan, Decomelli, Florenin (Ozbot), Peric, Marusič, Figelj (Devetak).

Sovodnje se iz Remanzacco vračajo nezaslužno poražene. Začetek tekme je bil trdno v rokah Sovodenjcev, ki so že po desetih minutah povedli z golom Florenina iz kota. Igra je nato bila dokaj zivahna. Obe ekipe sta imeli nekaj lepih priloznosti, eno pa je izkoristila samo Aurora, ki je izenačila proti koncu prvega dela.

V nadaljevanju se je igra odvijala pretežno na sredini igrišča, toda Aurora je povedla po napaki vratarja Tommasija. Sovodnje niso obupale in krenile v napad, vendar pri zaključevanju niso bile ravno točne in zapravile vsaj štiri ugodne priloznosti za zadetek. Kazen ni izostala in domaći so v protinapadu zaokrožili končni izid, ki prav gotovo ne odraža dogajanja na igrišču.

NA TRŽAŠKEM

Muggia - Primorje 5:0 (2:0)

PRIMORJE: Husu, Ferfolja, Luxa, Braini, Lovrečič, Kuk, Ban, Zangari, Turk, Emili, Franzot.

Z najdaljšega »gostovanja« se Primorje vrača z visokim porazom, ki pa je bil pričakovan glede na kakovost nasprotnika in nesrečnih okoliščin, v katerih je dozorel. V prvem polcasu so Prosečani prejeli dva gola, a tudi sami zapravili dve ugodni priloznosti (Turk in Franzot). V drugem delu se je kmalu poskušal Lovrečič, oba Franzota (trener in sin na igrišču) pa sta bila izključena: z devetimi igralci in brez pomoči s klopi so bili rdeče-rumeni prepušteni na milost in nemilost domaćinom, ki so se na srečo zadovoljili s tem, da so dosegli le še tri gole. (Gorazd)

Portuale - Vesna 6:1 (3:0)

STRELEC ZA VESNO: Degrassi v 50. min.

VESNA: Gruden, Schiavon, Glavina, Bulli, Vascotto, Morassut, Tolti (od 30. min. Locoselli), Barin, Degrassi, Olenič (od 85. min. Beno), Blokar.

Po uspešnem nastopu v prejšnjem kolu so kriski mladinci tokrat stopili na igrišče z napačnim odnosom do tekme in to jih je drago stalo. Nasproti so imeli solidno ekipo, ki je že po prvem polcasu dokazala svojo moč in povedla kar s 3:0. Na začetku drugega polčasa je Vesna

z golom Degrassija zmanjšala zaostanek, nato pa se zapravila tri zelo ugodne priloznosti za gol. Krizani so nato spet popustili in prejeli se tri gole.

IZIDI 2. KOLA: Opicina - Chiarbola 2:1, Muggia - Primorje 5:0, Costalunga - Sant'Andrea 1:1, Olympia - Domio 1:4, Sistiana - Edile Adriatica 0:0, Montebello Don. Bosco - Zaule Rabuiese 0:0, Portuale - Vesna 6:1.

VRSTNI RED: Opicina, Domio, Muggia in Portuale 6, Vesna 3, Zaule, Sistiana in Edile Ariatica 2, Olympia, Montebello D. Bosco, Costalunga, Sant'Andrea 1, Primorje in Chiarbola 0.

PRIHODNJE KOLO: Zaule Rabuiese - Vesna, Edile Adriatica - Mont. Don Bosco, Domio - Sistiana, Sant'Andrea - Olympia, Primorje - Costalunga, Chiarbola - Muggia, Opicina - Portuale.

DEŽELNO PRVENSTVO

Juventina - San Canzian 4:2 (1:0)

STRELCI ZA JUVENTINO: Padovani 2 (oba iz enajstmetrovke), Gambino 1, Macuzzi 1.

JUVENTINA: Pavio (od 40. min. Pibiri), Izzo, Screm, Milotti, Romano, Padovani, Gallo, Macuzzi. D. Trampus, Ballaben, Gambino.

Po hudem porazu v prejšnjem kolu s Pro Gorizio (2:7) je Juventina spet zmagala. Proti san Canzianu so se Standrežci takoj vrgli v napad in v prvih 30 minutah dvakrat zadeli vratnico (strela sta izvedla Romano in Padovani). V 35. min. so gostitelji le povedli. Gallo je izvedel kot in Gambino je z glavo zogo preusmeril v nasprotnikovo mrežo. Pet minut kasneje pa je nasprotnikov napadalec v protinapadu prodril proti standardnemu vratom, vratar Pavio je izven kazenskega prostora z roko prestregel zogo in bil zato tudi izključen. V vrata je vstopil Pibiri, z igrišča pa je šel Milotti.

Ceprav so Standrežci ostali le z desetimi igralci skoraj 50 minut tekme, pa so vseeno zmagali zaradi zvrhane mere borbenosti.

IZIDI 4. KOLA: Aquileia - San Sergio 2:2, Itala San Marco - Mossa 4:0, Juventina - San Canzian 4:2, Ponziana - Gradese 1:1, Ronchi - San Luigi 1:1, Sangiorgina - Pro Gorizia 1:3, Staranzano - Cormonese 0:1.

VRSTNI RED: Pro Gorizia 12, Ronchi 10, Juventina 9, Ponziana in San Sergio 8, San Luigi 7, Sangiorgina, San Canzian in Itala San Marco 6, Cormonese 3, Staranzano, Aquileia, Mossa in Gradese 1.

PRIHODNJE KOLO: San Sergio - Juventina.

Uspeh Primorja v Miljah, Mladost K.O.

NA TRŽAŠKEM

Muggia - Primorje 0:1 (0:1)

STRELEC: Svara.

PRIMORJE: Furlan, Pilat, Ivo Krizmancic, Vitomir Krizmancic, Milic (Stoka), Kante, Privileggi (Cauter), Merlak, Svara (Gregori), Pavletič, Strajn (Lonzar).

Zacetniki združene ekipe Primorja so začeli prvenstvene nastope z uspešnim nastopom v Miljah proti domači ekipi. Nasi nogometaši so obcasno dobro igrali, predvsem ko so izpeljevali akcije po krih. In prav po eni izmed teh akcij je naše mostvo doseglo zmagoviti gol s Svaro (po podaji Merlaka).

Primorje je imelo gotovo vec od igre, medtem ko so gostitelji v glavnem skušali presenetiti Furlanova vrata s protinapadi. Proseško mostvo bi lahko zmagalo z večjo razliko v golih, le če bi bili nasi nogometaši spretnější pri streljih na vrata.

Sicer pa je ocena za prvi prvenstveni nastop vsekakor pozitivna. (S.M.)

IZIDI 1. KOLA: San Luigi 1 - Costalunga 8:0, San Giovanni - Portuale 0:0, San Sergio - Fani Olympia 2:0, Domio -

Sant'Andrea 0:0, Muggia - Primorje 0:1, Ponziana prosta.

VRSTNI RED: San Luigi A, San Sergio in Primorje 3, San Giovanni, Portuale, Domio in Sant'Andrea 1, Ponziana, Muggia, Fani Olympia in Costalunga 0.

PRIHODNJE KOLO: Primorje - Ponziana A

NA GORIŠKEM

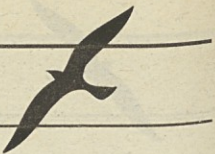
Staranzano - Mladost 8:0 (4:0)

MLDOST: Francescotto (Colja), Semolic, Galliussi, Ferlez (Zorzi), Spacal, Roner, Cernic (I. Devetak), Stjepanović, Pasalic, Lavrencic, T. Devetak.

Proti za leto starejšim nasprotnikom so zacetniki doberdobske Mladosti po pričakovanju visoko izgubili. Ze po 15 minutah je bilo tekme dejansko konec, saj so gostitelji že vodili s 4:0.

V drugem polcasu so se nasi nogometaši Staranzanu bolje upirali in nekajkrat tudi zaradi nespretnosti zamudili ugodne priloznosti za gol, tako da jim ni uspelo doseči castnega gola.

Ta poraz pa ne sme potreti naših fanov, saj se morajo zavedati, da bodo le s temeljito in stalno vadbo lahko tehnicno in takticno napredovali.

BAROMETER RAZPOLOŽENJA

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Nenadejano se boste srečali s področjem, ki potihem že dolgo priteguje vaše zanimanje. Ne le da boste tam našli odgovor na marsikatero vprašanje, našli boste celo pravega človeka.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Morali boste ukrepati, saj vam bo kup želja zrasel prav do grla. Izbirali boste med dvema možnostima: ali garajte in jih z veliko muko uresničite ali pa iz kupa naredite gricek.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Ne bo slo vse po mahu. Zatikalo se bo tam, kjer ste to najmanj pričakovali. Razčlenili boste položaj, postavili stvari na svoje mesto, malce podmazali in zadeva bo končno stekla.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Vestni boste in marljivi kot le malokdo, kljub temu pa se bodo nadrejeni spotikali ob vaše delo. Pocakajte se malo, potem pa jim potihoma zapojte opozorilni napev o hudi mravljiči.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Skromnost je sicer prav lepa lastnost, vendar le, če ni lažna. Nikar več ne skrivajte svojega ponosa, sicer vas bo lahko kmalu sram; nekdo vas pozna bolj, kot se poznate sami.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Posumili boste v postenje sosedu, saj se bo smukal prav po vaši spalnici. Zgrabili ga boste za vrat in se skupaj z njim zvrnili na posteljo. Boj se bo koncal sele, ko se boste zbudili.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: V želji po toplini človekove bližine boste pripravljeni storiti prav vse. Nikar se ne prenaaglite; veliko korakov se konca pod mrzlim tusem, še več v zgočem peklju. Izberite pravega.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Priložnost, ki ste jo nedolgo tega prezrli, se vam bo znova ponudila. Glejte, da ne boste prezaposleni z delovnimi težavami, saj bi vam to preprečilo, da ujamete pravi trenutek.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Ostro kritiko na račun svoje nezanesljivosti boste poslušali mimo in neprizadeto, saj vam je povsem jasno, da računov ne boste poravnali z občutkom krivde; kesanje je odveč.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Lahko se boste prepricali, da so prezrte stvari velikokrat najboljše, zato boste v prihodnje bolj pazljivi. Ozrite se še večkrat v svojo preteklost, tam se skriva še marsikaj.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: V raziskovalnem zagonu boste odprli toliko novih vrat, da se boste le s težavo vrnili v izhodišče. Kljub temu ne boste nasledili reku nemočnih, da je življenje labirint brez izhoda.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Pohvale, ki jih boste deležni od nadrejenih, vam bodo skoraj zmesale glavo. Hoteli boste narediti še več in se hitreje, vse dokler ne boste prepoznali okužbe z virusom delomanije.

Izzivi Venere v Škorpionu in Merkurja v Tehtnici

Venera bo 11. oktobra zapustila domače znamenje Tehtnice in presla v znamenje Skorpiona. V tem znamenju je sicer v izgnanstvu, vendar utegne biti njeno delovanje v določenih položajih prav izrazito. Deležni bomo številnih erotičnih občutkov, pri katerih se vecinoma ne bomo ozirali na omejitve predsodkov. Dovzetni bomo za vzpostavljjanje novih znanstev, pri čemer nam stari kriteriji ne bodo v napoto. Polni bomo pričakovanja in vere, vendar se nam utegne zgoditi prav nasprotno: konflikti, povzročeni s strahom pred izgubo objekta pomiritve, se bodo vmesali v tok dogajanja in se pokazali v krčevitem »ti si moj«. Posesivnost bo prišla do polnega izraza, kar bo še zgovorneje pričalo o praznini njenega ozadja. Vprašanje samostojnosti bo na dlani. Merkur bo 14. oktobra presel v neposredno gibanje, kar vsekakor predstavlja olajšanje. V znamenju Tehtnice bo odtlej pripomogel k miroljubnosti in smislu za opazovanje interesov okolice, vendar bo s sabo prinesel

tudi nezazelenelastnosti; opaziti bo bežanje od obveznosti in skrivanje pred novimi odgovornostmi. Te sicer strah vzbujajoče lastnosti v luci zadnjega krajca lune ne bodo tako »grozovite«, saj bodo v večini primerov utemeljene z dobro mero zdravje intuicije glede tega, kaj je zares nujno in kaj je takšno le na videz. V tem tednu bodo najbolj zastopana vodna znamenja, saj bomo imeli tu kar stiri planete: Mars, Venero in Pluton v Škorpionu ter Saturn v Ribah. Deležni bomo odprte mere intuitivnega zaznavanja, kar bo pripomoglo k neposrednejši orientaciji čustvenih vzgibov. V tem tednu bodo najslabše zastopana ognjena znamenja, saj jih bo zastopal le Jupiter v znamenju Strelca. V znamenjih zemlje bosta Uran in Neptun, v zračnih pa Sonce in Merkur. V ospredju bo torej čustveno življenje, ki je vsekakor temelj vseh nadgradenj. Velja izkoristiti izziv Venere v Škorpionu in počistiti z ostanki ljubosumja, ki nas spremljajo že od nekdaj.

ANEKDOTA

Nemski skladatelj Christoph Willibald Gluck je sel nekoč po pariski Rue Saint Honore in je po nesreči razbil okno v hiši ob cesti. Lastnik je prišel ves jezen na cesto in zahteval za okno poldrugi frank. Glasbenik ni imel drobiža in je dal oškodovancu tolar, ki je bil vreden tri franka. Lastnik se je potolazil in hotel iti za vogal menjat denar. »Ni treba,« mu je dejal Gluck, »kar obdrzite denar.« In je za preostali poldrugi frank razbil še eno šipo.

	TOR	SRE	CET	PET	SOB	NED	PON
POČUTJE, ZDRAVJE							
sprostitev	○	○	✓	✓	✓	○	○
sport	○	○	✗	✗	○	○	✓
post, dieta	○	○	○	○	○	○	✗
težja fizična dela	✓	○	○	✗	✗	○	○
izlet	○	○	✓	✓	✓	✓	✓
DRUŽBA, ODNOSI							
obisk znancev	○	○	○	○	✓	✓	✓
domača zabava	○	○	✓	✓	✓	○	○
družinski posvet	✓	✓	✓	✓	✓	○	○
družabne igre	○	○	○	○	○	✓	✓
urejanje uradnih zadev	✓	✓	○	○	○	✗	✗
POSEL, DENAR							
poslovno srečanje	✓	✓	○	○	✗	✗	✗
naložbe in nakupi	○	✓	✓	✓	○	○	○
zamenjava službe	✗	✗	✗	✗	○	○	✗
izposoja denarja	○	○	✓	✓	✓	○	○
igre na srečo	✓	✓	○	○	○	✗	✗
LJUBEZEN, SPOLNOST							
osvajanje	○	○	✓	✓	✓	✓	○
iskren pogovor	✓	✓	✓	○	○	○	✓
zmenek	○	○	○	✓	✓	✓	○
ljubljenje	✓	✓	✓	○	○	○	○
prekinitev zveze	✗	✗	○	○	○	✓	✓
UMSKE DEJAVNOSTI							
branje	○	○	○	○	✓	✓	✓
učenje, sirjenje obzorja	○	✓	✓	✓	✓	○	○
raziskovanje	✗	✗	○	○	○	✓	✓
umetniško ustvarjanje	○	✓	✓	○	○	○	✗
reševanje težav	✓	✓	✓	✓	○	○	○
LEGENDA: ✓ ugoden dan, ○ nevtralen dan, ✗ neugoden dan							

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

388	UDELEZENKA PRAZNO- VANJA OB POROKI	JEZERO V ITALIJANSKIH ALPAH (ORIG.)	ZENSKA POSTAVA V KRSC. UMETNOSTI	VLADIMIR NABOKOV	PREB. ANTICNE BEOCIJE	GRSKA CRKA	KEMIJSKI ELEMENTI (Y)	SNUBEC (NA VZHOD. STAJERSKEM)	TITAN	MESTO NA KITAJSKEM (YIBIN)	VZIDANA PEC Z ODPRTIM KURISCEM	STARO- JUDOVSKI KRALJ	AVTOR, MARKO DRESCEK	REDKO Z. IME	GOSPODARICA MORJA V NORD. MITOLOGIJI	IZRAELSKI KRALJ, KI JE UVEDEL BAALOV KULT	LAHKOZIVKA, PREMETENKA	ZULJ OD OBUVTVE	VALJAST PREDMET Z NAVOJI	SRSENAR
VEDA O SLOVASKEM JEZIKU												MESTO V SV. MAKEDONIJI								
PRIPRAVA V AVTOMOBILU ZA VARNOST VOZNIJO												ANGLESKA BOLEZEN								
NEKDANJI NASLOV TURSKIH GOSPODOV				AMERISKI FILMSKI IGRALEC (ROBERT DE)				DOMISLIJA, FANTAZIJA FR. FILOZOF (PIERRE)				GIUSEPPE PARINI								
ZVOK Z DOLOČENO VISINO				SVEDSKI PESNIK HANSSON	SPORTNI COLN	MALAJSKO LJUDSTVO NA BORNEU						POST SCRIPTUM ZRNJE, KI SE OSIPLJE			SLOV. JEZUIT (JERNEJ) NORD. IZRAZ ZA SMUČI					
ODTOČNA CEV						OSEBA IZ BIBLIJE BORILNI MEC, FLORET			NOBELU			TRST VZGOJENE ZIVALI ISTE VRSTE				GLAVNO MESTO GANE	KRSKO			
FRANCOSKI PRIPOVEDNIK (PAUL)							KAREL ERBEN VENEZUELSKI SLIKAR (JESUS)			VZDEVEK AMERISKEGA KOMIKA HARDYJA	SVETLA ZVEZDA V OZVEZDUJU DEVICE						POPRAVLJA- LEC UR	KAVBOJSKA VRV Z ZANKO	PONIKAL NA PLANINSKEM POLJU	PRIPRAVA ZA MERJENJE
AKTINIJ			GRS. POVELJ. PRED TROJO PALICA PRI BILJARDU					LOJZE OBLAK MADŽAR. PO- LITIK (BELA)			RIMSKI GRIC JANIKUL IVO ZORMAN									
HLADNO OROZJE S TETIVO				SKRIVNO RAZODETJE ZAPOREDNI CRKI											AMER. LIRIK (HART) TONE KUNTNER					
OBLIKA TURIZMA NA DEZELI														OSEBA, KI TRASIRA POT						
STRG. PEVEC, AED					OKROGLA GREDECA					KOBO ABE				BOGATO OZALJSANA KOCIJA						

KAROCA
KA.
ROND.
AJOD.
TRASER.
ZEM.
KMECKI TUR.
CRANE.
APOKALIPSA.
LOK.
IANICULUM.
LO.
AJAS.
AC.
SPIKA.
KE.
VIALAR.
KK.
TS.
NO.
JOB.
ODTOK.
BASAR.
PS.
IBANI.
TON.
IMAGINACIJA.
NRO.
AGA.
RAHTIS.
PAS.
VARNOSTNI
KRATOV.
SLOVAKISTKA.
Vodopravno:
RESITEV:

ITALIJA

Podvodni arheološki park pri otoku Ustica

Morsko dno ob ruševinah antične luke je raj za fotografe

Ce bi se radi potapljali v čistem morju in spoznali bogato morsko floro ter ostanke potopljenih ladij, je majhen otok Ustica, ki leži približno 600 kilometrov severno od Sicilije, pravi kraj za vas. Morsko dno je pravi arheološki muzej, edinstven v Evropi.

Potapljalci, ki se lahko spustijo dvajset metrov globoko, bodo za svojo avanturo bogato nagrajeni, saj bodo naleteli na sidra iz časa bizantinskega kraljestva in rimske amfore, ki na dnu ležijo že več stoletij. Arheološki park, ki so ga odprli pred petimi leti, privablja v zadnjih letih čedalje več obiskovalcev - približno petnajst tisoč potapljačev in turistov si je s posebnimi potapljaškimi komorami že ogledalo morsko dno ob

Ustici. Kristalno čista voda privablja tudi najbolj znane potapljalce, na Ustici ima svoj sedež tudi Mednarodna potapljaška organizacija.

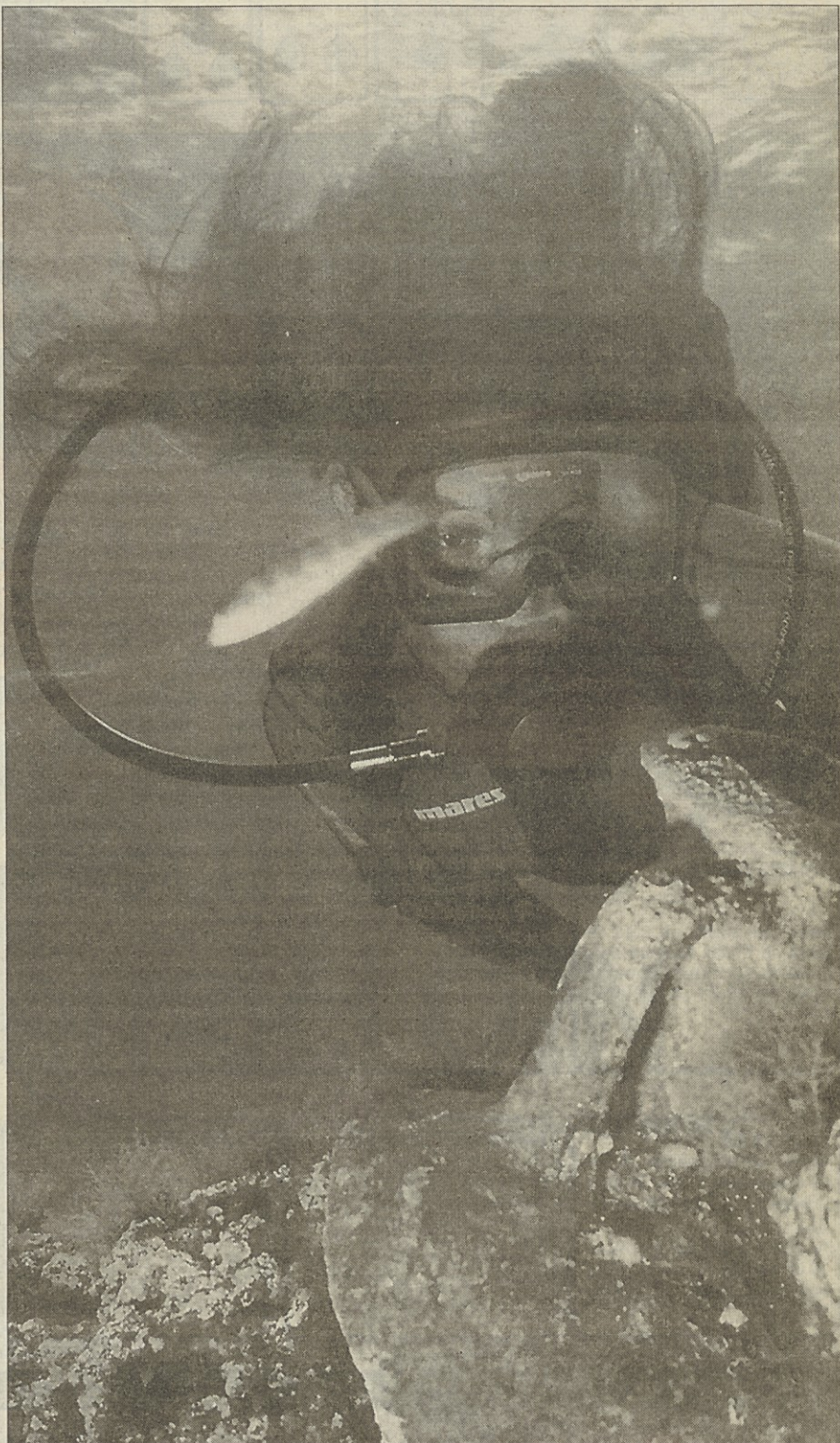
Letos so na otoku podelili tudi posebno potapljaško nagrado, ki se po svoji prestižnosti lahko primerja z Nobelovo. Prvic je bila podeljena leta 1960 - dobil jo je Jacques Cousteau, tokrat pa je pripadla trem španskim morskim arheologom.

Arheološki park se razteza ob Puntii Gavazzi

na jugozahodu otoka, kjer je bilo nekoč pristanišče, v katerega so se pred nevihtami zatekale trgovske ladje, ki so plule med Sicilijo in Severno Afriko. Potapljalci se ob vrvi spustijo dvajset metrov globoko, kjer je med sidri in lončeno posodo tudi veliko mlinjskih kamnov iz rimskih časov, ki so jih takrat prodajali po vsem svetu. Izdelani so iz lave, Rimljani pa so jih skupaj z žitaricami prodajali v severnoafriških pristaniščih. Ime Ustica izvira iz rimske besede ustum (zažgan); gre torej za predmet, izdelan iz snovi vulkanskega izvora. Morda so mlinjske ka-

mne izdelovali tudi na otoku.

Izkušeni potapljalci se lahko odločijo za ogled podmorske vasi iz 13. stoletja pred našim stetjem, pa tudi drugih ostankov, ohranjenih v morskih globinah ob Ustici. Dr. Honor Frost, britanski podvodni arheolog, poudarja, da so na morskem dnu ob Ustici ohranjeni najlepší arheološki primerki. V blizini Punte Gavazzi je se vedno veliko neraziskanih krajev. »Nenavadno je, da so ostala na morskem dnu le železna sidra iz dokaj poznih obdobj, čeprav obstajajo dokazi, da je prek otoka potekala pomorska trgovina v

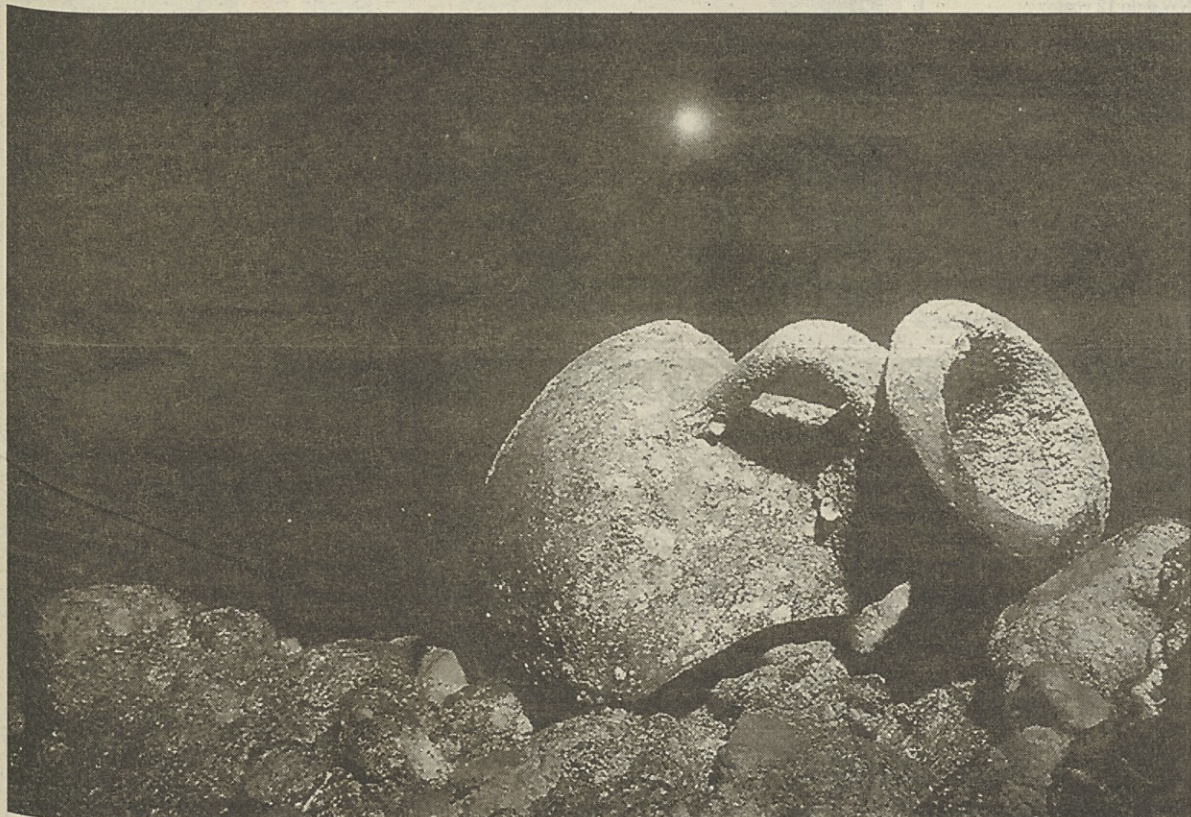
drugem tisočletju pred našim stetjem, ko so bila sidra se kamnita,« pravi Frost. Prepričan je, da bo za znanstvenike zanimiva tudi sestava morskega dna, ki se ni dokočno raziskano.

»Zelim si, da bi bilo v Sredozemlju več takšnih krajev, na primer ob obalah Cipra, kjer bi tudi lahko nastal takšen podmorski arheološki park,« je dejal Frost.

Morsko dno ob Ustici ni zanimivo le zaradi zgodovinskih predmetov; približno pet kilometrov od obale lahko potapljalci v najbolj čistem območju Sredozemskega morja spoznajo bogato morsko floro. Zaradi izredno čiste ga morja vidljivost znasa tudi dvajset metrov globoko, zato so tu najbolj zadovoljni podmorski fotografi: med arheolo-

škimi ostanki se je med koralnimi grebeni razrasla čudovita flora. Samo petnajst metrov pod morsko gladino plavajo barboni, orade in hobotnice.

Otok se razvija na račun potapljaškega turizma, čedalje več je tudi organiziranih izletov za obiskovalce, ki si želijo le s krova ogledati naravne lepote morja ob Ustici.

Vsako leto se več tisoč potapljačev odloči za odkrivanje lepot edinega evropskega morskega arheološkega muzeja

BOLGARIJA

Tisočletna zgodovina Rilskega samostana (7)

Preostali dve kapeli sta v zahodnem krilu samostana. Kapela nadangelov je v cetrtem nadstropju, njene kakovostne freske Dimitra Molerova pa ne pridejo do izraza zaradi slabe osvetlitve prostora. Mnogo bolj pridejo do izraza dela istega slikarja v kapeli sv. Janeza Krstnika, nadstropje niže.

Dekorativen slikarja iz časa preporoda nosi pečat vračanja k ljudski umetnosti, tako da pride do izraza skladnost bolgarskega umetnostnozgodovinskega izročila z izvirno ljudsko umetnostjo. Ni mogoče spregledati izrazne moči bolgarskega slikarstva, njenega smisla za plastičnost in čuta za skladnost. Nic čudnega ni torej, da so dela

različnih mojstrov, slikarjev, stavbenikov, arhitektov in rezbarjev v plemenitem sozvočju.

Med številnimi dekorativnimi stvaritvami - medaljoni, perspektivami, ornamentalnimi frizi, arhitektonskimi detajli - izstopa dvoje samostanskih vhodov, umetniško dekorativno poslikanih.

Postavljen kot utrdba, je imel samostan predvidena samo dva vhoda, s čvrstimi, z železom okovanimi vrati. V nevarnosti je bilo mogoče vrata trdno zapreti in preprečiti vstop sovražniku. Vendar naj bi trdnjavska vrata ne bila strah tistim, ki so se blizali samostanu s pobožnostjo in globoko vero. Odbijajoci hlad obrambne naprave so z bogato

slikarijo in okrasjem spremenili v prijazno povabilo tistim, ki so želeli vstopiti, da bi prejeli pomoč in tolažbo v stiskah in da bi se utrdili v veri. Vistem času je imel Rilski samostan pomembno vlogo, saj je bil nekakšno svobodno ozemlje.

Samostan ima dovolj prostorov za sprejem številnih gostov, tudi za njihovo oskrbo in nastanitev. Nekatera bolgarska mesta so si oskrbela kar svoje posebne prostore, kjer bi se lahko namestili njihovi meščani. Ti reprezentativni prostori se nahajajo v severnem traktu. Danes so svojevrstna etnografska razstava, saj je vsa oprema in okrasje tipična podoba kulture in običajev tistega kraja.

Vsako mesto je hotelo tudi prekositi druge, tako so vsi dali, kar so najboljsega premogli. Najbolj so se izkazali meščani malega mesta Koprivica, ki so bili tudi sicer posebej zvesti podporniki samostana.

V pritličju severnega krila je kuhinja, v kateri so pripravljali jedila za romarje. Prostor kvadratnega tlorisa se stožčasto zožuje skozi vsa nadstropja, tako da je pravzaprav en sam dimnik in se je dim iz odprtih ognjišč prosto dvigal na plano. Omeniti velja mojstrstvo stavbenika Alekxa iz Rile, ki je piramidasto gradnjo sestavil iz oktaedrov, ki so proti vrhu vse manjši, kakor se manjša premer stožca. Prostor med okta-

Detajl z enega izmed ikonostasov

edri je izpolnil s polkroznimi loki in ustvaril idealno samonosno konstrukcijo, visoko 22 metrov, ki ni le tehnična mojstrovina, ampak prevzame obiskovalce tudi z umetniško močjo.

Kot umetniška celota je Rilski samostan okamenela priča estetskih idea-

lov bolgarskega preporoda. Tu so ustvarjali največji umetniki tistega časa. Vodila jih je želja, da ustvarijo svojemu ljudstvu veličasten spomenik. Stoletja obstoja Rilskega samostana, posebej pa se občutek menihov za dragocenost pisane besede, so omogočile nast-

nek samostanske biblioteke, katere pomen je mogoče meriti z evropskimi merili. Dela, ustvarjena v samostanu, rokopisi slavni pisateljev in tudi z volili ali nakupom pridobljene knjige so danes obsežni fond biblioteke Rilskega samostana.

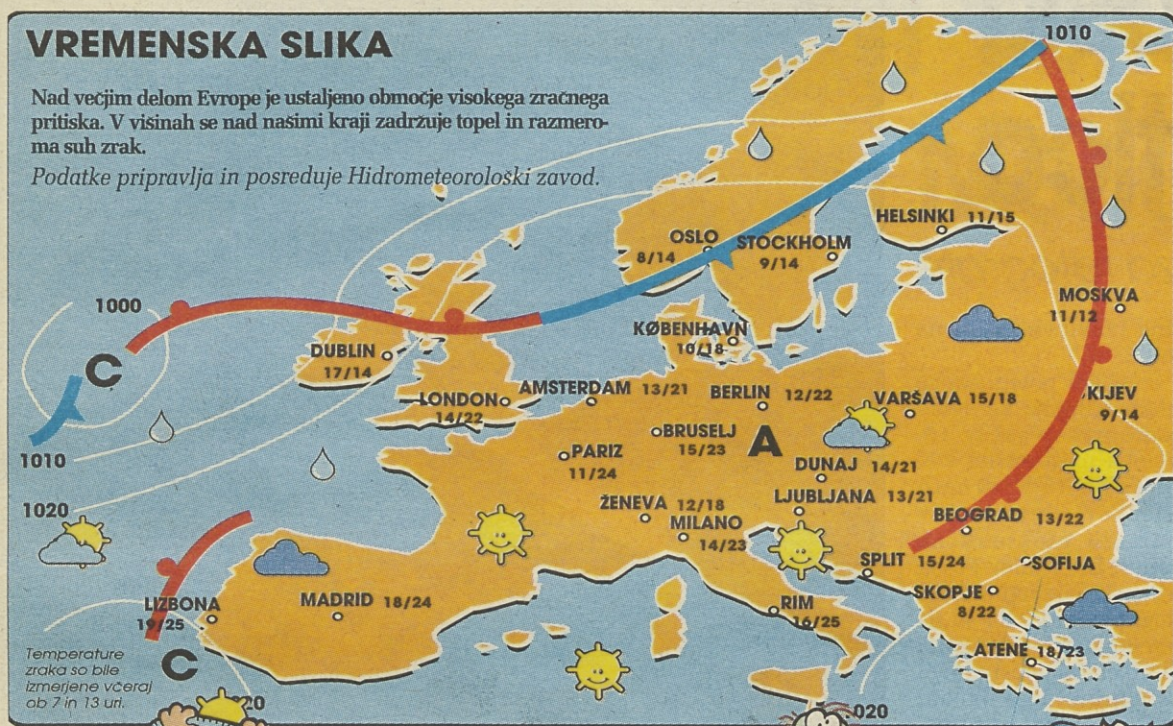
(Se nadaljuje)

VREMENSKA SLIKA

Nad večjim delom Evrope je ustaljeno območje visokega zračnega pritiska. V visinah se nad našimi kraji zadržuje tople in razmeroma suh zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.11 in zaslo ob 17.26. Dan bo dolg 11 ur in 15 minut. Luna bo vzšla ob 18.24 in zasla ob 7.56.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Trst	19,8	Mura	13,7
Portoroz	19,0	Sava (Radovljica)	10,2
Porec	19,0	Sora	12,4
Rovinj	20,0	Ljubljana	13,3
Malinska	21,0	Soca (Solkan)	12,1
Hvar	22,0	Paka	15,1
Dubrovnik	21,0	Gradaščica	11,1

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: jutraj: NE 6 do 12 vozlov

popoldne: NW 6 do 12 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 3.38 najnižje -34 cm, ob 9.44 najvišje 51 cm, ob 16.16 najnižje -52 cm, ob 22.29 najvišje 32.
Jutri: ob 4.03 najnižje -27 cm, ob 10.06 najvišje 47 cm, ob 16.45 najnižje -49 cm, ob 23.01 najvišje 26 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	22
1000 m	18
1500 m	14
2000 m	10
2500 m	8
2864 m	6

BIOPROGNOZA

Vremenski vpliv bo ugoden in spodbuden.

VOX POPULI

Pri pametnem človeku traja jesen vse leto.

Ko se volk postara, se mu psi posmehujejo.

DANES

Slovenija: Večinoma sončno bo z občasno zmerno oblačnostjo. Jutraj in del dopoldneva bo po nizinah megla. Najvišje temperature bodo od 21 do 26°C. Sosednje pokrajine: Pretežno jasno bo in razmeroma toplo. Po nižinah bo predvsem v jutranjem času megla.

JUTRI

V Sloveniji: V sredo se bo nadaljevalo lepo jesensko vreme.

Obeti: V četrtek se ne bo spremembe vremena.

SVET / SLIKA PRI SLIKI ... ZGODBA PRI ZGODBI ... PA ŠE RES JE

»Bučka« med pravimi bučami

Na dedovi kmetiji pri Ottawi je mali William Goodwin praznoval svoj prvi rojstni dan, mala »bučka« med orjaskimi pravimi bučami. (Telefoto: AP)

Z nežnostjo in eleganco proti pretirani vulgarnosti

MILANO - Za Armanija je mladost sinonim za nežnost: za prihodnjo pomlad in poletje je dekleta lepih potez in krhkih postav odel v metre prozorne lahke svile pastelnih tonov. Na zaključku njegove revije v prostorih nekdanje tovarne Ansaldo je nastopilo vseh 60 manekenk, ki so se lahko premikale v dolgih sanjskih večernih oblekah, kot da bi bile na plesu debutantk. Podnevi in ponoči naj bi mlada dekleta nosila svetle barve in po možnosti tudi svilene obleke.

Zvečer naj bi k lahkim tilastim krilom nosila dragocenejšje živalce, podnevi pa sodobno različico nekdanj zelo priljubljenih srajčnih oblek. Obleka kroja chemisier je praviloma rezana v pasu s širokim krilom. Vsekakor se mladim ne bo treba odreči niti hlačam, ne dolgim ne kratkim.

K večji eleganci se je »spreobrnila« tudi dvojica Dolce-Gabbana, ki je bila doslej znana predvsem po izzivalnosti modelov. Televizijska sili k vse večji vulgarnosti, sta dejala modna ustvarjalca in za prihodnjo poletno sezono prekrila žensko z dolgimi haljami, ki jih pozivljajo drzni razporki.

Poleg črne barve sta uporabila tudi veliko zivalskih motivov, tak jena primer model, ki ga je na milanski reviji oblekla slovita Naomi Campbell (telefoto AP).

Italijanske škofo zanima, koliko župnikov ima služkinje

RIM - »Koliko italijanskih župnikov ima služkinjo, koliko župnikom pa pomagajo sestre, tete ali prostovoljke?« To sta dve od vprašanj, ki so jih z vprašalnikom zastavili italijanskim župnikom (45 tisoč) in s katerimi bo italijanska škofova konferenca poskušala ugotoviti njihovo dejansko gnotno stanje. Poleg teh so med 14 vprašanji tudi taka, iz katerih bo jasno, s kakšnimi težavami se ubadajo župniki.

»Kdo krije stroške za storitve hišnih pomočnic?« »Zakaj se ne poslužujete tujih storitev pri domačih opravilih?«

V vprašalniku so že navedeni odgovori, tako da bodo župniki ustrezne le prekrizali ustrezne: »Ker raje sam poskrbim za gospodinjska opravila.« »Ker nimam dovolj finančnih sredstev.« »Ker nisem dobil primerne osebe.«

Izpolnjeni vprašalniki morajo župniki do 15. novembra vrniti Zvezi italijanskih duhovniških združenj (Faci). Njen predsednik, msgr. Tino Marchi, ne izključuje možnosti, da bi finančno podprli tiste duhovnike, ki si v svojih župnijah ne morejo privoščiti služkinje.